

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONT
2022. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE

BUDAPEST

2023

Készült: 2023. március 20.

Monok István
főigazgató

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONTJÁNAK
ÉVI JELENTÉSE
43.

Összeállította: Gaálné Kalydy Dóra és Vas Viktória
Fotók: konyvtar.mta.hu, Láng Klára

ISSN 2063-5443

[DOI 10.14755/MTAKIK.JEL.2022](https://doi.org/10.14755/MTAKIK.JEL.2022)

TARTALOMJEGYZÉK

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	5
2. IGAZGATÁS	7
2.1 IRÁNYÍTÁS, MENEDZSMENT	7
2.2 SZERVEZET, SZERVEZETI VÁLTOZÁS, ORGANOGRAM	9
2.3 MUNKATÁRSAK	12
2.4 BELSŐ ELLENŐRZÉS	17
3. GYŰJTEMÉNSZERVEZÉS	18
3.1 ÁLLOMÁNYALKÍTÁS	18
3.1.1 KÖNYVEK	19
3.1.2 FOLYÓIRATOK	23
3.1.3 ELEKTRONIKUS TARTALMAK	25
3.1.4 KÜLÖNGYŰJTEMÉNYEK GYARAPODÁSA	26
3.2 FELDOLGOZÁS	27
3.2.1 KÖNYVEK ÉS FOLYÓIRATOK FELDOLGOZÁSA	31
3.2.2 SPECIÁLIS DOKUMENTUMOK FELDOLGOZÁSA	32
3.2.3 LETÁRI ELŐKÉSZÜLETEK	32
4. OLVASÓSZOLGÁLAT ÉS TÁJÉKOZTATÁS	33
4.1 OLVASÓFORGALOM, KÖLCSÖNZÉS	33
4.2 TÁJÉKOZTATÁS	35
4.3 HASZNÁLÓKÉPZÉS, OKTATÁS	37
4.4 KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS	37
4.5 RAKTÁROZÁS, ÁLLOMÁNYELLENŐRZÉS	38
4.6 ÁLLOMÁNYVÉDELEM, KÖTÉSZET	40
4.7 REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK	41
4.8 ELEKTRONIKUS TARTALOMSZOLGÁLTATÁS, SZAKINFORMATIKA	42
4.8.1 RENDSZERFEJLESZTÉS	42
4.8.2 KATALOGIZÁLÁS ÉS A SZOLGÁLTATÁS INFORMATIKAI TÁMOGATÁSA	42
4.8.3 KÖNYVTÁRI KERESŐRENDSZEREK	44
4.8.4 REAL REPOZITÓRIUM	46
4.8.5 DIGITALIZÁLÁS	48
4.8.6 DOI-REGISZTRÁCIÓ	48
4.8.7 ONLINE PUBLIKÁLÁSI PLATFORMOK	55
4.8.8 MATARKA ÉS MTMT FELDOLGOZÁS	55
4.8.9 SZÁMÍTÓGÉPES REFERENZ SZOLGÁLTATÁS	55

5. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁS: TUDOMÁNYELEMZÉS ÉS TUDOMÁNPOLITIKAI TEVÉKENYSÉG	57
6. ORSZÁGOS PROGRAMOK	60
6.1 MAGYAR TUDOMÁNYOS MŰVEK TÁRA	60
6.2 ELEKTRONIKUS INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS NEMZETI PROGRAM	65
7. AKADÉMIAI LEVÉLTÁR	83
8. TUDOMÁNYOS ÉS SZAKÉRTŐI MUNKA	85
8.1 MUNKATÁRSOK TAGSÁGA, TESTÜLETI TEVÉKENYSÉGE	85
8.2 SZAKMAI PROGRAMOK KÜLFÖLDÖN	89
8.3 KÖNYVKIADÁS	89
8.4 PUBLIKÁCIÓK	91
8.5 ELŐADÁSOK, PREZENTÁCIÓK, INTERJÚK	102
9. RENDEZVÉNYEK, ISMERETTERJESZTŐ, NÉPSZERŰSÍTŐ PROGRAMOK	107
9.1 PROGRAMSOROZATOK	108
9.2 KIÁLLÍTÁSOK	109
9.3 VENDÉGEK, LÁTOGATÓK	110
9.4 DOKUMENTUMOK KÖLCSÖNZÉSE KIÁLLÍTÁSOKHOZ	111
9.5 KÖNYVTÁRI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK	113
9.6 RÓLUNK ÍRTÁK, RÓLUNK SZÓL.....	113
10. GAZDÁLKODÁS	114
10.1 GAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS ESEMÉNYEK	117
10.2 EGYÉB PÁLYÁZATOK	119
10.3 SZERZŐDÉSEK ALAPJÁN LÉTREJÖTT PROJEKTEK.....	119

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az MTA Könyvtár és Információs Központ 2022. évi tevékenységét immár nem a koronavírus-járvány okozta lezárások befolyásolták, hanem a járvány utáni nyitás, amelynek következménye volt a szakmai összejövetelek megnövekedett száma, a 2022. évi gazdasági válság, az árfolyamemelkedés.

Az előző években elmaradt konferenciákat, szakmai összejöveteleket 2022-ben meg tudtuk tartani, így két nemzetközi eseménynek adott otthont a Könyvtár; májusban a *LIBER* (Európai Szakkönyvtárak Egyesülete) *Journées* programjának. A workshopon Európa vezető egyetemi és szakkönyvtárainak könyvtárvezetői vettek részt, áttekintve a nyílt tudomány adta lehetőségeket és kihívásokat. Novemberben pedig, a *Magyar Tudomány Ünnepe* programsorozathoz kapcsolódva, a *Focus on Open Science* nemzetközi konferencián 106 regisztrált résztvevő jelenlétével a nyílt hozzáférés, a kutatásiadat-kezelés és a közösségi tudomány kérdéskörét jártuk körbe.

Nagy erővel kezdtünk bele a *LIBER 2023 Annual Conference* szervezésébe. Mivel a Székház felújítása szinte biztos, hogy elkezdődik 2023 tavaszán, nyarán, ezért a konferencia helyszínéül a CEU Nádor utca 15. számú épületét választottuk. A konferencia zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a Könyvtár együttműködési szerződést köt a KultTurist céggel a regisztrációk fogadására.

A Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódóan kiállítást szerveztünk *Ligeti Lajos születésének 100. évfordulója* alkalmából. Az Akadémia Palotájában megrendezett kiállításon bemutattuk a magyar keletkutató iskolateremtő és tudományszervező munkáját, életpályáját és a hozzá kapcsolódó dokumentumokat, melynek többsége a Könyvtár Keleti Gyűjteményében található.

A Könyvtár állományát több jelentős külföldi és hazai gyűjteménnyel tudtuk gyarapítani, így a *Hadik-Barkóczy könyvtárral*. Marie-Elisabeth Boutroué és Jean-Francois Maillard könyvtárunknak adományozott több mint 300 kötet könyvet, melyek francia és európai diplomáciatörténet, történelem és művelődéstörténet tárgyúak.

Az év folyamán 17 kiadványt adtunk ki. Az MTA KIK *Közleményei sorozat* keretein belül két új kötet jelent meg, az egyik a nyílt tudomány témaköréhez kapcsolódóan (tavaly jelent meg az *Open Science: nyílt tudomány magyar szemmel* című kötetünk); *A kutatásiadat-kezelés gyakorlata: bevett eljárások és kísérleti projektek*, a másik pedig a *Megőrizni és megváltoztatni : A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a hozzá kapcsolódó alapszabály, ügyrend és módosításai, 1994–2022*. Hosszas előkészületek után a Keleti Tanulmányok – Oriental Studies sorozatunkban Orosz Gergely kollégánk közreműködésével megjelent *Kőrösi Csoma Sándor: Alexander-könyvek* című fordítás és kísérő tanulmány. (Ennek a pontos címe: *Kun dga' chos legs rdo rje: Bevezetés a tibeti buddhizmusba – Válaszok Kőrösi Csoma Sándor kérdéseire*)

Az OTKA Eszterházy kutatócsoport 2022-ben újabb kötetet jelentetett meg *Esterházy Pál és Thököly Éva iratai, I. Levelezés* címmel.

A 2022. évben a hatalmas árfolyamemelkedés ellenére az *Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti programot (EISZ)* egyensúlyban tudtuk tartani az előző évben félretett 100 millió forintos tartalékkeretnek köszönhetően.

Az év vesztese a *Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)*. A 2022. évi 90 millió forintos Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH)-pályázati forrást annak ellenére nem kapta meg a Könyvtár, hogy az MTMT kiemelt országos feladatunk. A projekt működőképességét 2022. decemberben az Magyar Tudományos Akadémia és a Kulturális és Innovációs Minisztérium rendkívüli támogatása mentette meg, de a két támogatás összege sem érte el az éves költségvetési tervben szerepelt 90 millió támogatást.

A Könyvtár tevékenységét és céljai megvalósítását nagyban befolyásolták a rezsiamelések, a gazdasági válság okozta szolgáltatáskorlátozások. Fontos kiemelni azt a pozitív fejleményt, hogy az MTA folyamatosan növekvő támogatást biztosított munkánkhoz.

A 2022-ben megemelt könyvtári költségvetést a rezsiamelés elvitte, így a tervezett gyarapítást és szakmai feladatok vállalását újból minimális szinten tudta csak a Könyvtár ellátni.

A Könyvtár 2019–2023 időszakra vonatkozó stratégiája alapján aktívan hozzájárultunk az országos kutatástámogatási rendszer működéséhez, szolgáltatásainkat fejlesztettük, és növeltük láthatóságunkat. Az MTA vezetőivel egyeztetetten fokoztuk erőfeszítéseinket az államigazgatási szereplőkkel való tárgyalásokon abból a célból, hogy az MTMT, a REAL adatbázisok, a TTO elemző tevékenysége, az EISZ és a határokon túli magyar intézmények tudományos információellátása ne pusztán eseti, hanem stratégia alapú, kiszámítható keretfinanszírozást kapjon.

A LIBER Journées résztvevői

2. IGAZGATÁS

2.1 IRÁNYÍTÁS, MENEDZSMENT

A könyvtár működését meghatározó szabályzatok és szervezeti változások

Az év során az MTA Titkárság Ellenőrzési Főosztálya felügyeleti tevékenységvizsgálat keretében a Könyvtár belső ellenőrzéséhez kapcsolódó 2020–2021. évi dokumentumokat ellenőrizte. A vizsgálat megállapította, hogy a jelenlegi belső ellenőr munkáját megfelelően, konstruktívan és innovatívan látja el.

Az MTA vezetősége 2022. évtől megemelte a Könyvtár költségvetését, a dolgozói béreket 20%-kal tudtuk emelni, a dologi kiadások kapcsán pedig év elején még tervezhetőnek gondoltuk a rendszeres szerzeményezést és szakmai munkát. A közintézményeket sújtó rezsziáremelést egyelőre nem hátrította a Könyvtárra a Létesítménygazdálkodás.

A 2022. évi belsőellenőri munka vizsgálati tárgya az MTA KIK Szakinformatikai Osztályának tevékenysége, a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály (TTO) működése és a Könyvtár gazdálkodása volt. Mind a három terület munkáját megfelelőnek értékelte a belső ellenőrzés.

Könyvtárunk egy fiatal kutatói álláshellyel bír, Rottár Máté a Keleti Gyűjteményben a mongol anyaggal foglalkozik. Az előző időszakban fiatal kutatóként dolgozó Zsidi Bernát (Akadémiai Levéltár) és Kiss Anna (Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály) a Könyvtár teljes állású munkatársai lettek, és az elkezdett kutatási témájukat továbbra is tudják folytatni.

Stratégiai célkitűzések megvalósítása

Az EISZ előfizeti köre 149 intézményből áll, 2022-ban 96 adatbázis előfizetésére volt szerződése az EISZ Nemzeti Programnak. Az EISZ Programtanács által elfogadottak alapján 2022-ban nem kötöttünk több éves szerződést egy kiadóval sem. 2022. évben bővíteni tudtuk az átmeneti szerződésekhez kapcsolódó nyílt hozzáféréssel megjelenő magyar affiliációs cikkek számát, 12 kiadóval van read and publish szerződésünk. 2022. október 31-ig 2250 cikk jelent meg nyílt hozzáféréssel az EISZ szerződéseknek köszönhetően.

Együttműködési megállapodást készítettünk elő a marokkói Nemzeti Könyvtárral. A szakmai együttműködés célja a jó gyakorlatok megosztása és digitalizált dokumentumok cseréje.

A Könyvtár főigazgatója tagja a Bicentenáriumi Elnöki Bizottságnak, a munkát segíti a Levéltár és a Kézírártár vezetője is. A 2025/2026-os ünnepségsorozatra készülve 2022-ben folytatódott az akadémikusok bibliográfiáját összegyűjtő honlap bővítése 2780 új nyilvános tétellel (<https://akademikus.mtak.hu/>), a Régi Akadémiai Levéltár (RAL) digitalizálása.

A 2019–2023 időszakra vonatkozó stratégiánknak megfelelően a külföldi elektronikus tartalmakhoz folyamatos hozzáférést biztosítottunk, a hazai tudományos kutatást számba vevő nemzeti bibliográfiai adatbázist folyamatosan bővítjük, annak ellenére, hogy az NKFIH nem biztosította a rendszer

működéséhez szükséges éves fenntartási díjat. A Könyvtár általános költségvetéséből, a könyvbeszerzések és szakmai projektek terhére biztosítottuk a folyamatos működést. Nemzetközi szinten is folytattuk a tudományelemzési módszerek megújítását. Folytattuk a digitalizálást.

Országos közfeladatok

Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)

Kidolgoztuk és javaslatot tettünk az MTMT működéséhez szükséges alternatív pénzügyi forrásokra. Az MTMT működést a pénzügyi lehetőségek függvényében tudtuk biztosítani.

Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti program

AZ EISZ működését folyamatosan biztosítottuk. A kiadókkal folytatott tárgyalások során igyekeztünk az intézmények számára legkedvezőbb ajánlatokat elérni. A Határon túli intézmények elektronikus tudományos tartalommal való ellátását a 2022. évi maradvány tartalékkeretből biztosítottuk.

2022 novemberében ismét megrendeztük a Focus on Open Science konferenciát.

Digitalizálás

A különgyűjtemények munkatervei mentén igyekeztünk házon belül minél több muzeális dokumentumot elektronikusan elérhetővé tenni a REAL repozitóriumon keresztül.

Az év folyamán elkezdtek Kaufmann Dávid gyűjteményéből a könyvek digitalizálását, eddig 480 kötet készült el. Goldziher Ignác hagyatékából idén a kéziratokat digitalizáltuk (a levelezést már előzőleg teljessé tettük). Kiadókkal való együttműködések mentén elektronikusan elérhetővé tettük a Növényvédelem, Magyar Belorvosí Archivum, Néprajzi Hírek, Néprajzi Látóhatár, Pedagógusképzés, Sárospataki Füzetek, Építőanyag, Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn, Állam- és Jogtudomány, Analecta Linguistica, Vallástudományi Szemle, Kisebbségkutatás című lapokat. Repozitóriumunkban kiegészítettük a székfoglaló-gyűjteményünket. A G. Fábri Zsuzsa által készített akadémikus portrékból 185 fotót tettük elérhetővé. Szintén a Könyvtár munkatársai digitalizálták a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményben található gyászjelentés-gyűjteményt.

A bicentenáriumi ünnepekre készülve a már említett Régi Akadémiai Levéltár (RAL) iratanyagából 89 év iratait és 30 iktatókönyvet tettünk elektronikusan elérhetővé a kutatók számára. Ezen kívül szintén digitalizáltuk Toldy Ferenc 59 levéltárcáját és az 1950–1958 közötti, 104 MTA elnökségi ülés iratanyagát.

2.2 SZERVEZET, SZERVEZETI VÁLTOZÁS, ORGANOGRAM

A könyvtár szervezeti egységei:

1. Igazgatóság

Főigazgató: Monok István, az MTA doktora, egyetemi tanár

Általános főigazgató-helyettes: Gaálné Kalydy Dóra

Informatikai főigazgató-helyettes: Holl András

Gazdasági igazgató: Baráth Eszter

Tudományos titkár: Molnár Andrea

Belső ellenőrzés: Benedek Miklós

2. Gyűjteményszervezési Osztály

vezetője: Nagy Ágnes

3. Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály

vezetője: Haffner Rita

4. Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: Babus Antal, PhD

5. Keleti Gyűjtemény

vezetője: Kelecsényi Ágnes, PhD

6. Akadémiai Levéltár

igazgatója: Hay Diana, dr. unív.

7. Szakinformatikai Osztály

vezetője: Bilicsi Erika

8. EISZ Igazgatóság

Az EISZ Igazgatóság vezetését Gaálné Kalydy Dóra általános főigazgató-helyettes látja el.

9. Gazdasági Osztály

gazdasági igazgató: Baráth Eszter

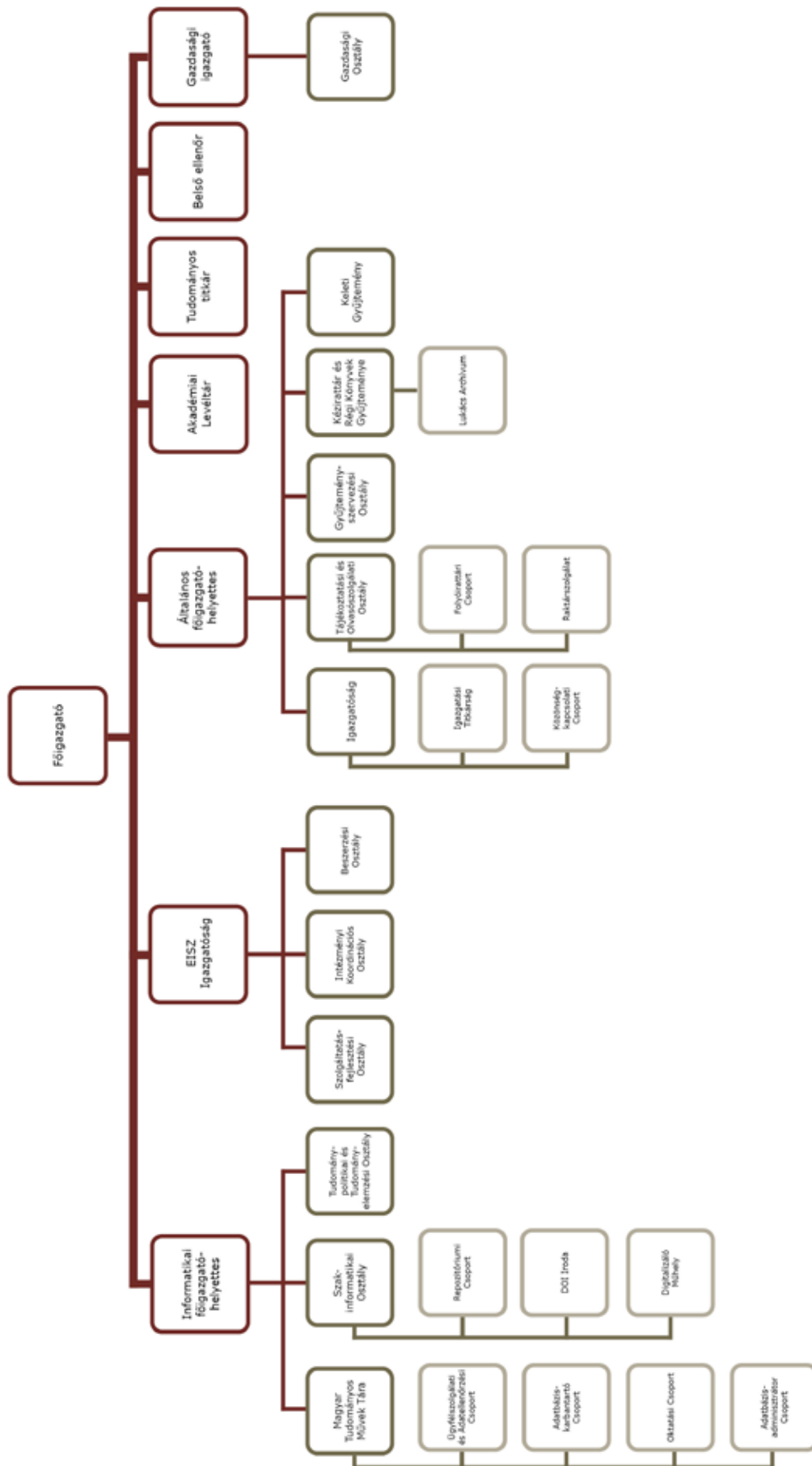
10. Magyar Tudományos Művek Tára
vezetője: Áts József

11. Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály
vezetője: Soós Sándor, PhD

Az Üzemi Tanács elnöke Tömöry Pál, a reprezentatív létszámmal bíró szakszervezet vezetője Szegedi Nóra.

MTA Könyvtár és Információs Központ organogram

2.3 MUNKATÁRSÁK

Személyi változások

Akadémiai Levéltár

Az év folyamán nyugdíjba ment a levéltár rég munkatársa, *Nobilis Andrásné* és helyette jött egy új munkatárs, *Fóris-Paládi Renáta* levéltáros.

Gyűjteményszervezési Osztály

2022. év végéig megbízással foglalkoztattunk két főt: *Gere Andreát* és *Ónodiné Szabó Katalint* is. Jelenleg tizenhét fő állandó kolléga dolgozik az osztályon (ebből két fő 4 órás). Önkénteseink szintén kitartóan folytatták a munkát, sőt, ősszel további jelentkezések is történtek (2023-tól már 10 fő önkéntes dolgozik nálunk).

Belépett/folytatta a munkát – Megbízási szerződéssel:

Gere Andrea – feldolgozás, 2022. január 1-től (heti 20 óra)

Ónodiné Szabó Katalin – feldolgozás, 2022. február 1-től (heti 16 óra)

Új, állandó kolléga:

Máté Ágnes – régi könyves feldolgozás, 2022. szeptember 1-től (heti 20 óra)

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

Tóth Gáborné Bakó Diána 2022. szeptember 15-én közös megegyezéssel megszüntette munkaviszonyát.

Szabó Ádám 2022. október 21-én közös megegyezéssel megszüntette munkaviszonyát.

2022. november 1-jén két új munkatárs lépett be, *Kónya Franciska* olvasótermi könyvtárosnak, *Tóvizi Ágnes* pedig régikönyves feldolgozónak.

2022. november 1-jével kezdődően *Sziklay Cs. Mónika* – az Erdélyi Tárat dolgozza fel – határozott idejű szerződését további egy évvel meghosszabbítottuk.

Keleti Gyűjtemény

2022-ben távozott a Gyűjteményből *Dr. Kovács Nándor* (2022. augusztus 10.) és *Nagy Marietta* (2022. szeptember 30.) mindketten részidős turkológusok, helyükre belépett teljes foglalkoztatásban *Stumpf Anna*.

December 30-án nyugdíjba vonult *Dr. Dévényi Kinga*, aki közel húsz éven át volt a Gyűjtemény arab és héber kurátora.

Az ELKH fiatal kutatói státuszán alkalmazott *Rottár Máté* folytatta a Ligeti-hagyatékkal kapcsolatos munkáját.

Kitüntetés

Csák János miniszter Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesítette *Gaálné Kalydy Dóra* általános főigazgató-helyettest a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ közfeladat-ellátásában végzett kiemelkedő munkájáért, különösen az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program működésének helyreállításáért, és kiváló vezetéséért, magyarországi közösségi tudomány (Citizen Science) – mozgalomban játszott szerepéért.

Szakmai gyakorlat, közösségi szolgálat, önkéntesség

A Gyűjteményszervezési Osztályon önkéntesek voltak 2022-ben:

Báttonyi Viola

Buza Sándorné

Fazekas Andrásné

Szalisznyóné Pogány Katalin

Tábori Erzsébet

Keleti Gyűjtemény

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Arab Tanszékének három hallgatója teljesítette 50 órás szakmai gyakorlatát Gyűjteményünkben.

Igazgatóság

Október-novemberben 2 fő gyakornok töltötte szakmai gyakorlatát az Igazgatóságon, mindketten a Budapesti Gazdasági Egyetem Közösségszervezés szakos BA hallgatói voltak.

Továbbképzés

A 2022. évi továbbképzési terv alapján angol (9 fő), német (1 fő), orosz (4 fő) és héber (1 fő) nyelvtanfolyamokra jártak kollégáink. Excel tanfolyamra 8 főt írtunk be, ezen kívül a Könyvtári Intézet szakmai továbbképzéseire 8 fő jelentkezett, 3 fő egyetemi tanulmányait, 2 fő gazdasági továbbképzését támogattuk.

A Tájékoztatói és Olvaszószolgálati Osztályról *Bató Zsuzsa* MA szintű könyvtáros informatikus diplomát szerzett az ELTÉ-n. *Kron Katalin* az OSZK Könyvtári Intézete *Muzeális könyvtári dokumentumok: megőrzés, nyilvántartás, szolgáltatás* című továbbképzésén vett részt.

A Gyűjteményszervezési Osztályról 2022 márciusában két kolléga (*Kasza Zsófia*, *Sallai-Tóth Lászlóné*) sikeresen elvégezte a *Kutatástámogatás könyvtári környezetben: szakirodalmi, tudásmetriai és statisztikai adatbázis-használat* című, a Könyvtári Intézet által szervezett továbbképzési programot.

A könyvtárból nyolc fő elvégezte a Ruander Oktatóközpont *kezdő excel* tanfolyamát: *Bereiné Vasas Andrea, Dancs Ágnes, Erdélyiné Gyöngyösi Adrienn, Fejős Edina, Illy Zsolt, Nagypál László, Tankó Beáta, Zsigmond Szilvia.*

Bodnár Barbara ősszel részt vett a „*Könyvtár, ami összeköt*” – *Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése* című, egy hónapig tartó ösztöndíjprogramban.

Nagy Ágnes elkezdte a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának régikönyves szakismeretek képzését.

Kutatónapok

2022-ben kutatónapot vett igénybe (11 fő):

Babus Antal
Ferenczi Roland
Isztray Simon
Kapus Erika
Kordics Noémi
Krähling Edit
Molnár Andrea
Rottár Máté
Szabó Ádám
Szegedi Nóra
Tatár Sándor

Gaálné Kalydy Dóra főigazgató-helyettes, a Magyar Arany Érdemkereszt kítüntetettje

Munkajogi létszám	Intézet összesen (fő)
2022. január 1-jén	113
évközi belépés	10
évközi kilépés	8
2022. december 31-én	115
2022. december 31-i redukált, átl. statisztikai áll. létszám	110

A 2022. december 31-i munkajogi állományi létszámból:	Intézet összesen
Teljes munkaidőben foglalkoztatott	103
Részmunkaidőben foglalkoztatott	12
2022. december 31-i állományi létszám	115
2022. december 31-i redukált, éves átl. statisztikai létszám	110

Foglalkoztatás jogcíme	Teljes munkaidőre átszámított havi átlagbér (Ft)
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak állományi stat. létszáma 103 fő	507 500 Ft
Részmunkaidőben foglalkoztatottak állományi stat. létszáma 7 fő	497 500 Ft

Jubileumi jutalomban részesült	Kifizetett jubileumi jutalom (Ft)
6 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott	8 548 000 Ft

2.4 BELSŐ ELLENŐRZÉS

A belső ellenőrzéssel megbízott külsős vállalkozó 2022-ben is folytatta a 2021-ben megkezdett munkát. A 2022-es évre az alábbi három belső ellenőri vizsgálat került kockázati alapon betervezésre:

- A tudománymetria működéséről szóló vizsgálat (MTAK/AU2022-01) 2022. március 31-én indult, amit június 17-én zárt le a végleges jelentés. Az ellenőrzés összesített értékelése megfelelő lett, 8 darab megállapítással. Magas kockázatú megállapítás nem került feltárássra.
- Ezt követően a gazdálkodási tevékenység következett (MTAK/AU2022-02), amelyről az összefoglaló belső ellenőri jelentés 2022. november 2-án született meg. Az anyagban összesen 10 darab megállapítás került rögzítésre.
- Az utolsó tervezett belső ellenőri vizsgálat a Tájékoztatási és Olvasószolgálati terület működésére fókuszál (MTAK/AU2022-03), ahol a vizsgálat 2022. december 8-án indult és a lezárása várhatóan 2023. március elején fog megvalósulni.

A 2022-es év folyamán a felügyeleti tevékenységet ellátó Ellenőrzési Főosztály szakmai, felügyeleti vizsgálatot folytatott 2022. május 25-től augusztus 26-ig. Az ellenőrzési jelentésben a KIK belső ellenőrzését alapvetően megfelelőnek találták, de tettek néhány észrevételt annak érdekében, hogy az alkalmazott folyamatok még jobban összhangba kerüljenek a NGM által kiadott Belső Ellenőrzési Kézikönyvvel. A belső ellenőrzés ezen kérések jelentős részének már eleget tett, a gazdálkodási tevékenységről szóló vizsgálat (MTAK/AU2022-02) az új dokumentumok alkalmazásával zajlott.

Az ellenőrzési feladatok mellett néhány esetben 2022-ben is előfordult, hogy tanácsadási kérdésekkel keresték meg a belső ellenőrt.

A 2023-as évben a tervek szerint folytatódik az eddig megkezdett irány a belső ellenőrzésen, amelyben fő célkitűzésként a belső ellenőrzési szabályzat- illetve kézikönyv módosítását tűztük ki a stratégia terv elkészítése mellett. A dokumentumok minden esetében leegyeztetésre kerülnek az Ellenőrzési Főosztállyal.

3. GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS

3.1 ÁLLOMÁNYALKÍTÁS

Könyvtárunk állománya 2022-ben 18386 dokumentummal gyarapodott, melynek összes naplóértékei: a kifizetett számlák alapján vétel: 41 464 504 Ft, naplóérték alapján: 39 356 313 Ft, csere útján kapott könyv és folyóirat értéke: 28 547 958 Ft, ajándékba kapott dokumentumok értéke: 79 985 620 Ft. Ebből a Keleti Gyűjtemény gyarapodása 2069 tétel, a Kézirattaré 4 tétel, a Levéltaré 4 tétel. (A számok a tavalyi évhez nagyon hasonlóan alakultak, kivéve, hogy az ajándékba kapott tételek értéke kevesebb – ez nagyban függ a feldolgozott hagyatékok, adományok értékétől. Szerencsére vételre nagyobb összeget tudtunk fordítani, mint 2021-ben.)

Egyéb ajándék és magyar ajándék összesen (KFB-t és NKA-t is beleértve): 13397 tétel (2022).

Az egyéb csere összesen (könyv, folyóirat): 1731 tétel, a magyar vétel és egyéb vétel összesen: 770 tételt tesz ki.

Kötelese példányként valamivel kevesebb tételt kaptunk, mint tavaly, összesen 735 tételt kaptunk. Értéke összesen: 3 257 810 Ft

Nemzeti Casino: Feldolgozásra került minden könyv és folyóirat (2022-ben 273 tétel), ami az állományhoz tartozik. Az Alephből kikértük, megszerkesztettük és online publikáltuk az állomány katalógusát (lásd: http://real-ms.mtak.hu/26118/1/NC_2022.pdf). Megtörtént az állomány második felének a fertőtlenítése és a saját légtechnikával ellátott helyiségbe szállítása. Ehhez az állományrészhez is elkészültek a vonalkóddal ellátott régi könyves betélapok, könyvekbe helyezésük folyamatban van. A teljes NC állomány összesítve: 12542 db könyv és 6399 db folyóirat, ami összesen 18941 db kötet. A Nemzeti Múzeum Széchényi-termében lévő NC kiállítási anyagra továbbra is igényt tartanak a múzeum könyvtárának munkatársai, melyeket 2017-ben adtunk kölcsön.

A KEO állományrészből A KEO állományrészből 1476 tétel került feldolgozásra 21 341 000 Ft értékben.

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény ORI adatbázisába a Gyűjteményszervezési Osztály és a Keleti Gyűjtemény közösen 2069 tételt leltározott be 23 391 318 Ft értékben. Ebből könyv és egyéb (kartogr., CD, egyéb) 1875 db 13 631 913 Ft értékben, folyóirat: 194 db 9 759 405 Ft értékben.

Folyóirat, könyv, CD, egyéb megoszlása a beszerzési módja szerint		
Ajándék	1655 db	9 459 080 Ft értékben
Vétel	134 db	9 064 693 Ft értékben
Csere	265 db	4 796 585 Ft értékben
Kötelezpéldány	15 db	70 960 Ft értékben

Törlés

2022-ben 466 db dokumentumot töröltünk az állományból összesen 751 972 Ft értékben.

3.1.1 KÖNYVEK*Vétel*

2022-ben 462 db vétel útján beszerzett könyv érkezett be 13 684 563 Ft naplóértékben. Ez azonban nem tükrözi a teljes gyarapodást, mivel további 63 kötet érkezését várjuk még 2023 folyamán mintegy 2,5 millió Ft értékben, amelyeket a Prospero cégnél már 2022-ben megrendeltünk és előre kifizettünk. ODR keretére 2022-ben nem tudtunk gyarapítani, mivel sajnos nem volt pályázat. A Keleti Gyűjtemény részére 134 db dokumentumot (könyv és folyóirat) szereztünk be 9 064 693 Ft értékben.

Csere

2022 során a nemzetközi csere keretében 1008 könyvet szerzeményeztünk összesen több mint 14 078 620 Ft értékben. Az év során 654 cserés folyóirat érkezett be, összesen 14 356 120 Ft értékben (a 2022-es előzetes leltár alapján). A nemzetközi cserére beérkezett könyvek és folyóiratok összértéke így idén elérte a 28 434 740 Ft-ot.

A nemzetközi csere költségei a következőképpen alakultak: a postázás költségei (Spring csomagküldő) 2022-ben összesen 2 972 493 Ft összeget tettek ki. Folyóiratot erre az évre összesen 2 409 674 Ft értékben rendeltünk (Akadémiai Kiadó, Kello, Helír). Az elküldött könyvek összértéke (vételezett könyvek + saját kiadványok) 658 170 Ft volt. Így a nemzetközi csere teljes kiadása ebben az évben 6 040 337 Ft volt.

Így kijelenthető, hogy a nemzetközi csere a könyvtár számára rendkívül kedvező éves mérleggel zárult. Ennek oka a csere fejlődésén kívül a könyvek árának emelkedésében és a forint gyengülésében is keresendő. Ez a folyamat a jövőben előreláthatólag még fontosabbá teszi majd a cserét a könyvtár számára.

Jelentősebb kijaánlások hat alkalommal történtek, ekkor 36 partnernek összesen 1007 tételt ajánlottunk, melyből 17 partner választott, és összességében 352 tételt tudtunk teljesíteni. Washington (Library of Congress) számára kijaánlott 3 listából 509 tételből 265 könyv került kiválasztásra.

Az év során nyilvántartásunk alapján 953 folyóiratot és a sorozatokkal együtt 758 könyvet, és saját kiadványt küldtünk el, valamint összesen 381 csomagot adtunk fel, kézbesítéssel pedig 44 csomag, levélként 6 ment el. 2022-ben 60 listáról válogattunk cserébe könyveket, összesen 703 tételt. A cserelisták gondos válogatását a legtöbb esetben Bereiné Vasas Andrea végezte el.

Országoként a következőképpen alakult a cserekapcsolat:

Ország	Kapott könyves tételek száma	
	2021	2022
Ausztria	0	39
Bulgária	0	54
Franciaország	0	44
Lengyelország	285	84
Németország	36	115
Oroszország	68	126

Megjegyzés: A táblázat a kiemelt partnerektől kapott könyves listák alapján lettek összeállítva. A nullás jel azt jelenti, hogy azokból az országokból nem kaptunk az adott évben könyveslistát.

2022 folyamán sikerült új cserepartnerséget kialakítani a következő partnerekkel: Calcutta 203 (National Library, Gift and Exchange Division), Novi Sad 375 (Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar

Nyelv és Irodalom Tanszék). Az Uniwersytet im. A. Mickiewicza Biblioteka Collegium Historicum Sekcja Archeologii Poznan megújította velünk a cserekapcsolatot, rögtön értékes folyóiratokat és könyveket küldve a számunkra, illetve megújítani a cserepartnerséget többek között a következő partnerekkel: Paris 262 (Bibliothèque Nationale de France), Göttingen 16 (Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen), Leipzig 1542 (Die Deutsche Nationalbibliothek Leipzig), Berlin 1511 (Humboldt Universität zu Berlin – Universitätsbibliothek Berlin), illetve Seattle 1418 (Suzzallo & Allen Libraries / University of Washington Seattle), Vatican 803 (Biblioteca Apostolica Vaticana Ufficio Accessioni Citta Del Vaticano), Moskva 30/B (Russian Academy of Sciences Institute of Scientific Information for Social Sciences). Ezek eredménye a könyvcserében is tükröződik már.

Kezdeményeztük a cserekapcsolat megszüntetését: Giessen 627: UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK Giessen. Sajnos hosszas levelezést követően sem sikerült megegyezni a partnerrel folyóirat előfizetéssel kapcsolatban. Az általa kért ACTA VETERINARIA HUNGARICA jóval drágább, mint a partner révén kapott „Hessische Blätter für Volks- und Kulturforschung”. Több folyóiratot nem volt hajlandó felajánlani, így az olvasószolgálat megkérdezése után, úgy döntöttünk, nem folytatjuk tovább a cserekapcsolatot. Augusztusban az Universitäts- und Stadtbibliothek Köln megszüntette velünk a cserekapcsolatot.

Továbbra is fő célja a cserének, hogy erősítsük a cserekapcsolatot a német és osztrák partnerekkel. Elsősorban azokkal az intézményekkel, ahol van magyar vagy kelet-európai gyűjtemény, de általában is elmondható, hogy nagyon sokrétű cserét folytatunk a német és osztrák könyvtárakkal. Ezenkívül ebben az évben nagyobb hangsúlyt helyeztünk a francia és olasz partnerekkel való együttműködésre is, amint az például az Akadémiai Kiadó folyóiratainak a következő három évre való megrendelésében is látható. Sikerült elérni, hogy a francia nemzeti könyvtár ismét könyvlistákat küld a számunkra, így a francia könyvek beszerzését is tudjuk cserés vonalon erősíteni.

Washington 1389, vagyis a Kongresszusi Könyvtár továbbra is sikertörténetnek bizonyult: az év végéig minden számunkra postázott könyvet megkaptunk, összesen 7 494 910 Ft értékben és ez még csak nagyjából a fele a teljes mennyiségnek (tíz szállítmány, kb. még ugyanannyit várunk). Fontos megemlíteni Nagypál László kiváló munkáját, amellyel folyamatosan támogatja az angolszász országokkal folytatott cserét.

Továbbra is elevenek a kapcsolataink a határon túli magyar (vagy magyarlakta területek) könyvtáraival, valamint a közép-európai országok (elsősorban Románia, Szerbia, Szlovákia, Csehország, Lengyelország) nemzeti és tudományos könyvtáraival. Az Erdélyi Magyar Múzeum Egyesület (EME) február elején bemutatta a kiadványait a könyvtárunk rendezvényén, ehhez kapcsolódva rengeteg értékes kiadványukat kaptuk meg, és mi is egy nagyobb adag cserekönyvet adtunk a számukra. De nagyon aktív a kapcsolatunk ezen kívül is számos erdélyi és vajdasági partnerünkkel.

Saját kiadványokat adományoztunk a nyár folyamán a Pakráci Ortodox Egyházmegye Könyvtárának (illetve közvetítettük nekik az Egyetemi könyvtár kiadványait).

Július hónapban Erasmusos hallgatók érkeztek hozzánk, akik a tavalyi évhez hasonlóan ismét kísérletet tettek a cserekapcsolat megújítására az angolszász könyvtárakkal. Sajnos nem jártak sikerrel, sok esetben az adott intézmény a nemzetközi cserét már leépítette, így az ottani magyar gyűjtemény is kizárólag vétel útján szerzi be a magyar könyveket.

2022-ben ismét áttekintettük a teljes partnerkapcsolati hálózatot, illetve listát készítettünk az Európán kívüli partnereinkről is. A Keleti Gyűjtemény cserepartnereiről készítettünk egy bő listát 60 cserepartnerrel, ez a továbbiakban jól használható lesz.

Május folyamán levelet írtunk az összes olyan partnernek, ahol elmaradás volt az általuk küldött folyóiratokban. Ez azért volt fontos, hogy megállapítsuk, hogy melyikük esetében van szó arról, hogy csupán a covidos időszakban késlekedtek a küldéssel, illetve mely esetekben álltak le a folyóirat küldésével. A legfontosabb folyóiratok esetében próbáltuk megerősíteni vagy újraindítani a cserekapcsolatot.

Az év folyamán gyűjtöttük partnereink folyóirat-igényeit, majd ezeket összegeztük egy táblázatban. Ennek alapján tudtuk összeállítani a nemzetközi csere igényét a 2023-as cserés folyóiratokra. (Illetve az Akadémiai Kiadó esetében a következő három évre vonatkozó szerződésről van szó.) Továbbra is az volt az irányelvünk, hogy a legfontosabb partnereink kéréseit részesítettük előnyben. Örömmel vettük tudomásul, hogy az Akadémiai Kiadótól a csere számára vásárolt folyóiratok értéke ismét meghaladja majd a kétfélmillió forintot. (Három évre 6 737 085 Ft.) Ez nagyon fontos annak érdekében, hogy ne haljanak el azok a cserekapcsolatok, ahol partnerünk a folyóiratcserét részesíti előnyben.

Nemzetközi cserepartnereink száma 2022-ben nőtt, a tavalyi 299 aktív intézményhez képest idén 309 aktív partnerrel folytatunk kiadványcserét. Ebből küld és kap 259 db, csak küld 40 db és csak kap 10 db partner.

Ajándék

A könyvtárba 2022-ben az alábbi személyektől, illetve intézményektől érkeztek jelentősebb ajándékok: Marie-Elisabeth Boutroue, Jean-François Maillard, CEU Könyvtára, L'Harmattan kiadó, Pető Andrea, Goethe Intézet Könyvtára, Mikes Kelemen program, Pasqualetti Edit, William J. Mc Cormack,

A Könyv és Folyóirat Bizottság révén történt gyarapodás: 332 rekord, könyv: 91 db, 468 210 Ft értékben, folyóirat: 241 db, 3 705 575 Ft értékben. Ez jelentősen több, mint a 2021-es évben.

Az NKA folyóiratok révén történt gyarapodásunk 2022-ben: 32 db 211 000 Ft

Az összes kategóriát beleértve az ajándékba kapott könyv dokumentumok (egyéb ajándék, magyar ajándék, KFB) végső összértéke: Az összes kategóriát beleértve a 2022-ben kapott ajándékok összértéke 84 159 405 Ft.

2022-ben köztestületi tagoktól 56 kötet érkezett, 484 360 Ft értékben. Az ELKH-tól és különböző intézeteitől pedig 59 kötet érkezett 239 870 Ft értékben. Az ELKH BTK-tól folyóiratokat is kaptunk (3 cím, 19 kötet, 140 760 Ft értékben.)

Kötelese példány

2022-ben is részt vettünk az OSZK kötelese példány-válogatásán, és hetente jelöltük a gyűjtőkörünkbe illő kiadványokat. Állományunk 2022-ben kötelese példányokból az alábbiak szerint gyarapodott: könyv 664 db, 2 622 990 Ft, folyóirat: 71 db, 634 820 Ft.

Belső gyarapodás raktárból (Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye)

69 tétel

3.1.2 FOLYÓIRATOK

2022-ben a kurrens anyag feldolgozásán kívül a következő hagyatékokból kikerülő folyóiratok feldolgozására került sor: Anton Schindling, Jean-Francois Maillard, Marie Elisabeth Boutroue, Bottlik Iván, Erdélyi Pál, Fehér Márta, Zolnai Béla, Berczik Árpád. Emellett a következő intézményektől kaptunk nagyobb mennyiségű feldolgozandó folyóiratot: MTA SZBK, ELTE Egyetemi Könyvtár (ezek feldolgozása már 2021-ben megkezdődött), továbbá: BME OMIKK, Római Magyar Akadémia, MTA PAB Hadtörténeti Munkabizottsága, Debreceni Egyetem.

2022-ben folyamatosan zajlott az ún. akadémiai másodpéldányok feldolgozása. 2022-ben mintegy 125 címet javítottunk.

2022-ben mintegy 5318 folyóiratfüzetet érkezettünk, 2399 folyóiratkötetet vettünk állományba 58 789 337 Ft értékben és 60 új folyóiratot dolgoztunk fel.

Az állományba vett folyóiratok árát tekintve 25% cserepartnereinktől érkezett, míg a vételben beszerzett folyóiratok a gyarapodás 44%-át, az ajándékként érkezettek pedig 24%-át tették ki. A kötelese példányként kapott és az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága ajándékának aránya idén 1 illetve 6%-a volt a teljes folyóirat-gyarapodásnak.

Darabszámra:

Csere	28%
Vétel	13%
Ajándék	56%
Köteles	3%

Hazai könyvtárártól

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály Folyóirat Csoportja folyamatosan figyeli a könyvtárak által közzétett fölőspéldány jegyzékeket és ezekből példánysoraink kiegészítéséhez bekéri, majd előkészíti feldolgozásra a nálunk hiányzó évfolyamokat. 2022-ben 16 intézménytől érkezett kiegészítés, mintegy 300 folyóiratcímhez.

Vétel

2022-ben: 217 címünk van, ebből 216 nyomtatott, egy online.

A hazai vételes folyóiratokat többségében ezúttal is a Magyar Postánál, illetve a Könyvtárellátónál fizettük elő.

Csere

Az év folyamán 625 hazai nyomtatott folyóiratfüzetet küldtünk ki partnereinknek. A cserébe érkezett és állományba is vett folyóirat-évfolyamok száma: a tavalyi 363 helyet 691 db volt, a tavalyi 11 912 645 érték helyett 15 448 103 Ft értékben. 2022-ben cserébe érkezett folyóiratok száma 672, értékük: 14 948 720 Ft.

Ajándék

A beérkezett ajándék folyóiratok száma 2022-ben összesen: 1075 kötet, értéke pedig 13 617 472 Ft, magyar 688 kötet, 7 918 102 Ft, külföldi 387 kötet, 5 699 370 Ft. Az ajándékok a korábbi évekhez hasonlóan kiadóktól, szerkesztőségektől, magánszemélyektől, hagyatékokból, valamint a Nemzeti Kulturális Alaptól érkeztek, az ún. pótlások nagyobb számban pedig a következő intézményektől MTA SZBK, ELTE Egyetemi Könyvtár (ezek feldolgozása már 2021-ben megkezdődött), továbbá: BME OMIKK, Római Magyar Akadémia, MTA PAB Hadtörténeti Munkabizottsága, Debreceni Egyetem.

Kötelespéldány

2022-ben 71 folyóirat-kötet került állományba, összértéke 634 820 Ft volt.

Duplum- és fölőspéldány felajánlás

Duplum- és fölőspéldányainkból (könyv és folyóirat) tavaly 12 intézmény válogatott, és közel 4000 kötet talált gazdára az alábbi táblázatban foglaltak szerint:

Intézmény	Város	Darab
OSZK	Budapest	80
Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc Emlékéért Alapítvány	Veszprém	6
ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár	Budapest	122
Sola Scriptura	Biatorbágy	23
OPKM	Budapest	1
Zeneakadémia	Budapest	3

Intézmény	Város	Darab
Csiha Győző Technikum és Szakképző Iskola	Hajdúnánás	6
SZTE Bolyai Intézet	Szeged	1
Dunatáj Természet- és Környezetvédelmi Közalapítvány	Harta	33
Nemzeti Közszolgálati Egyetem	Budapest	12
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem	Eger	3000
Tokaj-Hegyalja Egyetem	Sárospatak	500
Összesen:		3787

3.1.3 ELEKTRONIKUS TARTALMAK

2022-ben az alábbi hozzáféréseket fizettük elő a könyvtár számára az EISZ-program keretében:

- Akadémiai Kiadó Folyóiratai
- Brill Jacoby Online
- Clarivate Analytics – Citation Connection
- Clarivate Analytics – InCites
- Clarivate Analytics – Journal and Highly Cited Data (JHCD)
- Clarivate Web of Science
- De Gruyter – Bibliotheca Teubneriana Latina Online
- De Gruyter – Thesaurus Linguae Latinae (TLL) Online
- De Gruyter HSS Package
- EBSCO – Academic Search Complete
- Elsevier – ScienceDirect
- Elsevier – SciVal
- Elsevier – Scopus
- JSTOR Arts & Sciences IX (Archive Collections)
- JSTOR Arts & Sciences X (Archive Collections)
- JSTOR Arts & Sciences XI (Archive Collections)
- JSTOR Arts & Sciences XII (Archive Collections)
- JSTOR Arts & Sciences XIII (Archive Collections)
- JSTOR Arts & Sciences XIV (Archive Collections)
- JSTOR Arts & Sciences XV (Archive Collections)
- JSTOR Essential Collection (Archive Collections)
- L'Harmattan Digitális Adatbázis
- Osiris
- Oxford University Press Journals - Humanities Collection
- Project MUSE Premium Collection
- Science Online
- Springer – Nature – SpringerLink + Nature Journals

Egyéni adatbázis-előfizetések:

- Ancient Texts of Food and Drink - Yin shi gu ji
- Encyclopaedia of Islam
- Index Islamicus Online
- Journal of National Essence - Guo cui xue bao)
- L'Année Philologique
- New Pauly: Encyclopedia of the Ancient World / Der Neue Pauly: Enzyklopädie der Antike
- Newspapers Full-text Database - Quan wen bao zhi zi liao ku
- Sinica Sinoweb - Jing dian ren wen xue kan ku
- Taiwan Literature Series - Taiwan wen xian cong kan
- Western Travellers in the Islamic World Online

A korábbi évek gyakorlatát követve 2022-ben is több adatbázishoz kaptunk próbáhozáférést:

- EBSCO Academic Search Ultimate
- EBSCO Atla Religions Database with AtlaSerials
- Gale Research Complete
- Artstor
- Bibliography of Asian Studies
- Typotex Interkönyv
- Supplementum Epigraphicum Graecum

3.1.4 KÜLÖNGYŰJTEMÉNYEK GYARAPODÁSA

Keleti Gyűjtemény

A Gyűjteménybe beérkezett Alan Jones oxfordi professzor arabisztikai hagyatéka, valamint Major István indológia (tamilsztika) könyvdománya.

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

Ajándék

Eötvös Loránddal kapcsolatos másolatok. (Ajándékozó: Vékás Lajos)

Fülep Lajossal és Lőrincz Ernővel kapcsolatos nyomtatványok, Fülep Lajos halotti maszkja. (Ajándékozó: Bernd Richter)

Halász Előd (1920–1997) germanista és felesége, valamint lánya hagyatékrésze. (Ajándékozó: Budai Krisztina)

Kont Ignác levele Gabriel Monodnak. (Ajándékozó: Frédéric Barbier)

Kosztolányi Sándor 18. sz.-i ferences Theologia moralis c. egykorú kézírata. (Ajándékozó: Nynke Leistra, Hollandia)

Molter Károlyra, Marosi Barnára és Marosi Ildikóra vonatkozó dokumentumok. (Ajándékozó: Marosi Péter)

Moravcsik Gyuláné Fleissig Edit fényképekkel illusztrált élettörténete. (Ajándékozó: Moravcsik Edit)
 Oltványi Imrével kapcsolatos nyomtatványok, fénymásolatok. (Ajándékozó: Oltványi Noémi)
 Pilinszky János hagyatékrésze. (Ajándékozó: Kovács Péter, Petőfi Irodalmi Múzeum)
 Richter Ilona (1928–) grafikus hagyatékrésze. (Ajándékozó: Richter Ilona)
 Veres Péter levele Bartók Istvánnak (Kereskedelmi és Pénzügyi Dolgozók Szakszervezete). (Ajándékozó: Bartók István)
 19. századi kötetes kéziratok az MTA Közgazdaság és Regionális Tudományos Kutatóközpontból. (Ajándékozó: MTA Közgazdaság és Regionális Tudományos Kutatóközpont, Pécs)

Belső gyarapodás

Bay Zoltánnal kapcsolatos dokumentumok az ELTE Levéltárában. (Átadta az MTA KIK igazgatósága)
 Engel Pálról készült fényképek. (Átadta az MTA KIK igazgatósága)
 Lengyel József és Pilinszky János hagyatékában található hangfelvételek digitalizált változata. (MTA KIK Kézirattár)

Egyéb

Az MTA székházának megnyitása alkalmából kibocsátott érem. (Ajándékozó: Mark Telford)

Vásárlás

Erdélyi Pál (1864–1936) hagyatékrésze. (Eladó: Dobozy Borbála)

3.2 FELDOLGOZÁS

Az MTA Könyvtár és Információs Központ hagyományos és digitális forrásokra alapozott webes szolgáltatásait a PRIMO platformon keresztül szolgáltatja. A hagyományos dokumentumok tartalmi és formai feltárását az ALEPH integrált könyvtári rendszerben, a felhasználói igények minél teljesebb figyelembevételével végezzük.

2022-ben adatbázisunk a feldolgozási munkafolyamatok összesített adatai alapján 19 285 új bibliográfiai és 14 121 authority rekorddal gyarapodott. Állományunkat nemzeti és nemzetközi közös katalógusokban is láthatóvá, kereshetővé tesszük: 2022-ben 99 195 új rekordot küldtünk be a WorldCat nemzetközi bibliográfiai adatbázisba, 32 366 rekordot pedig a MOKKA - Magyar Országos Közös Katalógusba.

Kurrens feldolgozás

A kurrens feldolgozás keretei között az év során 18 382 dokumentumot vettünk állományba. A vételből, nemzetközi cseréből és OSZK kötelezpéldányból származó kurrens dokumentumok 3301 tétellel adták a feldolgozás 18%-át. Legnagyobb számban (82%-ban) magyar és külföldi ajándékból, hagyatékokból származó dokumentumok kerültek leírásra.

2022-ben Elisabeth Rotten (1882–1964) svájci akadémikus, reformpedagógus és békeaktivista hagyatékának feldolgozása befejeződött, összesen 1348 kötetet vettünk állományba az Internationales Haus Sonnenberg ajándékként hozzánk került gyűjteményből.

Teljessé vált Arnóth József (1933–2021) mineralógus, a baseli Naturhistorisches Museum nyugalmazott munkatársa hagyatékának állományba vétele. A duplumok, illetve a gyűjtőkörünkbe nem tartozó kötetek kiajánlása megtörtént, jövőbeni terveink között szerepel egy, a könyvgyűjtemény különlegességeit bemutató kiállítás megrendezése.

Az év során végéhez ért Anton Schindling (1947–2020) német történész professzor, a kora újkor kutatója, az Eichstätt-Ingolstadt-i Katolikus Egyetem, valamint az Osnabrücki és Tübingeni Egyetem tanárának hagyatéka feldolgozása, melyből összesen közel 5200 dokumentumot vettünk állományba.

Februárban érkeztek hozzánk a Fehér Márta (1942–2020) Széchenyi-díjas magyar filozófus, tudománytörténész, egyetemi tanár, tudományfilozófus professzor asszony által a könyvtárnak adományozott könyvek, amelyek feldolgozását be is fejeztük.

A 2022-es év során sort kerítettünk Bottlik Iván (1934–) matematikus, sakkozó, sakk-történész speciális témájú ajándékának feldolgozására. A közel 700 darabos sakk-történeti, játékelméleti tárgyú művekkel az MTA Könyvtára az ország második legnagyobb sakkal kapcsolatos gyűjteményévé lép elő.

Májusban érkeztek hozzánk a Marie-Elisabeth Boutroué és Jean-Francois Maillard által könyvtárunknak ajándékozott kötetek. Francois Maillard könyvei főleg a XX. századi francia és európai diplomácia, politika, valamint a globalizáció témakörébe tartoznak, Marie-Elisabeth Boutroué könyvei elsősorban történelmi és művelődéstörténeti tárgyúak. A két ajándékozó összesen 380 kötetel gazdagította könyvtárunkat.

Tilo Brandis (1935–2022) könyvtáros, medievalista a berlini Staatsbibliothek Kézirattárának korábbi vezetője által a könyvtárnak ajándékozott kötetek feldolgozása befejeződött, az évek alatt félezer kötetel gazdagítva könyvtárunkat.

Pető Andrea (1964–) történész, egyetemi tanár, az MTA doktora, a 20. századi társadalomtörténet nemzetközileg ismert kutatója a saját maga, illetve elhunyt férje, Tóth István György történész által írt vagy közreműködőként jegyzett könyveit ajándékozta könyvtárunknak, melyek feldolgozása megtörtént. Befejeződött Sabine Solf (1939-) művészettörténész, a wolfenbütteli Herzog-August-Bibliothek kutatási és kulturális osztálya vezetője által ajándékozott kötetek feldolgozása, melyből összesen közel ezer darab került állományunkba.

William J. Mc Cormack író, költő, irodalomtörténész, valamint Voigt Vilmos (1940–) magyar néprajzkutató emeritus professzor, szemiotikus rendszeres ajándékozóink. 2022-ben összesen 320 kötetel gazdagították állományunkat.

Zolnai Béla (1890–1969) magyar irodalomtörténész, nyelvész, egyetemi tanár, az MTA tagja, az irodalomtudományok doktora könyvtárából újabb köteteket vettünk állományba, de a hagyatéokra speciálisan jellemző egyedi kolligátumok feldolgozását elhalasztottuk.

Januárban megkezdtek prof. dr. Király Gyula és dr. Király Nina könyvhagyatékának feldolgozását. A házaspár terjedelmes irodalmi (orosz, orosz vonatkozású magyar és lengyel) könyvtárral rendelkezett, könyveik egy része szerzők által dedikált példány. A jelentős hagyatéék feldolgozása 2023-ban is folytatódik.

Decemberben vettük át a Mesterházi Mónika által felajánlott ír vonatkozású dokumentumegyüttest (mintegy 200 db könyv és folyóirat), mely Mesterházi Márton dramaturg hagyatékából származik. A feldolgozást elkezdtük, és terveink szerint 2023. márciusában egy megemlékező rendezvény keretében mutatjuk be az állományunkba felvett anyagot.

Decemberben érkezett meg Frank Tibor (1948–2022) történész, amerikanista, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Angol–Amerikai Intézet Amerikanisztika Tanszékének professor emeritusa, az MTA rendes tagja, az új- és jelenkori egyetemes történelem tanára és kutatója intézményünkbe szánt könyvhagyatéka, melyet özvegye F. Várkonyi Zsuzsa pszichológus közreműködésével kaptunk meg. A hagyatéék behasonlítása és feldolgozása azonnal el is kezdődött, a folytatás a 2023-as év egyik kiemelt projektje lesz.

Régi könyves és retrospektív feldolgozás

2022 szeptemberében megalakult a Gyűjteményszervezési Osztály négy főből álló Régi Könyves Csoportja, melynek elsődleges feladata a müncheni rendszerű katalógus tételeinek revíziója, illetve feldolgozása autopszia alapján. Könyvtárunk 1950-ig vezette az úgynevezett müncheni rendszerű betűrendes katalógust, melynek lapjait kezdetben kézzel, majd írógéppel írták. Az állományrész retrospektív feldolgozása több ütemben történt: először a katalógus lapjait digitalizálták, majd a digitális változat alapján történt a számítógépes feldolgozás, így az adatbázisunkban jelenleg megtalálható bibliográfiai leírások erősen hiányosak. Most a leírások teljessé tétele mellett kiemelt cél a dokumentumokban lévő (eddig feltáratlan) magyar vonatkozások, a kiadásváltozatok, továbbá az egyedi példányjellemzők minél teljesebb körű feltárása. A leírások kiegészülnek a címlapok, possessor bejegyzések, pecsétek, stb. szkennelt képével, amelyek közvetlenül megtekinthetők katalógusunkban is. A munka az 1850 előtti magyar, illetve az 1800 előtti idegen nyelvű könyvekkel, azon belül a magyar történelem és a teológia szakcsoportokkal kezdődött.

2022 októberében vétel útján könyvtárunk birtokába került a gróf Hadik-Barkóczy újkori magyar főnemesi család könyvtárának egy része. Az antikvárat december folyamán állományba vettük és átadtuk a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményének. A Régi Könyves Csoport az 1800 előtti külföldi-, illetve az 1850 előtti magyar nyelvű dokumentumokkal folytatja a feldolgozást, előreláthatóan 2023 márciusától.

A rendkívül érdekes és sok izgalmas felfedezéssel kecsegtető munka népszerűsítése és disszeminációja érdekében 2022 novemberében elindult a Csoport „Por, veríték, könyvek” elnevezésű Facebook-csoportja, melynek jelenleg 144 követője van.

Augusztus és szeptember hónapban soron kívül elvégeztük a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye segédkönyvtárában található dokumentumok revízióját, a példányadatok rendezését. A feladat összetettsége miatt a munkában csak revizori joggal rendelkező kollégák vettek részt. A projekt keretében közel 30 polcfolyóméternyi dokumentum (könyv és folyóirat) bibliográfiai leírását és példányrekordját készítettük el, javítottuk ki.

Otthoni munkavégzés

A járványhelyzet jelentős javulásával a 2022-es év folyamán nagyobb időközökre szóló otthoni munkavégzés biztosítására nem volt szükség, de az előző évek tapasztalataiból körvonalazódott az a felismerés, hogy bizonyos munkafolyamatok esetén kiváló hatékonysággal és minőségben lehet távmunkában dolgozni. Ennek értelmében részleges, körülhatárolt home office feladatokként végeztük az alábbiakat:

- állományrevízió-előkészítés: beszkenelt őrlapok alapján automatikusan generált-, úgynevezett BIB rekordok honosítása, keresetövé tétele, példányainak rendezése;
- fényképről történő behasonlítás/leírás: előkészítő munka (a szükségesnek ítélt oldalak szkennelése/befényképezése) után a könyv tartalmi és formai feltárása, példányrekord készítése;
- a Magyar Tudományos Akadémia által kiadott sorozatok bibliográfiai leírásának kiegészítése/revíziója az Országos Széchényi Könyvtár bibliográfiai leírásaira támaszkodva.

Május folyamán az Akadémiai Kiadó által kiadott Jókai Mór életműsorozat retrospektív revíziója zajlott, ami nagyban elősegíti az Aleph rekordok és a repozitóriumunkban elhelyezendő digitalizált változatok összekapcsolását.

Kézirat

Feldolgozott hagyatékok:

Berzeviczy Albert és Horánszky Lajos levelezése, Voinovich Géza Horánszky Lajosnak írott levelei.

Botka Ferenc Kodolányi Jánossal kapcsolatos anyaggyűjtése, szkennelése, és a teljes anyag feltöltése a REAL-ba.

Kodolányi János és Nyerges Pál levelezése és a hozzá kapcsolódó egyéb dokumentumok.

Debreczeni Ferenc hagyatéka.

Király István hagyatékrésze.

Király Istvánnal készített interjúk.

Mályusz Elemér hagyatéka. (Mázi Béla nyugdíjas kollégánk szerződéssel dolgozta fel.)

Pozder Károly hagyatéka.

Feldolgozott kisebb hagyatékok:

Boleratzky Lóránd hagyatéka.

Grenács László hagyatéka.

Halász Előd és felesége, Szász Anna Mária, illetve lányuk, Halász Eszter hagyatékrésze.

Lengyel József és Pilinszky János hagyatékában lévő magnófelvételek digitális másolatai.

Pilinszky János hagyatékrésze.

Rajki Sándor és Hollán Zsuzsa hagyatéka.

Reguly Antal és Karl Baer pétervári akadémikus levelezése (1843–1845). Fordította és jegyzetekkel ellátta Nagy Nóra. Budapest, 1988. ápr. 1 db (345 fol.)

Az egykori Dunántúli Tudományos Intézet (Pécs) könyvtárából bekerült Festetics-könyvek között fellelt kötetes kéziratok.

Feldolgozás alatt lévő hagyatékok:

Folytatódott Mérei Ferenc és Ruffy Péter hagyatékának rendezése.

Sziklayné Cs. Mónika folytatta az Erdélyi-Tár, azon belül az Erdélyi Pál nevéhez köthető állomány feldolgozását.

Elkezdődött Goda Géza és Goda Gábor hagyatékának feldolgozása.

Elkezdődött Molter Károly, Marosi Barna és Marosi Ildikó hagyatékának feldolgozása.

Feldolgoztunk 46 MTA-doktori disszertációt.

Feldolgoztunk 117 tétel analektát.

Régikönyv

Folytatódott az antikvák feldolgozása (Ráth-gyűjtemény, RMK I, II, III, IV, Ant. jelzetűek). Összesen 5990 rekordon dolgoztunk.

3.2.1 KÖNYVEK ÉS FOLYÓIRATOK FELDOLGOZÁSA

A *Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály* munkatársai is részt vesznek a feldolgozási feladatokban; elsősorban rekatalogizálást és bibliográfiai rekord-honosítást végeznek, de könyvsorozatok rekordjainak javításában is közreműködnek. 2022-ben összesen 2653 új rekordot hoztak létre és 5291 rekordot módosítottak az online katalógusban.

A *Keleti Gyűjtemény* munkatársai az év folyamán 6448 új rekordot vettek fel, és 11 300 rekordmódosítást végeztek.

Az új anyag felvétele és a rekatalogizálás mellett jelentős volt a digitalizált kéziratok anyag Aleph-be vitele, és a REAL-ba végzett feltöltések metaadatokkal való ellátása.

3.2.2 SPECIÁLIS DOKUMENTUMOK FELDOLGOZÁSA

Keleti Gyűjtemény

Feldolgozásra került Goldziher Ignác kéziratos hagyatéka, a katalógusban és a REAL-ban is elérhető. Folytatódott a Dunhuang Academy által teljes egészében digitalizált Stein Aurél fotóanyag online hozzáférhetővé tételéhez az Aleph-be történő bevezetés és a metaadatolási folyamat. Ugyancsak folyik a tibeti kéziratok és fanyomatok, a Ligeti hagyatékok feldolgozása és bevitele, és megkezdtek a Kaufmann B sorozat könyveinek bevételét, az első évben a 15-16. századi kiadású példányokat.

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

2021-ben megállapodás keretében feldolgozásra átadtuk az Országos Széchényi Könyvtár Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtárnak Szántai Lajos 822 db térképét. 2022 folyamán az OSZK munkatársai folytatták a térképeink szakszerűen leírását, digitalizálását.

3.2.3 LETÁRI ELŐKÉSZÜLETEK

A Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály a Gyűjteményszervezési és a Szakinformatikai Osztállyal együttműködve folytatta a leltárelőkészítési munkákat. 2022-ben befejeződött a belső raktárban tárolt könyvek vonalkódozása, és folytatódott a külső raktári állomány még hiányzó bibliográfiai rekordjainak pótlása. Ez utóbbi raktárban, a 800-ezres számtartományban mintegy 15 000 kötetbe került visszamenőleg vonalkód.

4. OLVASÓSZOLGÁLAT ÉS TÁJÉKOZTATÁS

A COVID járványhelyzet miatt korábban bevezetett korlátozásokat 2022. március 7-étől szüntette meg a könyvtár. Ezt követően a központi olvasóteremben a 2021. végi nyitvatartási rend volt érvényben (hétfőtől péntekig 9-től 19 óráig, szombaton 9-től 17 óráig); november 1-jétől azonban az energia- és rezsidíjak jelentős emelkedése miatt szombatonként már zárva volt a központi olvasóterem. Júniustól a kölcsönzési jogú PhD-hallgatókat automatikus e-mail-ben értesítjük az 1-2 napon belül lejáráó kölcsönzéseikről. A nyári szünet ebben az évben mindössze 4 hét volt, a könyvtár az év során összesen 271 napig volt látogatható. A nyári szünet után, augusztus 8-án indítottunk el egy új kényelmi szolgáltatást, az előzetes online regisztrációt: az online katalógusba integrált űrlap kitöltésével a beiratkozni kívánók előre megadhatják személyi adataikat, ami megkönnyíti az ügyintézés az első személyes látogatáskor. Könyvtárunk októberben csatlakozott a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Budai Campusának *Borostyán élőhely kutatás* közösségi tudományos projektjéhez, a projekt ismertetése és népszerűsítése a Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály munkatársainak feladata. Decemberben *Ajándékozzon olvasójegyet az Akadémiai Könyvtárba!* akciónkkal a karácsonyi ajándékozáshoz kívántunk ötletet adni, és egyúttal a könyvtárat népszerűsíteni.

4.1. OLVASÓFORGALOM, KÖLCSÖNZÉS

2022 márciusától a járványhelyzet enyhülésével lassan emelkedésnek indult a személyes könyvtárhasználat: a statisztika szerény növekedést mutat, de nem éri el a két évvel korábbi szintet. Nőtt az újonnan (vagy több év után újra) beiratkozók száma, de sokan csak egy napra vagy öt alkalomra érvényes olvasójegyet váltottak.

2022-ben a könyvtár regisztrált használóinak száma 1910 (2021-ben 1827, 2020-ban 2349), közülük a könyvtárat aktívan használta 1478 fő (2021-ben 1458, 2020-ban 1607). Az év során 594 új beiratkozót regisztráltunk (2021-ben 376, 2020-ban 297 főt), 108 napi olvasójegyet (2021: 37 db) és 105 öt alkalomra szóló látogatójegyet (2021: 64 db) állítottunk ki. Változatlan árak mellett a beiratkozási díjából származó éves nettó bevétel 1 664 000 Ft volt (2021-ben 1 315 000 Ft). Olvasóink 45%-a a 30 és 54 év közötti korosztályba tartozik, vagyis ez évben is a PhD képzésben résztvevők és az aktív korú minősített kutatók látogatták leginkább a könyvtárat. Jelentős a 18–29 évesek és a 65 év feletti aránya (21–21%), az 55–65 év közöttiek 13%-ot tesznek ki.

A központi olvasótermet olvasóink 9446 alkalommal vették igénybe (2021-ben 5178, a COVID-járványt megelőző, 2019-es évben 12 627 alkalom). Az ALEPH kölcsönzési moduljának statisztikája szerint 6231 kötet könyvet kölcsönöztek otthoni használatra (2021-ben 5025 db), hosszabbítások nélkül 4089 db. Ahelyben kölcsönzések száma (raktári kérés olvasótermi használatra) a könyvolvasóban és a folyóíratrban 51 257 volt (2021-ben 33 734); ebből: 13 862 kötet könyv (hosszabbítások nélkül 5329), 37 314 kötet folyóírat, 15 db CD/DVD, 56 db mikrofilm, és 10 kötet a Lukács Archívum állományából. A szabadpolcon elhelyezett dokumentumokat becslésen alapuló statisztikánk szerint kb. 12 600 alkalommal vették kézbe.

A törzsgyűjteménybe tartozó könyvekre összesen 8940 olvasói raktári kérést, illetve előjegyzést regisztrált az ALEPH kölcsönzési modulja.

A regisztrált olvasók tudományos fokozat és foglalkozás szerinti megoszlása 2022-ben

MTA rendes és levelező tagja	2%
Egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus, PhD	35%
Egyetemi oktató	3%
Tudományos kutató, PhD hallgató	15%
Nem főfoglalkozású kutató	19%
Egyetemi hallgató	22%
Egyéb	4%

A használói csoportok megoszlása a látogatási alkalmak száma szerint

	Könyvolvasó	Folyóirat-olvasó
MTA rendes és levelező tagja	1%	1%
Egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus, PhD	57%	30%
Egyetemi oktató	2%	29%
Tudományos kutató, PhD hallgató	10%	6%
Nem főfoglalkozású kutató	20%	32%
Egyetemi hallgató	6%	2%
Egyéb	3%	0%

A folyóirat-állomány használatának megoszlása tudományterületek szerint (%)

Szakterület (ETO)	Használat (%)
0 – általános művek	5,3%
1/2 – filozófia, pszichológia, vallás	1,5%
3 – társadalomtudomány	34,0%
5 – természettudomány	14,6%
6 – alkalmazott tudomány	23,5%
7 – művészetek	2,9%
80 – nyelvtudomány	3,9%
82 – irodalomtudomány	7,5%
9 – földrajztudomány, régészet, történettudomány	6,8%

A törzsgyűjteménybe tartozó könyvek kölcsönzési forgalma (db) az elmúlt 3 évben

	2020 (hosszabbításokkal)	2020 (hosszabbítások nélkül)	2021 (hosszabbításokkal)	2021 (hosszabbítások nélkül)	2022 (hosszabbításokkal)	2022 (hosszabbítások nélkül)
olvasótermi kölcsönzés	15 567	5135	9542	4135	13 862	5329
kölcsönzés otthonra	6561	4428	5025	3649	6220	4089

A *Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében* 339 olvasó 893 alkalommal 33 192 db dokumentumot használt.

A *Keleti Gyűjtemény* olvasótermét olvasóink 672 alkalommal vették igénybe és 6315 könyvet, folyóiratot, illetve kéziratot tanulmányoztak, 286 művet kölcsönöztek. A Keletit érintő könyvtárközi kéréseket változatlanul a központi olvasószolgálat intézte, ebben bizonyos esetekben nem a dokumentumot továbbítjuk, hanem helyben szkennelünk.

4.2. TÁJÉKOZTATÁS

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztályon a személyes tájékoztatás mellett egyre nagyobb arányú a telefonon és e-mail-ben történő információszolgáltatás. 2022-ben több mint 500 telefonhívásra válaszoltunk, a három szolgáltatási e-mail címünkről (mtak@ / folyoirat@ / konyvtarkoz@) mintegy 3000 levelet küldtünk.

Szintén az osztály építi az MTMT adatbázisában a 2010 előtt elhunyt akadémikusok bibliográfiáját (MTMT központi kezelésű szerzők – „Akadémikus Bibliográfia” intézmény). 2022-ben (részben távmunkában) összesen 3617 rekordot rögzítettek (ebből 3651 az intézményhez rendelt, 3493 a nyilvánossá tett tétel); 8 szerző tudományos publikációinak bibliográfiája vált teljessé.

Ez év szeptemberében is megrendezésre került az ELTE Könyvtári Nap, ahol bemutattuk könyvtárunkat, árusítottuk kiajánlásból visszamaradt duplum köteteket és kedvezményes beiratkozási lehetőséget kínáltunk az egyetemi hallgatóknak.

Az olvasóteremben elhelyezett és közvetlenül kölcsönözhető friss szakirodalmi monográfiákhoz az év során 627 kötetet válogattunk; a jelenlegi állomány 2782 kötet. Áprilistól az új hazai kiadványokról is készítünk ajánló listát, amit a külföldi szerzeményekhez hasonlóan a honlapon és hírlevelünkben teszünk közzé; 2022-ben magyar könyvekről 5, külföldiekről 10 ajánló listát készítettünk.

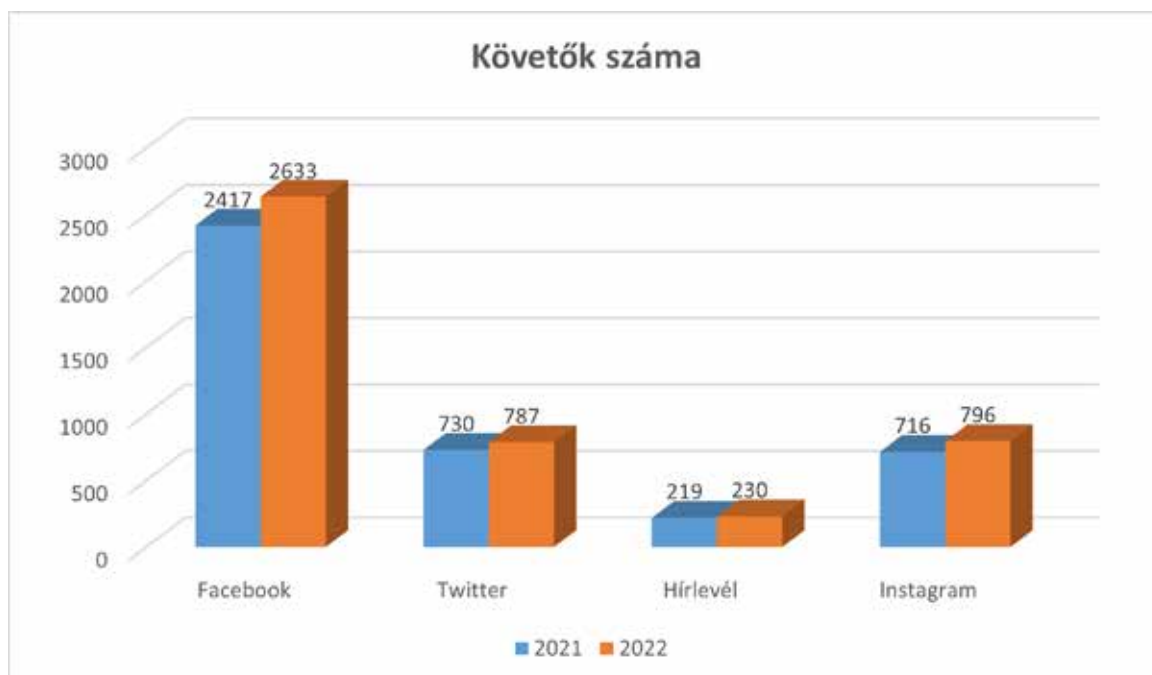
A Gyűjteményszervezési Osztály közvetítésével olvasóink ebben az évben a következő online forrásokat próbálhatták ki 1-2 hónapos próbaidőszak alatt: Supplementum Epigraphicum Online, Typotex Kiadó e-könyvei, Bibliography of Asian Studies, ArtStore, Gale Research Complete, EBSCO Academic Search Ultimate.

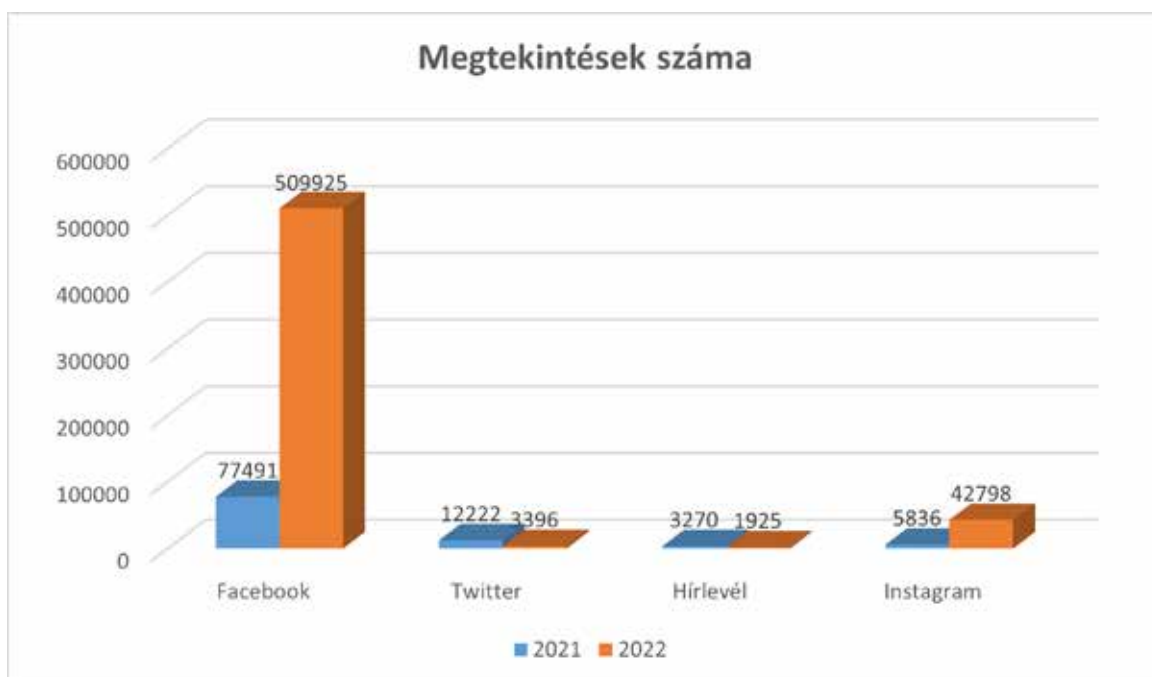
Hírlevelünknek 230 feliratkozott (email vagy blogkövetés) követője volt 2022 végén, ennél jóval többen (1140 látogató) látták a bejegyzéseket, hiszen a hírlevél szabadon hozzáférhető blogként üzemel. A megtekintések száma így összesen 1925 volt az év során megosztott 29 bejegyzésre. (Fontos tudni, hogy maga a hírlevél csak egy alap platform, ami a Facebook oldalunkra és a Twitter feedünkbe szórja a híreket, tehát, mivel a felhasználók többsége a közösségi oldalak felől látja ezeket a bejegyzéseket, a ténylegesen elért felhasználók száma ennek többszöröse.)

Facebook oldalunkat az év végén 2633-an követték (+9% tavaly óta), a megosztott bejegyzések (400 db) összesen 509 925 megtekintést kaptak. 114 206 ember látta összesen a bejegyzéseket, ami 49%-os emelkedés a tavalyihoz képest. A legnépszerűbb bejegyzés a Facebookon 12 209 megtekintést kapott. Fizetett hirdetésként megjelent bejegyzésünkre további 9.269 ember volt kíváncsi, 15 068 megjelenítéssel. A Twitteren 787 követőnk volt az év végén, a 28 bejegyzést 3396 alkalommal tekintették meg.

Instagram oldalunknak 2022 végére 796 követője lett, ami 10%-os emelkedést jelent 2021-hez képest. 2022-ben összesen 361 figyelemfelhívó képes bejegyzést helyeztünk el itt, melyek összes megtekintettsége ezen a platformon 42 798. A legnépszerűbb bejegyzés az Instagramon 9269 megtekintést kapott. 6196 ember látta összesen a bejegyzéseket, ami 9%-os emelkedés 2021-hez képest.

A Minerva – online könyvtáros oldal megtekintéseinek száma 2022-ben 1869, a látogatók száma 994 fő, ami 45%-kal több, mint az előző évben volt. A Minerva oldaláról is elérhető YouTube csatornánkra feltöltött helpvideókat (adatbázisok távoli elérése és eduID használata) összesen 1024-szer tekintették meg, 40 óra megtekintési időt produkálva.

A Keleti Gyűjtemény munkatársai személyesen, telefonon, hagyományos és elektronikus levélben 1444 alkalommal adtak tájékoztatást az olvasóknak és a hozzájuk forduló hazai és külföldi érdeklődőknek.

A Keleti Gyűjtemény továbbra is rendszeresen, tematikus bontásban, a honlapon teszi közzé új beszerzésű külföldi könyveit.

4.3 HASZNÁLÓKÉPZÉS, OKTATÁS

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály 2022-ben 15 látogatói csoportot fogadott, összesen 239 főt. 6 egyetemi hallgatókból álló csoport a könyvtár szolgáltatásairól, használatáról tájékozódott; a KutDiák mozgalom és a „Diákok az Akadémián” program résztvevői (3 csoport), valamint a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium diákjai a Könyvtár kincseit ismerhették meg. A „Könyvtár ami összeköt” program és a Könyvtárostanárok Egyesülete rendezvényének könyvtáros résztvevői, valamint az MTA LGK munkatársai szakmai látogatásra jöttek.

4.4 KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS

2022-ben mintegy 170 hazai könyvtárral álltunk könyvtárközi kapcsolatban, és külföldi könyvtáraknak is szolgáltatunk dokumentumokat (13 esetben közvetlenül, elektronikus formában, közel 20 alkalommal eredetiben, az Országos Széchényi Könyvtár közvetítésével). A hozzánk beérkezett kérések száma 655 volt, ebből 469 kérés könyvekre, 186 folyóiratokra vonatkozott; a kérésekből 578 érkezett az ODR portálon. Ezek 95%-át, azaz 622 db-ot teljesítettünk: 357 dokumentumot eredetiben kölcsönöztünk, 265-öt elektronikus formában szolgáltatunk, közülük 38-at nálunk elérhető online forrásból letöltve;

a szkennelt oldalak száma 5819 volt (2021-ben 6661). Az online adatbázisok mind szélesebb körben érhetőek el, valószínűleg ez az oka, hogy a folyóirat kérések száma jelentősen csökkent, a 2021. évnek kb. 55%-a. Az EMMI 2022-re 3 000 000 Ft ODR támogatást ítél meg a könyvtárnak, azonban az év végéig ez nem érkezett meg.

Olvasóink számára ez évben 755 könyvtárközi kérést indítottunk (2021-ben 799-et). A belföldi kéréseket lehetőség szerint az ODR portálon intéztük (544 db), néhány múzeumi, intézeti könyvtárral e-mail-ben tartottuk a kapcsolatot, a külföldre irányuló kéréseket (188 db) pedig az OSZK online felületén indítottuk. A kérések 95%-a teljesült: 590 dokumentumot eredetiben kaptunk kölcsön, 127 elektronikus formában, 4 fénymásolatban érkezett. A teljesült kérésekből 175-öt külföldi gyűjtemények küldtek el számunkra; a nemzetközi kölcsönzést 43 olvasó vette igénybe. Évi 3 kötet erejéig továbbra is fenntartottuk az 50%-os kedvezményes külföldi kölcsönzés lehetőségét; 71 db ilyen kérés volt, ez a könyvtárnak 165 400 Ft költséget jelentett.

A könyvtárközi kölcsönzés statisztikai adatai 2022-ben (dokumentumok, db)

Kérés	Szám	Teljesítés	Eredeti	Nyomtatott	Elektronikus
beérkezett	655	adott	357	0	265
küldött	755	kapott	590	4	127

A könyvtárközi kölcsönzés alakulása az elmúlt öt évben (teljesült kérések)

Kérés	2018	2019	2020	2021	2022
saját olvasóinknak érkezett	810	817	564	769	721
más könyvtáraknak szolgáltatott	1032	972	936	808	622

4.5 RAKTÁROZÁS, ÁLLOMÁNYELLENŐRZÉS

2022-ben az Olvasószolgálat 12.950 kötet könyvet vett át raktározásra a Gyűjteményszervezési Osztálytól, törlésre jelöltünk 2, olvasó által elvesztett könyvet, valamint több elavult dokumentumot.

Arany János utcai raktárunkban befejeződött a könyvek visszamenőleges vonalkódosítása, kivéve a 905.000–920.000 számtartományt. Egy munkatársunk vonalkóddal látta el a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye segédkönyvtárának könyveit, a későbbi revízió megkönnyítésére. A nyári szünet alatt külső raktárba költöztettük a KC-107.000 raktári számmal kezdődő könyvállományt, amely folyamatosan gyarapodik. Az Arany János utcában dolgozó raktárosok feladata a napi kiszolgálás mellett az új könyvek tartalomjegyzékének szkennelése és a fájlok bibliográfiai rekordhoz kapcsolása, ezt 11 700 kötetnél végezték el. Munkájuk része a Budapesten belüli könyvtárközi kérések kézbesítése, esetenként az ajándékba vagy hagyatékként kapott kiadványok szállítása, továbbá a beérkező új dokumentumok állománybélyegzővel történő ellátása.

Folytatódott és 2023 elején befejeződik az akadémiai kiadású folyóiratok másodpéldányainak (TA-raktári jelzettel) külső raktárba szállítása. Végéhez közeledik a belső raktári folyóiratok (Fsz. és Mfszt.) felmérése, és megkezdődött a ritkábban használt címek külső raktárba költöztetése, így 2023-ban már le tudunk bonyolítani a belső raktári szintek között egy nagyobb átrendezést.

A törökbálinti raktárból az éves forgalom olvasói, illetve könyvtárosi kérésekre kb. 7050 könyvtári, illetve levéltári egység volt (2021-ben kb. 5500). Ezek megoszlása gyűjteményenként: az Olvasószolgálatra 2962 db könyv és 85 db mikrofilm, a Folyóirat-olvasóba 966 kötet folyóirat, a Keleti Gyűjteménybe 2096 db könyv és folyóirat, a Kézirattárba 33 db disszertáció, a Levéltárba mintegy 400 levéltári doboz és 500 levéltári dosszié. Emellett a raktárosok rendszeresen küldtek be könyveket és folyóiratokat feldolgozásra, rekatalogizálásra (hagyatékok, ajándékok, továbbá a müncheni katalogizálású Theológia és Magyar Történelem szak anyaga), összesen kb. 6900 kötetet; ezek a dokumentumok a feldolgozást követően szinte teljes egészében visszakerültek a külső raktárba. Ez évben nagy mennyiségű főlépéldány folyóiratot vettünk át a CEU és az ELTE Könyvtárától, ezeket is külső raktárunkban tároljuk és készítjük elő feldolgozásra. A 800-ezres raktári számtartományba tartozó könyvek közül az év során kb. 15 000 kötetet szereltünk fel vonalkóddal.

Az év elején befejeztük a Keleti Gyűjtemény Csoma-gyűjteményének kiköltöztetését (kb. 2000 kötet), decemberben pedig ugyaninnen a folyóiratokat szállítottuk ki Törökbálintra, az MTA székházának 2023-ban kezdődő felújítása miatt. Augusztusban a Ráday Könyvtár állománya egy részét kiköltöztette törökbálinti raktárunkból, azonban kivitelezési hiányosságok miatt az anyag nagyobb részét továbbra is nálunk tárolják.

A külső raktárban a legnagyobb feladat a Nemzeti Casino állományának betélapokkal történő ellátása és átrakodása volt a fertőtlenítés utáni új, végleges és biztonságos helyére (kb. 6000 kötet). Ugyancsak itt mintegy 7500, Aleph-ben nem szereplő jelzet ellenőrzését végezték el a 200.000–289.999-es számtartományban.

Keleti Gyűjtemény

Ettől az évtől kezdődően a fszt. 31-ben lévő raktárunkat a beérkező feldolgozásra váró anyag, illetve az átvett hagyatékok, ajándékok tárolására használjuk. Ott helyeztük el a 2022-ben beérkezett két nagy hagyatékot is.

Az év folyamán megtörtént a török és az arab kéziratok, valamint a Kaufmann-gyűjtemény állományrevíziója. A soron kívüli ellenőrzést minden esetben kurátori átadás-átvétel indokolta.

A 3. emeleti raktárunkat a székház rekonstrukció megindulása miatt 2023. március végéig ki kell üríteni, és a közel 650 pfm anyagot Törökbálintra szállítani. Novemberben megkezdtük az előkészítési munkákat, a folyóiratok decemberben kikerültek a raktárból.

4.6 ÁLLOMÁNYVÉDELEM, KÖTÉSZET

Szeptembertől a Pre-Con Kft. folytatta és novemberre be is fejezte a Nemzeti Casino állományának fertőtlenítését, a teljes gyűjteményt a TB4 raktárterületre, egy e célra kialakított, külön klímával ellátott helyiségben helyeztük el. A gyűjtemény minden kötetéhez külön jelölécédulák készültek, ezeket (kb. 7000 db) a raktárosok helyezték be.

A Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály gondozásába tartozó könyvekből 2022-ben 146 darab kötetelésre volt lehetőség, 814 000 Ft értékben, a megbízást ez évben is a Medveczky Könyvkötészet kapta.

Raktárainkban az átrendezések, költöztetések során mind a kiadványokat, mind a polcokat takarítjuk. Valamennyi raktárunkban rendszeresen mérjük a levegő hőmérsékletét és páratartalmát; ez utóbbi értéke belső raktárainkban általában 40 és 50% között változik, a külső raktárban ősztől tavaszig kb. 30%, nyáron 60% körül van.

A tárgyévben állományba vett könyvekbe és szabadpolcra kerülő folyóiratfüzetekbe került kb. 17 810 db RFID tag. A könyvtárnak novemberben volt lehetősége további tagek vásárlására; az év során összesen kb. 15 400 db, 2018 előtt beszerzett könyvet szereltünk fel ezekkel.

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

Czagány Zsuzsa, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézete Régi Zenetörténeti Osztály osztályvezetője segítségével restauráltattuk a T 261 jelzetű töredékünket. Az MTA KIK részéről költség nem merült fel.

A Mórícz Zsigmond-gyűjteményt (Ms 5025/1–256) új, savmentes borítékokba raktuk át (borítékok cseréje, címkéinek megírása, a levelek műanyagtasakokból való kivétele, újabb nejlon tasakokba helyezése).

Lezártuk a 208111/00013-as számú NKA pályázatot (Egyedi dokumentumok restaurálása, állományvédelmi munkák megvalósítása a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye valamint a Keleti Gyűjtemény részére). A FoKa art a restaurálási munkát kiváló minőségben elvégezte.

A „Boros pince” 26 rekesznyí feldolgozatlan anyagát átadtuk fertőtlenítésre a Pre-Con Kft.-nek. A letisztított kéziratokat nem a „Boros pincébe” vittük vissza, hanem a 2. emeleti száraz raktárunkban helyeztük el.

Keleti Gyűjtemény

NKA Közgyűjteményi Kollégiuma, 2021-ben kiírt, altéma kódszáma: 208111/9 pályázat keretében 500 000 Ft értékben FOKA Art. Bt. egy török és két mongol kéziratunkat restaurálta.

4.7 REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztályon a feltölthető másolókarttyákra olvasóink 73 000 Ft-ot fizettek be (a karttyákkal fénymásolásra, nyomtatásra és ingyenes szkennelésre van lehetőség két készüléken); emellett egy *Zeutschel zeta* típusú szkennert is a látogatók rendelkezésére áll. A készpénzzel működő fénymásolón olvasóink kb. 2350 felvételt készítettek, ebből nettó 9200 Ft bevételünk volt. Augusztusban a készülék meghibásodott, a bérbeadó nem tudta javítani, így ősszel megszüntettük a szerződést.

Készpénzfizetés ellenében a folyóirat-pultnál van lehetőség nyomtatásra, ebből 32 000 Ft bevétel keletkezett. Ebben az évben 19 megrendelésre 241 fénymásolat, és 11 megrendelésre 694 szkennelt felvétel készült, összesen nettó 69 000 Ft értékben.

Könyvtárunk kiadványainak értékesítéséből az Olvasószolgálat nettó bevétele 120 000 Ft volt.

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

Digitális felvételek száma: 14 329 db

Papíralapú másolatok száma: 2 520 db

A Debreceni Egyetem Debreczeni Attila vezette kutatócsoportja Batsányi János levelezése és versei kritikai kiadása keretében digitalizálta a Kézirattár Batsányival kapcsolatos dokumentumait.

Az Eötvös Collegium és a Kézirattár közötti megállapodás keretében digitalizáltuk Moravcsik Gyula hagyatékrészét.

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény helyben, olvasói kérésre végzett reprográfiai szolgáltatásaiból, illetve kéziratok és könyvek szkenneléséből és a Gyűjtemény által külföldre kiadott felhasználási engedélyekből 744 161 Ft bevétel folyt be a Könyvtár számlájára. Ez azonban csak a pénzbevételt jelenti, mert sok esetben – kiemelkedő külföldi szerzők, fontos kiadók esetében – a szokásos 1 tiszteletpéldányon kívül inkább általunk kiválasztott könyvek megküldését kértük az elkészítés, illetve az engedély ellentételezéseként.

Saját kiadvány értékesítése: 26 550 Ft

A Keleti Gyűjteményben állományvédelmi digitalizálás is folyik. Zeutschel könyvszkennereinken 2022. év folyamán raktárosunk egyéb feladatai (olvasói rendelések, saját projektek) mellett, legnagyobb számban keleti kéziratok, Goldziher kéziratok, illetve a héber régi könyves állomány digitalizálását végezte, összesen 183 978 felvételt készített.

Ezzel párhuzamosan a Digitalizáló Műhelyben is folyt szkennelés, ott eddig elsősorban a méretük miatt más gépi háttérrel igénylő kéziratok darabok készültek, ebben az évben pedig Kaufmann régi könyves projekthez készültek nagy számban felvételek: összesen 364 kötet, 81 327 felvétel.

Összesítve a Keleti Gyűjtemény kéziratok illetve nyomtatott állományából 265305 felvétel készült.

4.8 ELEKTRONIKUS TARTALOMSZOLGÁLTATÁS, INFORMATIKA

4.8.1 RENDSZERFEJLESZTÉS

Megkezdtek a felkészülést egy új típusú **könyvtári platform** implementációjára. Tanulmányoztuk több ilyen termék dokumentációját, az Aleph-ből különböző kitöltéseket készítettünk és ellenőrzéseket végeztünk az átállás előkészítéseként elvégzendő adattisztítás volumenének felmérése miatt. 2022 októberében személyesen találkoztunk a prágai Károly Egyetem könyvtárának munkatársaival, akik részletesen beszámoltak az ott – a közelmúltban – lezajlott ALMA-átállás tapasztalatairól.

Elvégeztük a Károly Egyetem könyvtári adatbázisa (ALMA) **Z39.50** protokollon való elérésének konfigurációját.

Az Ex Libris és a Titkársági Informatika munkatársainak segítségével kezeltük az Aleph-szerveren váratlanul jelentkező **tárhely-problémát**.

4.8.2 KATALOGIZÁLÁS ÉS A SZOLGÁLTATÁS INFORMATIKAI TÁMOGATÁSA

Év közben folyamatos volt a feldolgozással kapcsolatos „**napi kérések**” kiszolgálása. Ehhez kapcsolódóan, többek között különböző leválogatásokat, legyűjtéseket csoportos javításokat végeztünk az adatbázisban, raktári ellenőrzéshez listákat állítottunk össze, új nyomtatási sablonokat készítettünk, felszólítólevelek és feldolgozási űrlapok formátumán módosítottunk, jogosultságokat változtattunk, statisztikai adatszolgáltatást nyújtottunk a többi osztály részére, több esetben végeztünk Aleph-kliens telepítést, illetve upgrade-et, valamint paraméter-táblák beállításain változtattunk.

Az év folyamán, több alkalommal is végeztünk csoportos javításokat és módosításokat a **különgyűjteményi** rekordállományban. Többek között a Stein-fotó gyűjteményhez kapcsolódó 1269 db BIB-rekordban BAS-kódot, 1268 példányrekordban gyűjteményi kódot cseréltünk, 8653 db DIS (disszertáció) rekordban egészítettük ki a raktári jelzetet a 'D-' előtaggal, Kaufmann-A, Kaufmann-B, valamint PERS példányrekordokban gyűjteményi kód és példánystátusz cserét végeztünk, 13 262 db BAS=GIL példányrekordban végeztünk csoportos módosítást (példánystátusz, gyűjtemény, statisztika mező).

Folyamatosan zajlott a BAS=MSS rekordok javítása együttműködve a Kézirattár munkatársával. Eddig mintegy 30 ezer rekord ellenőrzése/javítása történt meg csoportosan vagy online.

Elkészítettük a **Szántai-féle térképek** betöltéséhez szükséges konverziós táblát (HUNMARC-MARC21). Az OSZK-tól kapott 834 db rekordot, két részletben töltöttük be az adatbázisba. A betöltés után további, csoportos javításokat végeztünk a rekordokon.

Folytattuk a **Mikrofilm A**-s, rekordok javítását, példányrekordok létrehozását.

Folyamatosan végeztük a **REAL**-ba feltöltött rekordok (pl.: Akadémiai Kiadó, Stein-hagyaték) linkjeinek rögzítését Aleph-ben, a BIB-rekordok 856-os mezőjében.

Az osztályvezetők részére folyamatosan megküldtük a havi **leltári listát** és **katalogizáló statisztikát**. Az éves leltározás áttekintéséhez előzetes éves leltári listát készítettünk, amelyben meghatároztuk a duplum- illetve hiányzó leltárszámokat.

Az év folyamán 25 294 db BIB-rekordot küldtünk be **MOKKA**-ba. A beküldés után a BIB-rekordokban elvégeztük a szükséges módosításokat (MOK-mező aktualizálása).

2022-ben előkészítés és az osztályokkal történő egyeztetés után 945 869 db BIB-rekordot küldtünk be **WorldCat** nemzetközi katalógusba. A beküldés után - hétvégi rendszer-leállítás mellett - betettük a küldés dátumát és az OCLC-rendszerszámot a rekordokba.

A Gyűjteményszervezési Osztály útmutatásai alapján, Aleph-szervizek használatával elkészítettük az NC-állomány **bibliográfiáját** és **mutatóját**.

A téli szünetben **teljes indexelést** végeztük az adatbázisban.

Előkészítés után csoportos **példánygenerálást** végeztünk azokhoz a különgyűjteményi BIB-rekordokhoz, amelyekhez eddig nem kapcsolódott példányrekord. Össességében 2600 db példányrekord készült el ilyen módon. A BIB-rekordokban elvégeztük a szükséges módosításokat (9-es indikátor törlése a 852-es mezőben).

Elláttuk a **szünetekkel** (hosszú hétvégék, téli-, nyári szünet) kapcsolatos szakinformatikai feladatokat: az OPAC és a Primo-felületen tájékoztató szövegeket tettünk közé, távolítottunk el, módosítottuk vagy éppen teljesen letiltottuk a nyilvános előjegyzési lehetőséget, átütemeztük a raktári kéréseket legyűjtő szervizek futását, majd – nyitáskor – visszaállítottuk a kiinduló állapotot. Közreműködtünk az olvasói tájékoztató levelek kiküldésében.

Olvasószolgálati igény alapján Aleph-ben beállítottuk a **lejáratí figyelmeztető levelek** rendszeres, automatikus kiküldését a PhD-hallgatók részére.

Elkészítettük és beállítottuk az **online regisztrációhoz** és **virtuális olvasójegy** igényléshez szükséges űrlapokat a Web-Opac-on. Ezekhez kapcsolódóan új olvasói státust hoztunk létre a rendszerben, több, min 4600 olvasói rekordban végeztünk adat-átmozgatást.

4.8.3 KÖNYVTÁRI KERESŐRENDSZEREK (WEB-OPAC, PRIMO, SFX)

A 2021-es évhez képest jelentősen növekedtek az OPAC-unkra vonatkozó forgalmi adatok. Az adatokból kitűnik, hogy a növekedést elsősorban a könyvtári adatbázis Z39.50 protokollon történő lekérdezésének (használatának) nagyságrendi emelkedése okozta. Emellett növekedett a hosszabbítások és az előjegyzések száma is.

2022-ben a **Web-OPAC**-ban **188.011** tranzakciót indítottak külső IP-címekről ugyanezen szám belső IP-címekről **40 058** volt. Összesen **228 069** elérést regisztráltunk.

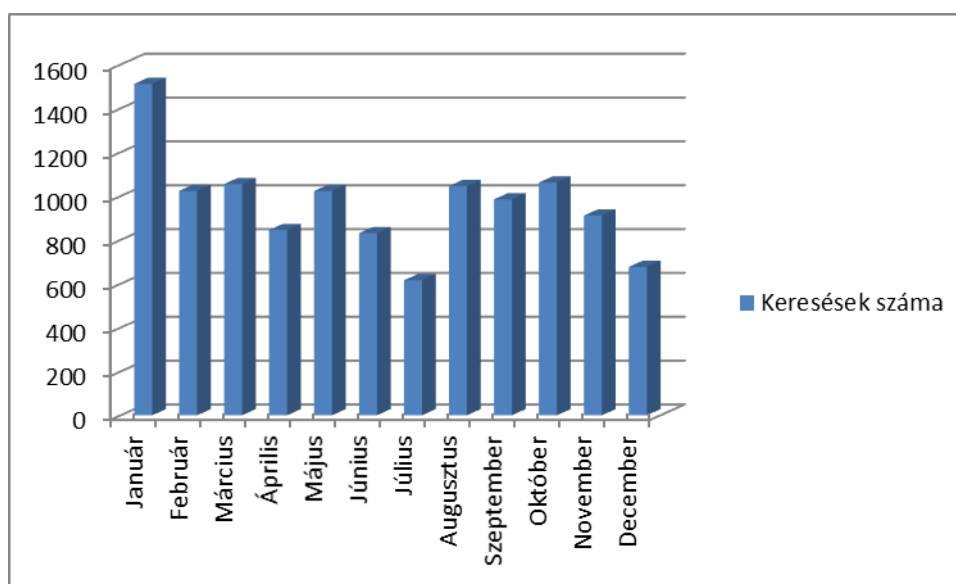
Művelet típus	Összes elérés	Belső elérés	Külső elérés
Több mezős keresés	243	25	218
Egyszerű keresés	11766	1292	10474
CCL keresés	1516	234	1282
Összetett keresés	8252	4474	3778
Több adatbázisban való keresés	92559	19714	72845
Szűkített keresés	522	46	476
Olvasójegyem	2225	451	1774
Webopac segítség	115	9	106
Böngészés	26373	13558	12815
Z39.50 keresés	78581		78581
Mentés	5917	255	5662
Összesen	228069	40058	188011

Tranzakciók száma Web-Opac-ban művelet típusonként

Művelet típus	Tranzakció száma
Hosszabbítás	938
Előjegyzés (elérhető példányra)	28
Előjegyzés (elérhető címre)	5118
Összesen	6084

A kölcsönzési műveletek eloszlása Web-Opac-ban

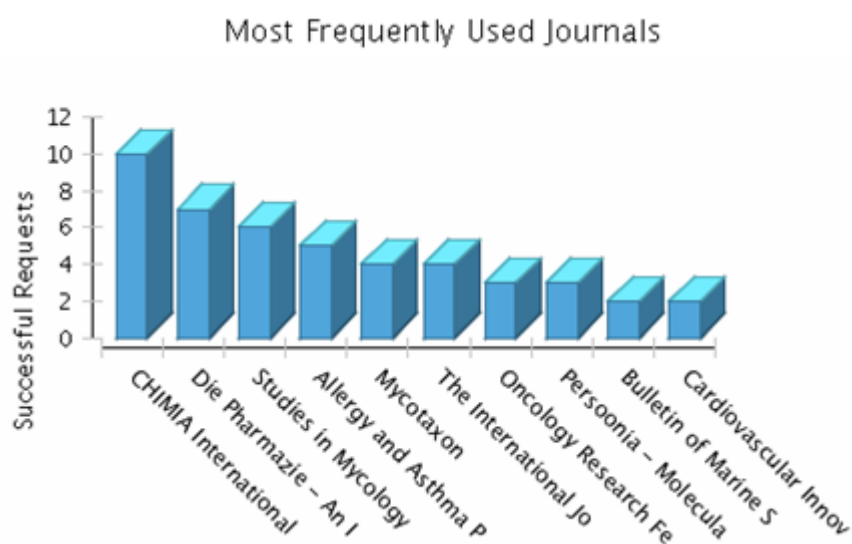
Az elmúlt évben is folyamatos volt a **Primo** felületén a hírblokk aktualizálása. Primo-ban a 2022-es évben **11 587** keresést regisztráltunk, ez enyhe emelkedést jelent a tavalyi év adatához képest.

Keresések száma 2022-ben a Primóban havi bontás szerint

Az SFX-rendszeren keresztül **112 721** db teljes szövegű folyóirat, illetve **82 081** teljes szövegű könyv érhető el. Az SFX-ben mérhető keresések száma **70 318** volt 2022-ben, amelyek döntő többsége könyvtáron kívüli megkeresés volt.

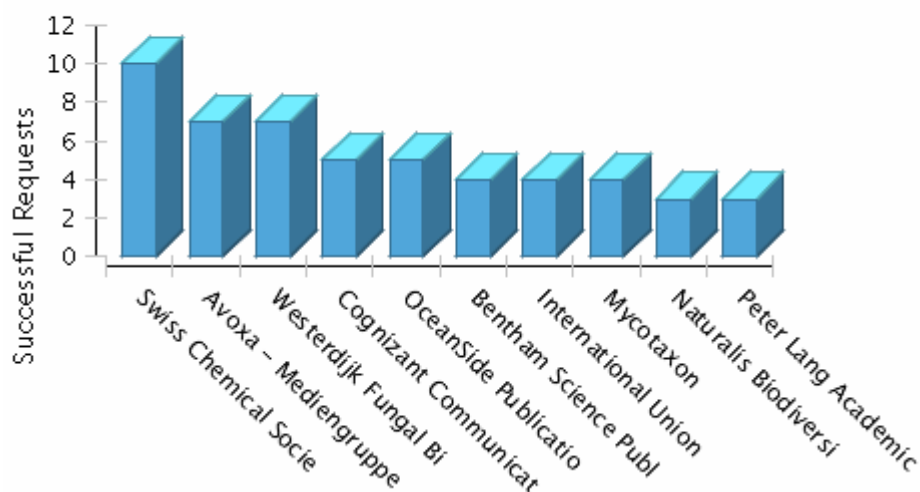
A 2022-es évben a három leggyakrabban használt folyóirat a sikeres kérések tekintetében a *CHIMIA International Journal for Chemistry* (10 kérés), *Die Pharmazie - An International Journal of Pharmaceutical Sciences* (7 kérés) és a *Studies in Mycology* (6 kérés) volt.

2022-ben leggyakrabban használt elektronikus folyóiratok SFX-ben

Kiadói vonatkozásban voltak *Swiss Chemical Society* (10 kérés), *Avoxa - Mediengruppe Deutscher Apotheker GmbH* (7), *Westerdijk Fungal Biodiversity Institute* (7) voltak a legnépszerűbbek 2022-ben.

Journal Publishers with the Greatest Number of Requests

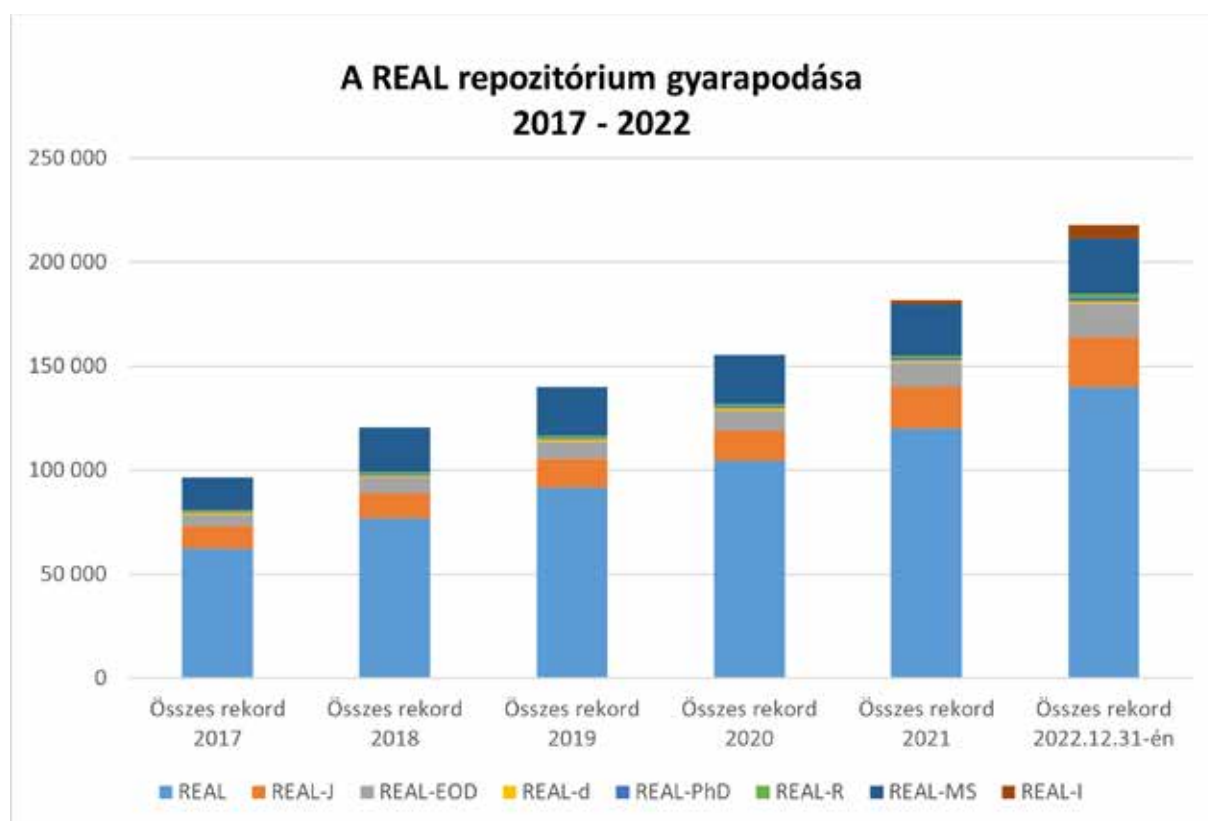
2022-ben legnépszerűbb kiadók SFX-ben

Az év folyamán folyamatos volt a rendszer karbantartásával összefüggő feladatok végrehajtása is: KB-update, statisztikai adatok frissítése, apache-logok törlése.

4.8.4 REAL REPOZITÓRIUM

Repozitóriumi gyűjteményeink tovább gyarapodtak a könyvtár digitalizálási projektjeinek, valamint a pályázati támogatások és a DOI regisztráció kapcsán egyre nagyobb számú partnerünknek köszönhetően. A REAL-MS gyűjteménybe bekerült Toldy Ferenc levéltárcája és a Régi Akadémiai Levéltár mikrofilmről digitalizált másolata, valamint az Akadémiai Levéltárban őrzött 1949–1958. évi elnökségi ülések iratanyaga. REAL-I képgyűjteményünk bővült Stein Aurél fotógyűjteményének mintegy 3600 darabjával, Thomas Ender tájképeinek másolataival, illetve akadémikus portrékkal. A REAL-EOD könyvgyűjtemény pedig mintegy 5000 az Akadémiai Kiadónál megjelent kötettel gyarapodott.

2022-ben 8187 regisztrált felhasználója volt a REAL-nak.

A repozitórium gyűjteményeinek gyarapodása 2022-ben

Repozitórium	2022-ben bekerült rekord (db)	Összes rekord	Leírás
REAL	19.836	139 997	A gyűjtemény a kutatók által beküldött tudományos közleményeket, az OTKA/NKFIH-hoz benyújtott kutatási jelentéseket, valamint a DOI regisztráció kapcsán beküldött fájlokat tartalmazza
REAL-J	3981	24 131	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből, az MTA KFB által támogatott orgánumok beszoigáltatásából, és a DOI regisztráció kapcsán beküldött fájlokat tartalmazza
REAL-EOD	4520	15 842	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből, az MTA KFB által támogatott orgánumok beszoigáltatásából származó fájlokat tartalmazza

Repozitórium	2022-ben bekerült rekord (db)	Összes rekord	Leírás
REAL-d	71	1303	A gyűjtemény az MTA doktora cím kapcsán létrejövő pályázati dokumentációt tartalmazza
REAL-PhD	645	1633	A gyűjtemény a KPA adatbázisba feltöltött, valamint az MTA KIK-kel együttműködési megállapodást kötött egyetemek/főiskolák által feltöltött doktori dolgozatokat tartalmazza
REAL-R	538	1904	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből származó fájlokat tartalmazza
REAL-MS	1996	26 604	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből származó fájlokat tartalmazza
REAL-I	4638	6508	Az MTA KIK-ben őrzött képdokumentumok gyűjteménye

4.8.5 DIGITALIZÁLÁS

A Digitalizáló műhelyben – a mindennapi állományvédelmi szkennelés és az olvasói megrendelések mellett – elkezdődött a Kaufmann-gyűjteményben őrzött könyvdokumentumok digitalizálása. Számos kiadótól kaptunk engedélyt a repozitóriumunkból hiányzó füzetek digitalizálására, így sok hiányos sort tudunk pótolni. Elkezdődött a mikrofilmtárunkban őrzött, G. Fábri Zsuzsa által készített akadémikusportrék digitalizálása is.

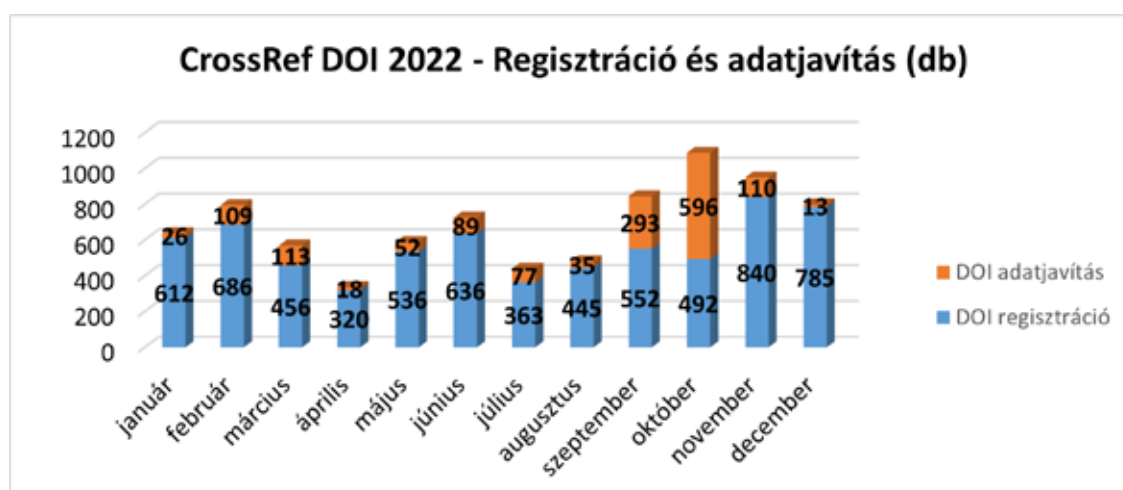
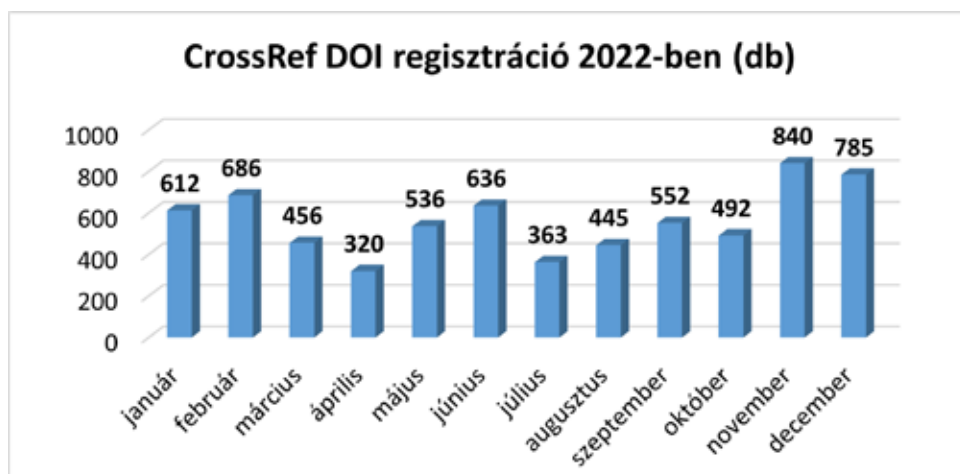
4.8.6 DOI-REGISZTRÁCIÓ

A DOI (digital object identifier) online tartalmak azonosítására szolgáló egyedi azonosító, melyet regisztrálunk folyóiratokhoz, könyvekhez, könyvfejezetekhez, PhD dolgozatokhoz és kutatási adatokhoz. Az MTA KIK két ügynökség segítségével kínálja a szolgáltatást: a DataCite és a CrossRef csatlakozott partnere.

CrossRef ügynökség

A CrossRefnél 162 kiadónak összesen 316 kiadványához biztosítunk DOI azonosítókat, ebből idén 46 kiadványhoz kötöttünk CrossRef DOI megállapodást. Az év folyamán 226 kiadványhoz 6723 DOI-t regisztráltunk. 43 ügyfél számára összesen 1531 DOI adatfrissítést (URL módosítás vagy egyéb adatjavítás)

végeztük el. 13 alkalommal kellett Primary/Alias DOI státuszt beállítanunk, mely az úgynevezett „rontott” DOI azonosítók korrigálását szolgálja. 2022-ben 85 alkalommal érkezett inaktív DOI jelzés.

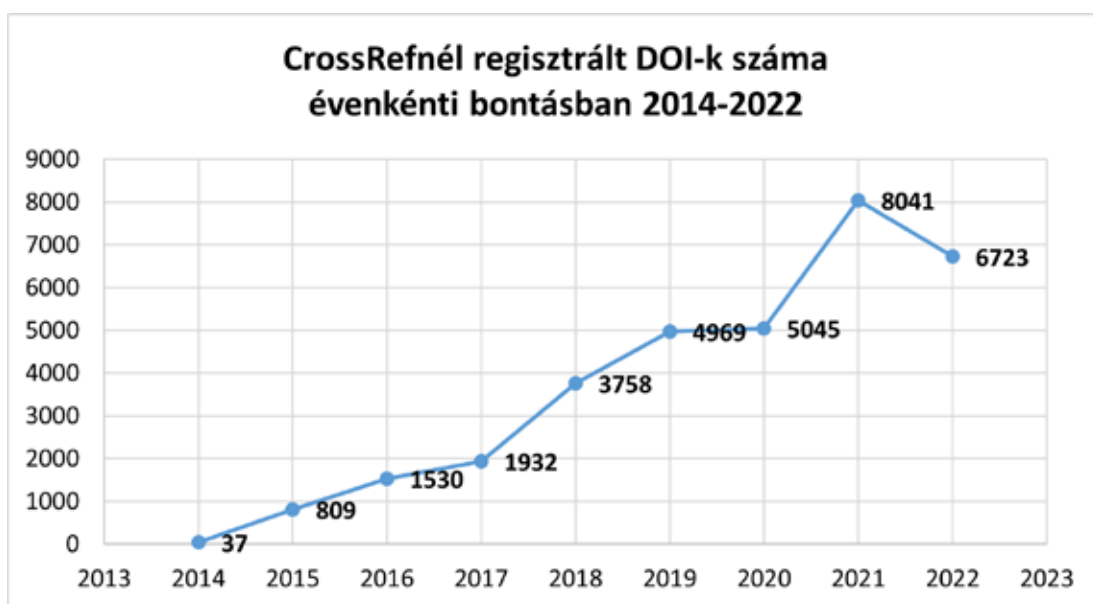

Annak érdekében, hogy tudományos kontextusban megfeleljünk a hivatkozás követelményeinek, a hivatkozott tartalomnak hosszú távon megtalálhatónak kell lennie a digitális világban. Egyre több kiadó felismerte ezt és alkalmazza a DOI-val való azonosítást.

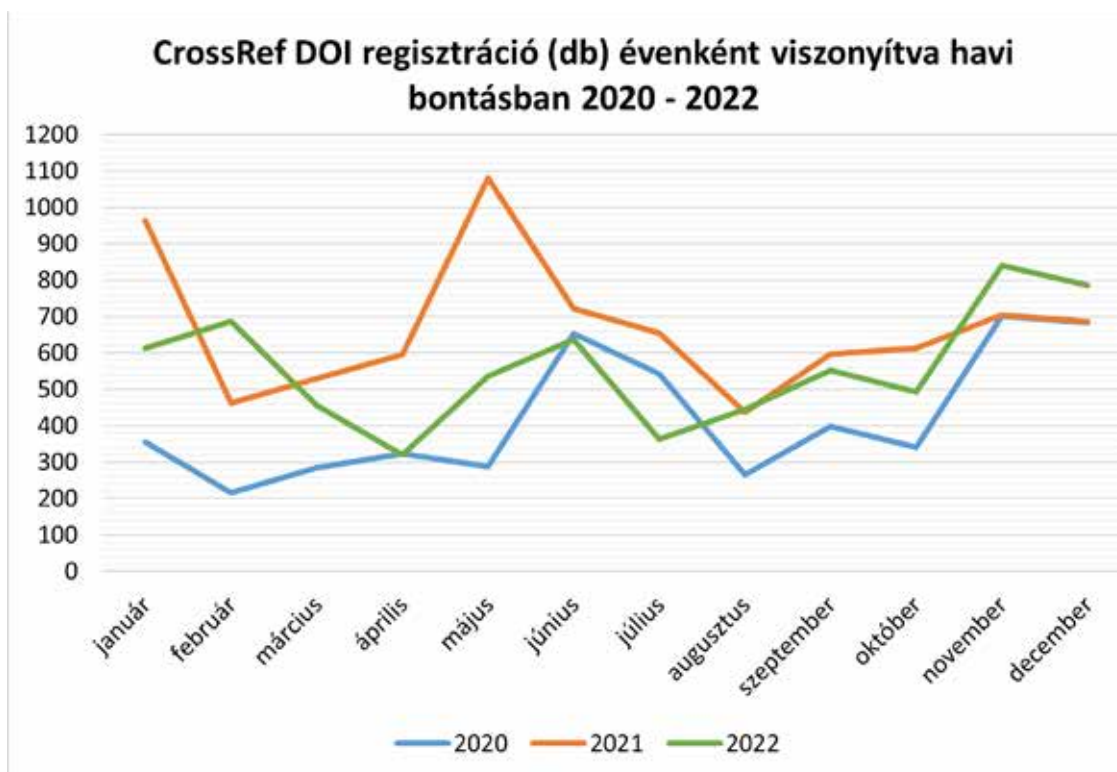
Év	CrossRef Partnerek (kiadványok) száma	Regisztrált DOI-k száma
2014	11	37
2015	49	809
2016	63	1530
2017	79	1932
2018	147	3758
2019	187	4969
2020	222	5045
2021	271	8041
2022	316	6723

2014 óta a CrossRef ügynökségnél összesen 32844 DOI-t regisztráltunk.

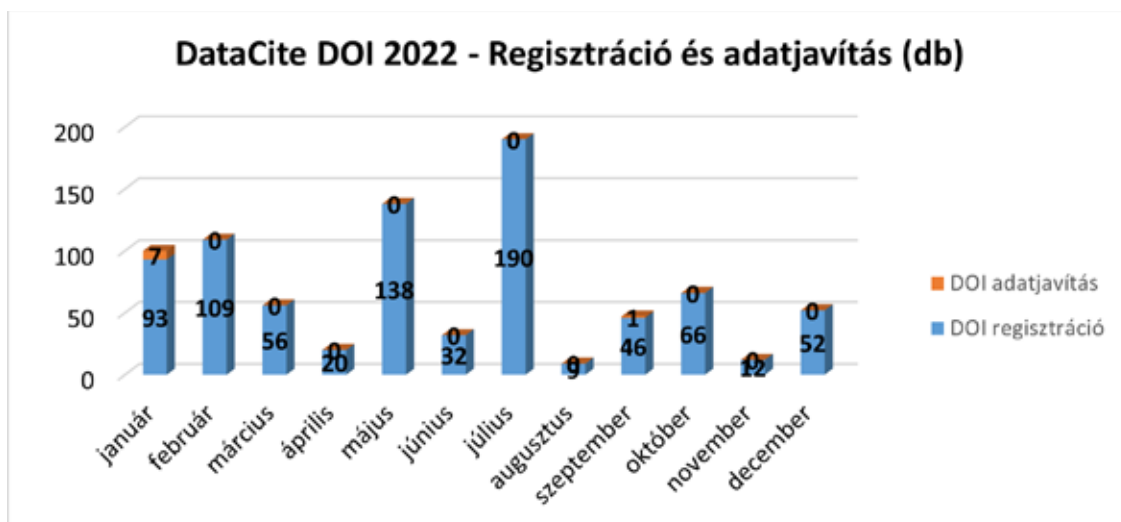
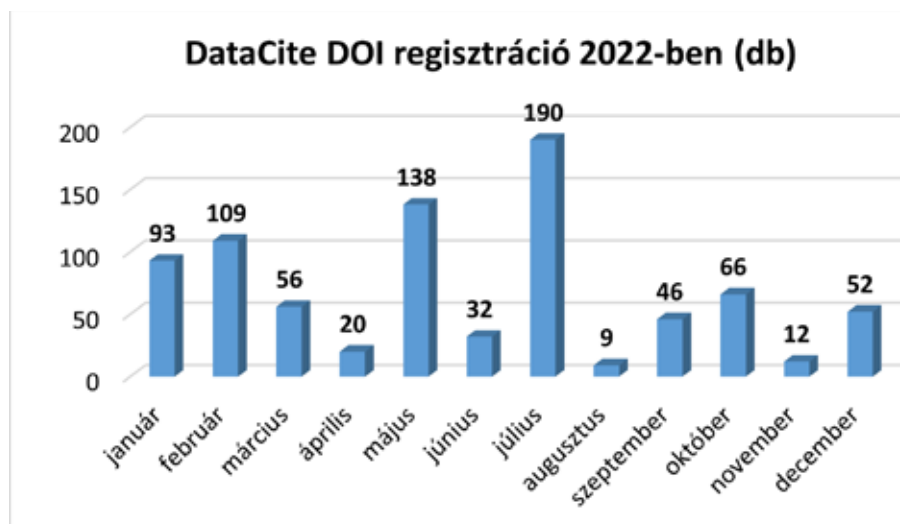

CrossRef DOI regisztráció 2020-2022	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	Összesen
2020	354	215	284	322	288	653	542	265	398	341	700	683	5045
2021	963	462	529	595	1080	721	654	437	596	613	704	687	8041
2022	612	686	456	320	536	636	363	445	552	492	840	785	6723

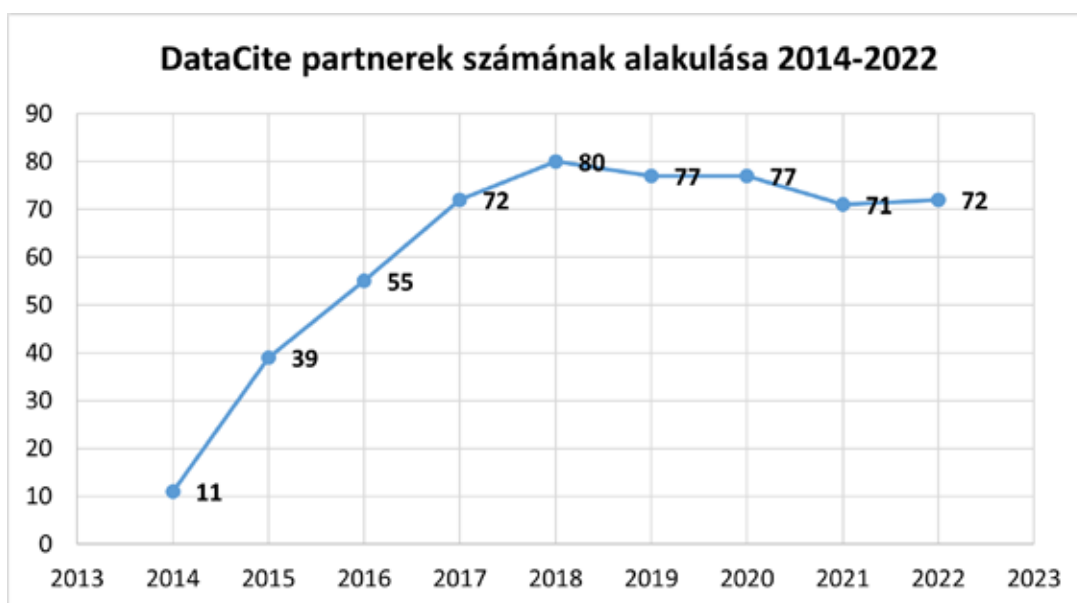
DataCite ügynökség

A DataCite-nál jelenleg 72 partnerünk van, kiadványokhoz, illetve adattárakhoz biztosítottunk DOI azonosítót. Az év folyamán 33 partnernek 831 DOI azonosítót regisztráltunk. 4 ügyfél számára 8 DOI adatfrissítését (URL módosítás vagy egyéb adatjavítás) végeztük el.

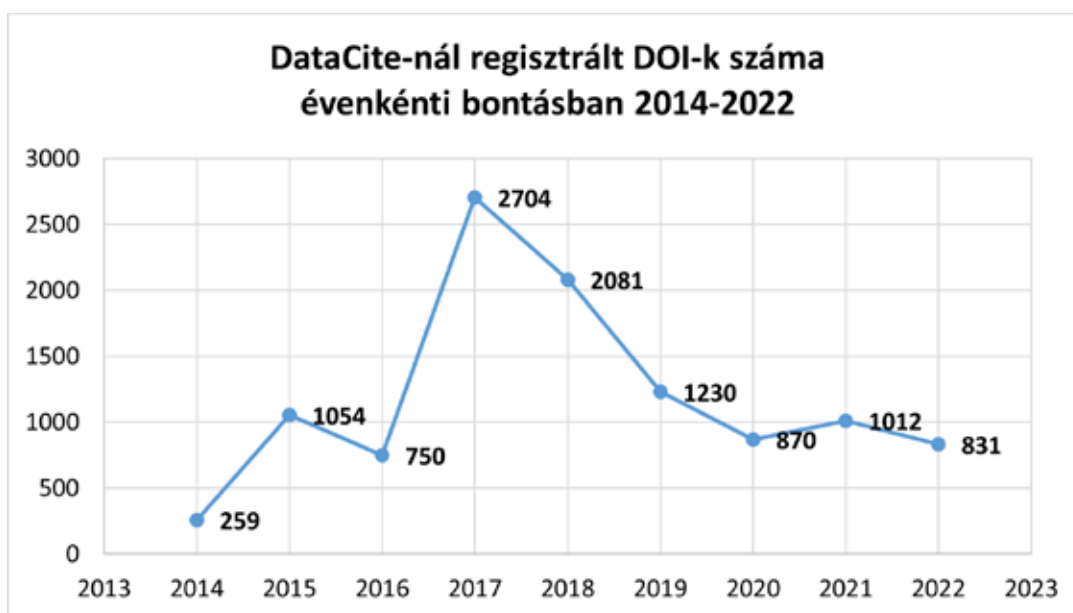

A DataCite ügynökség elsősorban kutatási adatok azonosítására specializálódott, a díjszabásukat is ennek megfelelően alakították át. Az új feltételek szerint a szolgáltatás díja 3 összetevőből áll: egyesületi tagdíj, intézményi díj, valamint a DOI regisztrációs díj. A szolgáltatási díj változásának eredményeként DataCite DOI partnereink száma 2018 óta csökkenő tendenciát mutat. Idén 3, ügynevezett prefix transzfer lebonyolítását kezdtük el. A DataCite ügynökségnél nyilvántartott DOI prefixet átkértük a CrossRef ügynökséghez, ebből 1 esetben Prefix ownership transzfert kezdeményeztünk, mely a prefix kezelési jogának átruházását jelenti. A transzferek a 2023-as év elején fognak lezáródni.

Év	DataCite Partnerek száma	Regisztrált DOI-k száma
2014	11	259
2015	39	1054
2016	55	750
2017	72	2704
2018	80	2081
2019	77	1230
2020	77	870
2021	71	1012
2022	72	831

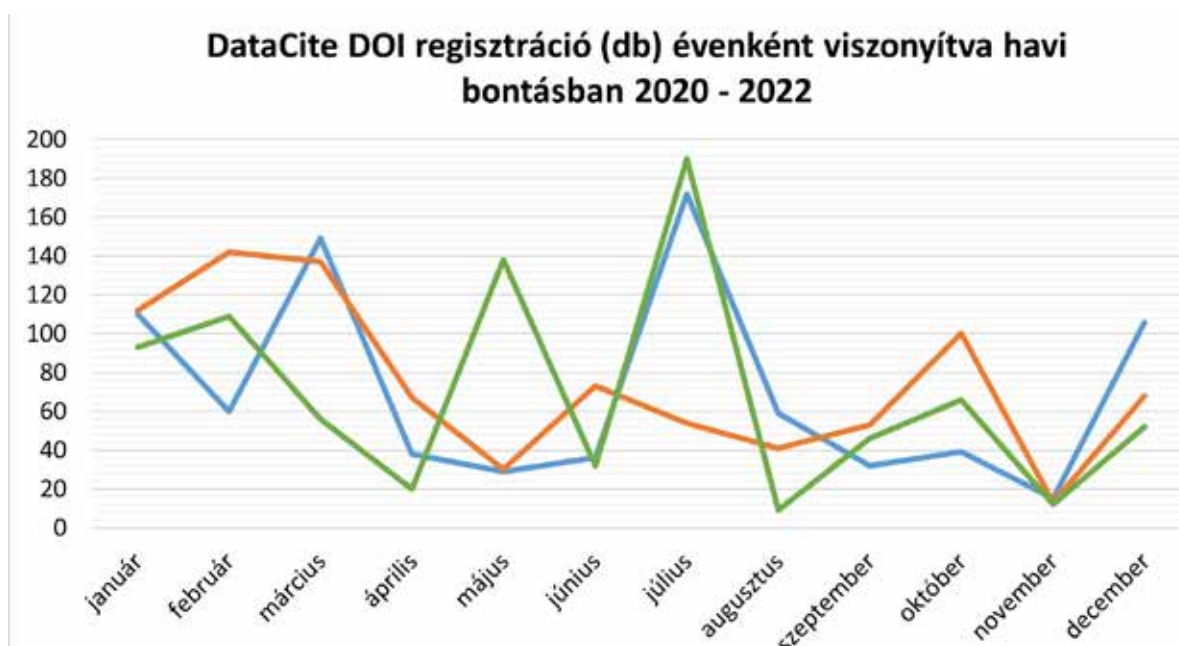

2014 óta a DataCite ügynökségnél összesen 10.791 DOI-t regisztráltunk. Az adatok a DataCite Fabrica nevű kezelőfelületéről származnak és tartalmazzák azokat az eseteket is, ahol magát a DOI azonosítót kellett javítani, tehát formailag nem megfelelőek.

A DataCite-nál regisztrált DOI-k havi bontásban (Az alábbi táblázatban nem szerepelnek az úgynevezett „rontott” DOI-k.)

DataCite DOI regisztráció 2020-2022	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	Összesen
2020	110	60	149	38	29	36	172	59	32	39	15	106	845
2021	112	142	137	67	30	73	54	41	53	100	13	68	890
2022	93	109	56	20	138	32	190	9	46	66	12	52	823

4.8.7 ONLINE PUBLIKÁLÁSI PLATFORMOK

Az Open Journal System szolgáltatásunkat jelenleg 37 ügyfél veszi igénybe. Ezek közül 11 használja a szoftvert teljes funkcionalitással, 17 csak publikálásra (1 csak füzeteket publikál) és 9 még csak teszteli a rendszert.

Az Open Conference System szolgáltatásban 2022-ben már ötödik alkalommal jelent meg a HUNGARNET Egyesület közreadásában a Networkshop konferenciakötet.

4.8.8 MATARKA ÉS MTMT FELDOLGOZÁS

Az MTA KIK részt vesz a MATARKA folyóirat tartalomjegyzék kereső szolgáltatás építésében. A létrehozott rekordokban szerepeltetjük a REAL-J repozitóriumban tárolt teljes szövegű, elektronikus példányra mutató linket.

2022-ben 8767 db rekord került be az MTMT-be az MTA KFB vagy egyéb pályázati támogatás, DOI regisztráció, illetve önkéntes csatlakozás kapcsán kiadói adatfelvitel keretében. Az év során 69 új szerkesztőség csatlakozott, így már 355 partnerrel dolgozunk.

4.8.9 SZÁMÍTÓGÉPES REFERENZSZ SZOLGÁLTATÁS

A térítéses szolgáltatás keretében idézettség figyelést, impakt faktor listák összeállítását vállaljuk, valamint a kutatók publikációs listájának és ezek hivatkozásainak integrálását a Magyar Tudományos Művek Tárába (www.mtmt.hu). Emellett tájékoztatást és segítséget nyújtunk a könyvtár repozitóriumának (REAL) használatával kapcsolatban.

A szolgáltatás alapvető forrásai továbbra is a Web of Science adatbázis, illetve a MATARKA tartalomjegyzék-adatbázis voltak.

2022-ben 9 ügyfelünk volt, az általuk megrendelt szolgáltatásokra 95 óra munkaidőt fordítottunk, valamint 16 fő számára egyszerű kérdésekről e-mailben adtunk felvilágosítást.

5. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁS: TUJOMÁNYELEMZÉS ÉS TUJOMÁNYPOLITIKAI TEVÉKENYSÉG

I. Alapfeladatokhoz kapcsolódó kiemelt eredmények

Elemzés, infoszolgáltatás az MTA vezetői fórumai részére. Tárgyév folyamán az Osztály rendszeres elemzési és szolgáltatási tevékenységet végzett az MTA országos tevékenységi körének támogatásához, az Akadémia megbízásából. Kiemelten: Az MTA Titkárság felkérésére a TTO háttéranyagokat készített az MTA 2019–2020-as időszakra vonatkozó Országgyűlési Beszámolójának tartalmához. A Főtitkári Titkárság számára elemzést készített a Lendület-csoportok tudományos teljesítményéről a 2019–2020-as időszakra vonatkozóan az MTA – sikeres – *Science Europe* pályázatához. Összehasonlító elemzéseket készített az MTA és a *European Research Council* (ERC) közt zajló tárgyalásokhoz, az MTA által képviselt (kutatói életpályákra vonatkozó) álláspont empirikus alátámasztásához. 2022 folyamán is meghatározó szerepkört töltött be az *MTA Kiváló Kutatóhely* pályázat mind szakmai, mind technikai lebonyolításában. December folyamán a vonatkozó a pályázatért felelős MTA-bizottság ismét felkérte a TTO-t a 2023. évi *MTA Kiváló Kutatóhely* pályázat értékeléséhez szükséges bibliometriai elemzések elvégzésére, a pályázat értékelési rendszerének további korszerűsítéséhez szükséges szakmai háttér biztosítására, illetve és az online infrastruktúra fejlesztőivel való együttműködésre.

Hazai folyóirat-értékelés keretprojekt. Az év során számos egyeztetés zajlott a TTO közreműködésével a hazai, elsősorban társadalom- és bölcsészettudományi folyóiratok értékelésének lehetőségeiről, főként akadémiai minősítési eljárások (elsősorban az „MTA doktora” minősítő eljárás) megalapozottságának javítása céljából. A nagyobb léptékű országos szintű igényekre tekintettel az MTMT-vel közösen a TTO „folyóirat-értékelési keretprogramot” indított el, amelynek első gyakorlati eredményei 2023 folyamán várhatóak.

II. Kiemelt, MTA-támogatott projektek

MTA Életpálya Monitor. Az „MTA Életpálya Monitor” című (folyamatos) keretprojektben készült, a Bolyai Ösztöndíjra vonatkozó rendszeres felmérés 2022-es legfrissebb eredményeit az MTA Bolyai Nap című rendezvényén mutatta be a TTO. Az Osztály az ide tartozó, többéves kutatási eredményei önálló fejezetben a Bolyai program 25. évfordulójára kidadott MTA-kötetben kaptak helyet. A kutatás széles körben váltott ki pozitív visszajelzést, mind az ösztöndíjasok, mind pedig döntéshozók részéről.

FKA (Fiatal Kutatók Akadémiája) Az MTA új szerveződése, a „Fiatal Kutatók Akadémiája” a TTO munkatársaival közösen végezte el a hazai fiatal kutatók közösségének kariervizsgálatát (amelyhez a TTO az tudományos teljesítmény mérésének módszertanával és kivitelezésével járult hozzá). Az első eredmények az MTA éves közgyűléséhez kapcsolódó rendezvényen kerültek bemutatásra (az Osztály részéről Vida Zsófia előadásában). A 2022-ben folytatott kutatás és együttműködés a 2023-as évben folytatódik.

MTA KIK-ELKH Nyelvtudományi Intézet közös pályázat. Az Akadémia támogatását elnyert négyéves projekt a REAL repozitórium adat- és szövegbányászati, valamint erre épülő tájékoztatási és értékelési

hasznosításának fejlesztését célozza. A pályázatban a TTO a (tág értelemben vett) tudományelemzési hasznosítás közvetlen és közvetett irányait, módszereit és eljárásait hivatott adatfeldolgozási és kutatási eredményeivel támogatni.

III. Kiemelt együttműködések a hazai akadémiai szféra szereplőivel

Az Osztály 2023 folyamán is széles körű együttműködést folytatott a hazai akadémiai-felsőoktatási szféra, illetve a tudománpolitika szereplőivel. Utóbbi kiemelt példái az NKFI számára nyújtott szakértői tevékenység, (idősoros elemzések az utóbbi évek hazai tudományos kibocsátásának egyes teljesítményjellemzőiről). A következő évekre kiemelten fontos a COARA (Coalition for Advancing Research Assessment) elenvezésű európai kezdeményezés kapcsán kialakult együttműködés, amelyben a TTO az MTA mint csatlakozott szervezet tanácsadójaként, illetve az NKFIH által kezdeményezett munkacsoport résztvevőjeként működik közre.

A megelőző évekhez hasonlóan számos együttműködés szerveződött (illetve folytatódott) a hazai egyetemekkel. Kiemelendő az ELTE PPK egyetemi rangsorok kutatásával foglalkozó műhelye Fábrí György személyében együttműködésre kérte fel a TTO-t a hazai egyetemek nemzetközi rangsorokban való esélyeinek vizsgálatát célzó kutatásokban. A Corvinus egyetem együttműködésre kérte fel a TTO-t az egyetem kutatásértékelési céljainak megvalósításához. Hasonló együttműködés prognosztizálható a Sapientia Egyetemmel, amelynek két (egyben a Scientia Kiadót is képviselő) munkatársa Erasmus-program keretében szakmai konzultációt folytatott a TTO-val. A Kiadó részéről megfogalmazódott az Osztállyal való további szakmai együttműködés igénye.

IV. EISZ tényleg alapú támogatása keretprojekt és MTMT-keretprojekt.

Az év folyamán jelentős eredmények születtek az EISZ tevékenységét támogató TTO-keretprogramban: **„Open Access a hazai bölcsészettudományban” projekt.** Az EISZ-stratégiához kapcsolódó, tényleg alapú döntéshozatalt támogató vizsgálatsorozat keretében lezajlott vizsgálat, adatfelvétel nyomán Rusvai Mónika és Pálkó Éva elkészítette, illetve a tavaszi EISZ PT rendezvényen bemutatta a hazai bölcsészettudomány és az OA viszonyára vonatkozó előzetes tanulmányát. Ezt követően az év folyamán e projekt részeként az osztály hiánypótló felmérést és elemzést végzett, amely a humán tudományok és az Open Access aktuális hazai viszonyrendszerét térképezte fel. Az eredmények a novemberben lezajlott *Focus on Open Science* konferencián, illetve az őszi EISZ PT-n kerülnek bemutatásra rendre a nemzetközi szakmai közönség, illetve a hazai döntéshozói kör részére. A vizsgálat a 2023-as évben lép következő szakaszába.

„Hasznosulás és hatékonyság” projekt. Tárgyév folyamán az Osztály (Soós Sándor, Kiss Anna közreműködésével) jelentős eredményeket ért el az EISZ-szolgáltatások hazai hasznosulásáról és hatékonyságáról szóló kutatás keretében. A kutatás első részének eredményei (hasznosulási struktúra) a tavaszi PT-n kerültek bemutatásra, és az EISZ-önrészek (támogatásintenzitás) kialakításához szolgáltatottak támpontokat. A második rész eredményeit a (költséghatékonyság) az őszi PT-n ismerte meg a Programtanács. A vizsgálatok további, 2023-ban bevezetni tervezett TTO-szolgáltatások alapját képezik.

MTMT-keretprojekt. Az MTMT-re alapuló, hazai kutatásértékelésben hasznosítható indikátorok és mérőszámok fejlesztése tárgyévben elsődlegesen a fent leírt **hazai folyóirat-értékelés keretprojekttel** kapcsolódott össze. Kiemelendő eredmény a tárgyidőszakban készített szisztematikus áttekintés a „nemzeti” folyóiratok értékelésének nemzetközi gyakorlatáról, amely az MTMT-alapú folyóirat-értékeléshez fontos hivatkozási alapot képez (szerzője Tompa Orsolya, Kiss Anna, Soós Sándor). A másik fontos irány a tudomány- és szakterületi kategorizáció fejlesztése; ennek keretében egyrészt az MTMT-ben jelenleg alkalmazott elsődleges rendszer, a Frascati-besorolás tesztelése zajlott, másrészt elkészült egy erre alapozott, megvalósítható módszertan az MTMT-ben nehezen besorolható (főként a bölcsészet- és egyes társadalomtudományok területéhez tartozó) közlemények kategorizációjához.

V. További pályázatok, projektek, tudományos eredmények

Brit Képviselőlet – NKFIH közös projekt. A Brit Képviselőleten keresztül támogatott, NKFIH közreműködésével lezajlott projektben (2021–2022) a TTO az év folyamán elkészítette a projekt végételjesítését (*UK – Hungary Horizon Europe collaboration potential: assessment study*, Program: FCDO SIN GPF Fund).

TTO – Kingston University-pályázatok. A TTO stabil kutatási együttműködés alakított ki a londoni Kingston University kutatócsoportjával, amely az év folyamán több közös publikáció és pályázat formájában hasznosult (a pályázatok eredménye a 2023-as évben várható).

Rangos publikációk nemzetközi és hazai folyóiratokban. A TTO szerzőségével a 2022-es év folyamán is több nemzetközi és hazai tudományos publikáció jelent meg rangos folyóiratban (ezek tételesen mellékletben szerepelnek).

6. ORSZÁGOS PROGRAMOK

6.1 MAGYAR TUDOMÁNYOS MŰVEK TÁRA

A 2022-es évben megnehezítette működésünket, hogy elmaradt a korábbi évekhez hasonlóan a központi támogatás. Az MTMT működését az MTA KIK költségvetéséből 93 millió Ft. Ezen felül célfeladatok ellátására az Eötvös Loránd Kutatási Hálózattól (ELKH) 20 millió Ft összegű támogatás kaptunk, az MTA pedig 4 millió Ft-ot folyósított a 160 akadémikus jelölt illetve a 25 kisgyermeket nevelő kutatói támogatásra pályázó MTMT-ben rögzített publikációs és idézettségi adatainak ellenőrzése és az akadémikus jelöltek publikációs teljesítményét reprezentáló informatikai felületre a 2022-es évre. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapnál (NKFI) megpályázott 90 millió Ft-ot nem kaptuk meg (ezt ugyanakkora összegben a SZTAKI is megpályázta). Költségvetésünket az MTA 40 millió Ft-os működési támogatása segítette ki, illetve év végén a Kulturális és Innovációs Minisztérium pénzmaradványából kaptunk 30 millió Ft-ot, amiből a 2022-es bevételünkben keletkezett 34 és fél milliós hiány pótlására nyílik lehetőségünk. Ezek a költségvetési számok nem tartalmazzák a SZTAKI-nak az MTMT rendszer üzemeltetéséért és fejlesztéséért nyújtott támogatást.

Az MTMT tevékenységében a napi működtetési és támogatási feladatok mellett 2022-ben is kiemelt szerepet játszott az akadémiai pályázatok támogatása. Januárjában fejeztük be az akadémikusjelöltek MTMT-ben rögzített publikációs és idézettségi adatainak ellenőrzését. Az adatok szerzőnkénti szinkronizálással felkerültek az önálló, erre a célra az MTA tudományos osztályaival egyeztetve kifejlesztett, a szerzői adatokat osztályonkénti táblázatban megjelenítő internetes felületre.

Folytatódott az MTA tudományos osztályok publikációs és idézettségi minimálkövetelményei programozásának előkészítése, az egyes kritériumok MTMT adatokkal összevetése, tisztázása, illetve két osztály (VI. és X.) esetében a megfelelő felületek is előálltak.

Folytatódott a pályázatok számára történő adatátadások támogatásának továbbfejlesztése is. Befejeződött az MTMT adatok Bolyai-pályázat felületre történő teljesen automatikus adatátviteli folyamatának fejlesztése. Sor került az MTA Akadémiai ifjúsági díj MTMT támogató felületének kialakítására is a support.mtmt.hu felületen. A pályázati rendszereken kívül az Akadémiai kiadó MeRSZ kiadói portáljával is közvetlen MTMT adat-összekapcsolást létesítettünk.

2022-ben két ízben üléseztek az MTMT irányító testületei, a Koordinációs Testület (február 23., október 11.) és a Tudományos Tanács (március 2., október 16.). Támogattuk az MTMT Tudományos Tanács a periodikák presztízs adatainak megjelenítésére létrehozott bizottságának munkáját.

A napi intézményeknek nyújtott adatszolgáltatások mellett továbbra is elvégeztük az ELKH éves jelentéséhez az ELKH intézmény és támogatott kutatócsoportok előző évi MTMT adatainak ellenőrzését és statisztikai összesítését. Az év során több ízben szolgáltatunk adatokat a felsőoktatási intézmények publikációs teljesítményéről Kulturális és Innovációs Minisztérium számára.

Az MTMT fejlesztésekben az évben a hangsúly a Web of Science és a Scopus automatikus idéző betöltés kapta.

Módosult a Web of Science automatikus idézőimport módszere, és alkalmassá vált a WOS idéző rekordok adatbeviteli dátumával összehangolt automatikus MTMT-be történő bevitelére. Ezzel együtt szükségessé vált a több meghatározott publikációazonosító egyezésén alapuló duplumgyanú ellenőrzés korrekciója is. 2022-ben első ízben indítottunk Scopus automatikus idéző letöltést, amelynek keretében a 2016–2021-es megjelenési évekkal és Scopus külső azonosítóval rendelkező, de WOS azonosítót nem tartalmazó MTMT forrásrekordok idézőit töltöttük le a Scopus adatbázisból.

2022-ben összességében 20 intézménynek 79 alkalommal, 179 órában tartottunk oktatást és konzultációt, ebből egy angol nyelven folyt. Mindezeken túl április 20-án a Networkshop 2022 konferencia keretében az MTMT intézményi adminisztrátorai számára sikeresen megtartottuk vegyes jelenléti és online részvétellel MTMT tutoriálunkat (38 fő, 6 óra). Februárban és októberben az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet keretei között „Az intézményi publikációs vagyont nyilvántartása a Magyar Tudományos Művek Tárában” elnevezéssel 30 órás akkreditált MTMT tanfolyamokat tartottunk (20 és 16 fő részvételével).

Az MTMT-hez ebben az évben 8 intézmény csatlakozott.

Továbbra is jelentős feladatot rótt az évben az osztály munkatársaira a felsőoktatási intézményrendszer átalakulásával kapcsolatos változások átvezetése.

Összetettebb eseti adatszolgáltatást 36 esetben kértek. Ebből 19 kérés a felsőoktatási intézményektől, a továbbiak az MTA, ELKH, ITM/KIM részéről, illetve a tudományos kutatások vezetőitől érkeztek.

MTA Doktora pályázók

2022-ben 91 beadott pályázat volt, ezek közül volt 20 fő, aki még 2021-ben indította az eljárást.

Az MTA tudományos osztályai	A beadott pályázatok száma	
	2021	2022
I. Nyelv- és Irodalomtudományok osztálya	8	9
II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya	15	14
III. Matematikai Tudományok Osztálya	5	6
IV. Agrártudományok Osztálya	5	6
V. Orvosi Tudományok Osztálya	12	9
VI. Műszaki Tudományok Osztálya	15	10
VII. Kémiai Tudományok Osztálya	5	6
VIII. Biológiai Tudományok Osztálya	8	12
IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya	9	8

Az MTA tudományos osztályai	A beadott pályázatok száma	
	2021	2022
X. Földtudományok Osztálya	11	7
XI. Fizikai Tudományok Osztálya	4	4
	97	91

2023-as évre 7 pályázó anyagának kezelése húzódik át, ezekből

- 3 esetben a DTT-be feltöltés megtörtént, de még nem kaptunk jelzést a pályázótól, hogy le is zárhatjuk a feltöltést,
- 2 esetben az ellenőrzés kész, hamarosan megtörténik a DTT-be feltöltés,
- 2 esetben az ellenőrzés még folyamatban van.

Az MTA tudományos osztályainak folyóirat-listáit 5 Tudományos Osztály kérésére kellett módosítanunk:

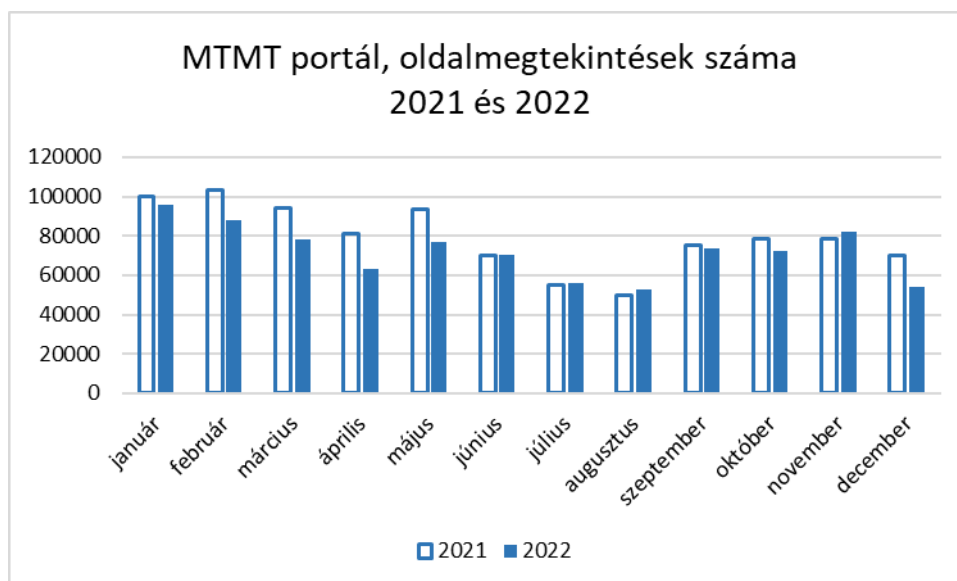
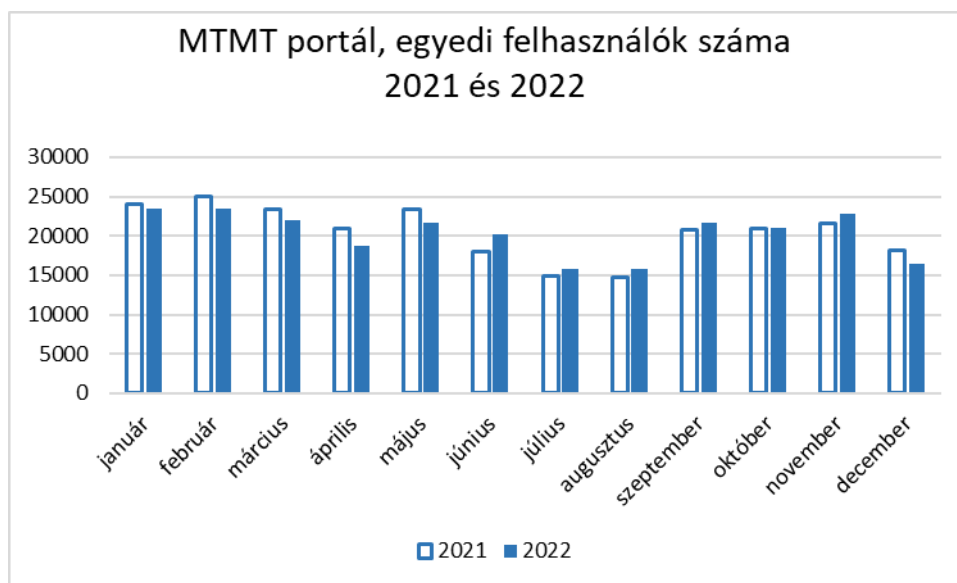
- Az MTA Doktora pályázatokhoz kapcsolódó akadémiai folyóirat listák rendezése
- Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Irodalom- és Kultúratudományi Bizottság és Orientalisztikai Tudományos Bizottság folyóiratlisták kiegészítése.
- Filozófiai és Történettudományok Osztálya Ókortörténeti Tudományos Bizottság, Filozófiai Tudományos Bizottság, Történettudományi Bizottság és Régészeti Tudományos Bizottság folyóiratlisták kiegészítése.
- Agrártudományok Osztálya folyóirat listájának rendezése, jelenlegi lista megküldése a DTT-nek.
- IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya „célközönség”-ben hiányos folyóiratok javítása – folyamatban.
- X. Földtudományok Osztály folyóiratlista elemeinek összevetése az MTMT folyóirataival – folyamatban.

MTMT adatbázis statisztika (2022.01.01. – 2022.12.31.)

	2021	2022
Csatlakozott intézmények	171	178
Szerzők		
Összes szerző	71 795	76 072
Nyilvános szerzők	62 887	68 242
Közleménnyel rendelkező	60 303	64 227
Adminok		
Összes admin	3 839	4 140
Aktív admin	1 998	2 113
Közlemények		
Összes közlemény	2 219 586	2 350 965

	2021	2022
Folyóiratcikk	1 035 952	1 102 087
Könyvrészlet	493 389	524 082
Könyv	204 550	210 203
Egyéb konferenciaközlemény	131 020	134 529
Egyéb konferenciakötet	65 812	64 818
Oltalmi formák	7 503	7 685
Disszertáció	24 664	26 292
Egyéb	201 987	217 998
Alkotás	53 562	61 954
Kutatási adat	1 147	1 317
Idézések		
Összes idézés kapcsolat	9 140 396	10 386 673
Független	7 486 515	8 526 065
Függő	1 583 165	1 780 480
Nem vizsgált	70 716	80 128
Teljes tudományos közlemények		
Közlemények száma	1 360 726	1 433 204
Összes idézés kapcsolat	8 830 949	10 016 251
Független idéző kapcsolatok	7 223 106	8 210 250
Függő idéző kapcsolatok	1 541 637	1 731 945
Nem vizsgált	66 206	74 056
Wos/Scopus jelölt	487 440	539 324
Wos/Scopus idézővel rendelkező	283 073	312 829
Wos/Scopus idézők száma	6 972 556	7 995 420
Teljes tudományos művek aránya (%) az összesből	61,31%	60,96%

MTMT portál statisztika – 2022¹

¹ MTMT portál használati statisztikái a Google Analytics programmal készültek.

6.2 ELEKTRONIKUS INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS (EISZ) NEMZETI PROGRAM

Az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program 2022. évben is folytatta nemzeti licenz vásárlásával az elektronikus tudományos tartalmakhoz való hozzáférés biztosítását. Az EISZ összhangban a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) által közzétett országos nyílt tudomány kezdeményezéssel kiemelt figyelmet fordít a nyílt hozzáférés minél nagyobb biztosítására, hogy a friss tudományos eredményeket hozzáférhetővé tegye minden érdeklődő számára és növelje a magyar kutatási eredmények, publikációk láthatóságát.

A projekt eredményeként a hazai szakkönyvtári hálózat folyamatos hozzáférést biztosít a kutatói közösség számára a kurrens tudományos tartalmakhoz. A teljes szövegű adatbázisok mellett a bibliográfiai és hivatkozáskereső adatbázisok segítik a szakirodalmi áttekintéseket és lehetőséget biztosítanak az intézmények tudományos működésének összehasonlítására.

A projekt azonosító számai: 2020-2.1.1-ED-2022-00195, 2020-2.1.1-ED-2022-00191

Az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program (EISZ) költségvetésének forrásai

Központi forrás és céltámogatások

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal a 2021. évi XC. törvény Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről 10§ (2) alapján pályázati úton 2022-ben 1950 millió forintot biztosított éves elszámolási rendszerű pályázati támogatás keretében az országos elektronikus információszolgáltatás támogatására. A pályázati forrás a Programtanács által megszavazott beszerzési és költségvetési tervben meghatározottak alapján került felhasználásra.

Az EISZ Határon túli projektet 54,5 millió forint céltámogatással finanszírozta az NKFIH, melynek eredményeként 34 határon túli intézmény fért hozzá a magyar tartalmakat biztosító adatbázisokhoz és továbbképzés keretén belül tájékoztak a magyar nyelvű tartalmak hozzáféréséről és publikációs lehetőségről.

A Magyar Tudományos Akadémia elemi költségvetéséből 1 milliárd forinttal támogatta a program megvalósulását.

Tagintézményi hozzájárulások

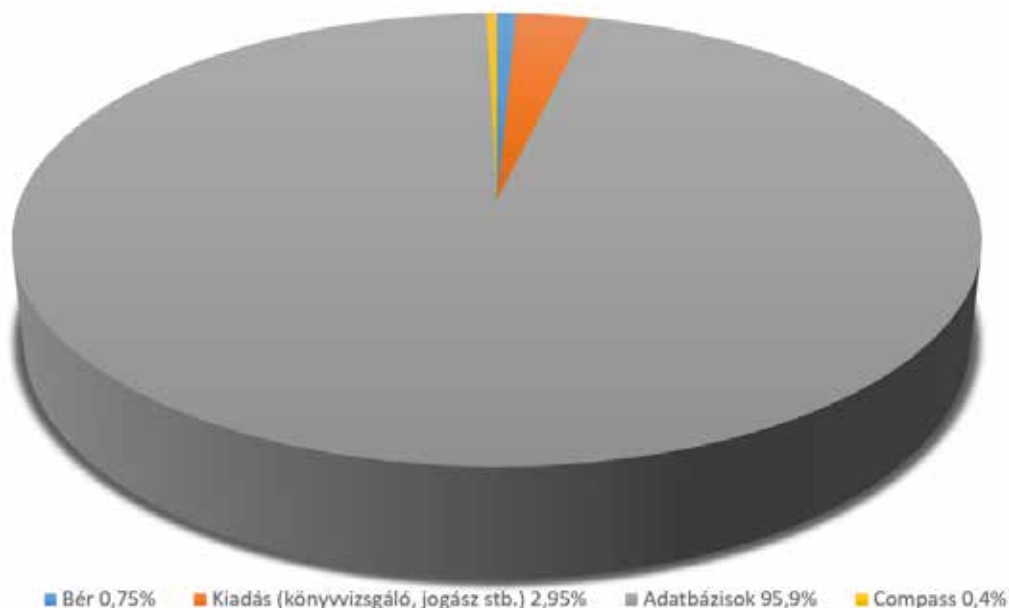
A tagintézményektől önrészként 4 166 630 000 Ft folyt be a Program finanszírozására.

A bevételek 96%-át fordítottuk elektronikus tartalmak beszerzésére.

A fennmaradó összeget a bérek, járulékok, ügyvédi díjak, Közbeszerzési hivatalnak fizetett eljárási díjak, COMPASS fenntartás és fejlesztés díjai, könyvvizsgálat, nemzetközi tagdíjak, banki költségek, postai díjak, kiküldetések és az általános költségelszámolás (1% MTA KIK) tették ki.

Az összesített 2022. évi árfolyamveszteség 198 954 000 Ft volt, ebből 64 927 000 Ft esett a központi keretre melyet a tartalék keretből és a fel nem használt egyéb költségekből fizettünk ki.

EISZ Nemzeti program kiadásai

Az EISZ Programtanács és ülései

A Programtanács a tagintézmények érdekképviselői és döntéselőkészítő testülete.

2022. évben vegyes (online és személyes) üléseket tartottuk március 25-én, július 1-én és november 18-án. Az EISZ Programtanács ügyrendjét Ormándi Gabriella lemondása miatt illetve a Felsőoktatási Államtitkárság átalakulása miatt 2022. november 19-én módosítottuk. Freund Tamás elnök úr levélben kereste meg a Magyar Rektori Konferenciát, hogy tegyenek javaslatot az egyetemek gazdasági érdekeit képviselő programtanácsai képviselőire. Freund elnök úr a Kulturális és Innovációs Minisztériumot is megkereste a Felsőoktatási Államtitkárság képviselője ügyében.

Intézménycsoportok	Int. szám	PT létszám	PT tagok
A Programtanács elnöke			Monok István főigazgató, MTA KIK
Felsőoktatási intézmények	49	10	Kulcsár Szabó Ernőné Gombos Annamária főigazgató, ELTE Molnár Georgina, DE Nagy Gyula SZTE Marton József Ernő főigazgató, BME OMIKK Nagy Zsuzsanna elnök, EKK Szeberényi Gábor főigazgató, PTE Szluka Péter igazgató, SE Tamási Balázs igazgató, OR-ZSE
Magyar Rektori Konferencia			Gelencsér András alelnök
Kancellárok képviselőiben			
ELKH kutatóintézetek	19	3	Balogh Balázs főigazgató, Bölcsészettudományi Kutatóközpont Lévai Péter főigazgató, MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont Patkósné Hanesz Andrea könyvtárvezető, SZBK
Nonprofit kutatóintézetek	13	1	Zimányiné Horváth Vera tudományos titkár, ELI-HU
Egészségügyi intézmények	15	2	Izbéki Ferenc főorvos, Fejér Megyei Szent György Kórház Takácsi-Nagy Zoltán főigazgató-helyettes, Országos Onkológiai Intézet
Közgyűjtemények	43	1	Kiss Gábor igazgató, Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár
Országos szakkönyvtárak, szakkönyvtárak	13	1	Rózsa Dávid főigazgató, Országos Széchényi Könyvtár
Államigazgatási intézmények	9	1	Tóthné Csáki Katalin könyvtárvezető, NÉBIH
NKFIH		1	Szabó István innovációs és általános elnökhelyettes
ITM, Felsőoktatási Intézményirányítási és Finanszírozási Főosztály		1	
MTA Titkárság		1	Véber János főosztályvezető-helyettes, MTA Titkárság, Köztestületi Igazgatóság
MTA KIK		1	Gaálné Kalydy Dóra általános főigazgató-helyettes, EISZ Igazgatóság

2022. március 25.

Az EISZ Titkárság beszámolt előző éves munkájáról és bemutatta a 2022. évre vonatkozó munkatervét, melyet a PT tagok egyhangúlag elfogadtak.

Monok István, a programtanács elnöke az árfolyamváltozás okozta kockázatok kapcsán kérte a Programtanács állásfoglalását a várható pénzügyi hiány kezelésére. A Programtanács megállapodott abban, hogy a részletfizetést kérő tagintézmények a második részletet is befizetik június végéig ezzel biztosítva a program likviditását. Amennyiben a tartalékkeret hamarabb elfogyna a számlák teljes kifizetésénél, úgy rendkívüli ülésen határoz a Programtanács a következő lépésekről.

A többéves szerződések kapcsán a programtanács megállapodott, hogy a kiadói tárgyalások után egyenként tekintik át mely kiadó esetében vállalhat a konzorcium többéves szerződést.

A Tudományelemzési és Tudományértékelési osztály új kutatása az Open Access publikálási forma helyzete a bölcsészet-és társadalomtudományok területén, melynek előkészítését és módszertanát Rusvai Mónika ismertette.

Az MTA KIK pilot projektben 2022-ben két magyar szakkönyvkiadóval köt read and publish szerződést. A cél a magyar nyelvű szakkönyvek minél nagyobb láthatósága és a szakkönyvkiadók segítése.

2022. július 1.

Monok István a Programtanács elnöke beszámolt a költségvetési állapotról az árfolyamveszteség tükrében. A június 15-én kiküldött beszámoló alapján éves szinten 146,5 millió forintos veszteséggel számolhat a program.

Az ülésen a Programtanács kifejezte az Elsevier szolgáltatásaival kapcsolatos negatív tapasztalatát, a PT tagjai arra kérték az MTA KIK vezetőségét, hogy a tárgyalások során ne engedjenek áremelést és a szolgáltatáskiesést kompenzálja a kiadó. A Programtanács elnöke kilátásba helyezett egy tárgyalódelegáció felállítását, amennyiben nem sikerül megállapodásra jutni októberig.

Soós Sándor a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály vezetője bemutatta a EISZ-szolgáltatások hasznosulás- és hatékonyságvizsgálat eredményeit. A vizsgálat arra irányult, hogy az EISZ adatbázisok mekkora részét képezik a hazai, nemzetközileg látható publikációs kibocsátásnak. A vizsgálat folytatódik az egyes adatbázisokra költött összegekkel való kiegészítésével.

A Programtanács megvitatatta az EISZ Nemzeti Program 2023. évi költségvetését, elfogadta a beszerzési és támogatási tervet.

2022. november 18.

Az EISZ Titkárság beszámolt a 2022. évi pénzügyi helyzetről az árfolyamveszteség kapcsán befizetett intézményi plusz önrészekről. A PT megszavazta, hogy a központi tartalékkeret maradványát,

53,269 millió forint a Határon túli intézmények magyar nyelvű tudományos tartalmak előfizetésére költse a program átmenetileg pótolva a 2023. évben elmaradó NKFIH Határon túli projekt pályázati támogatását.

Az EISZ Titkárság bemutatta a 2023. évi konzorciumokat és a megrendelések alapján kialakult végleges költségvetést.

Az EISZ Titkárság összefoglalót készített a 2018 óta folyamatosan bővülő Read&Publish szerződésekről, az Open Access kvóták kihasználtságáról.

A 2022. évben beszerzett elektronikus tartalmak és a hozzájuk kapcsolódó központi támogatási arányok

EISZ adatbázisok	EISZ támogatás %	Intézményi önrész %
Academic Search Complete – EBSCO	35%	65%
Academic Search Ultimate – EBSCO	5%	95%
ACM Digital Library	5%	95%
Akadémiai Kiadó Folyóiratcsomag előfizetés (read)	30%	70%
Akadémiai Kiadó Folyóiratcsomag OA (publish)	70%	30%
Akadémiai Kiadó MeRSZ	25%	75%
Akadémiai Kiadó Szótárai	25%	75%
Alexander Street – Proquest	0%	100%
American Chemical Society (ACS) Journals	50%	50%
Annual Reviews	0%	100%
Argumentum – Szaktárs	0%	100%
Art and Architecture Source – EBSCO	5%	95%
ATLA Religion Database with ATLASerials	15%	85%
Attraktor Kiadó – Szaktárs	15%	85%
Balassi Kiadó – Szaktárs	15%	85%
BMJ	5%	95%
Brill Databases	5%	95%
Brill Journals	5%	95%
Business Source Complete – EBSCO	5%	95%
Business Source Premier – EBSCO	5%	95%
CAB Abstracts	5%	95%
Cambridge University Press (CUP) Journals	40%	60%

EISZ adatbázisok	EISZ támogatás %	Intézményi önrész %
Citation Connection (+backfiles) – Clarivate	10%	90%
ClinicalKey – Elsevier	30%	70%
De Gruyter Databases	5%	95%
De Gruyter Journals	40%	60%
Early English Books Online – Proquest	0%	100%
Econlit Index With Full Text Package – EBSCO	5%	95%
Education Source – EBSCO	5%	95%
Embase – Elsevier	0%	100%
Emerald	5%	95%
Emerging Sources Citation Index (ESCI) bf 2005-2016	0%	100%
EMIS – CEIC	5%	95%
Food Science and Technology	0%	100%
GALE	20%	80%
Gondolat Kiadó – Szaktárs	15%	85%
iEEE	40%	60%
InCites – Clarivate	5%	95%
IOPScience extra	50%	50%
Journal and Highly Cited Data – Clarivate	20%	80%
JSTOR	50%	50%
Kalligram – Szaktárs	15%	85%
Kortárs Kiadó – Szaktárs	15%	85%
Kossuth Kiadó	20%	80%
Kriterion – Szaktárs	15%	85%
Kronosz Kiadó – Szaktárs	15%	85%
L'Harmattan Digitális Adatbázis	30%	70%
Legal Source – EBSCO	5%	95%
L'Harmattan adatbázisok	0%	100%
Lippincott Williams and Wilkins (LWW)	40%	60%
Magyar Napló Kiadó – Szaktárs	0%	100%
MathSciNet	5%	95%
Mentor Könyvek Kiadó – Szaktárs	15%	85%

EISZ adatbázisok	EISZ támogatás %	Intézményi önrész %
MLA – EBSCO	5%	95%
Múlt és Jövő – Szaktárs	15%	85%
Nap Kiadó – Szaktárs	0%	100%
Napvilág Kiadó – Szaktárs	15%	85%
Osiris Kiadó – Szaktárs	15%	85%
Oxford Art Online	5%	95%
Oxford Handbooks Online	0%	100%
Oxford Music Online	5%	95%
Oxford Research Encyclopedia (ORE)	0%	100%
Oxford University Press (OUP) Journals	40%	60%
Proceedings of the National Academy of Sciences (PNAS)	5%	95%
Project MUSE – Premium Collection	5%	95%
ProQuest Academic Complete	5%	95%
ProQuest Central	15%	85%
Proquest Dissertation and Thesis	0%	100%
Proquest Literature Online	5%	95%
Proquest One Academic	5%	95%
Proquest Periodicals Archive Online	0%	100%
Proquest SciTech Collection	5%	95%
Proquest The Guardian and The Observer	0%	100%
Proquest The New York Times (1851-2015) with Index	0%	100%
PsycARTICLES	5%	95%
PsycInfo	0%	100%
Reaxys – Elsevier	0%	100%
Royal Society of Chemistry (RSC)	50%	50%
SAGE	5%	95%
Science Magazine	25%	75%
ScienceDirect – Elsevier	50%	50%
SciFinder	5%	95%
SciVal – Elsevier	5%	95%

EISZ adatbázisok	EISZ támogatás %	Intézményi önrész %
Scopus – Elsevier	25%	75%
SocINDEX with Full Text	5%	95%
Springer Nature	45%	55%
Statista	5%	95%
Szaktudás Kiadó – Szaktárs	15%	85%
Szent István Társulat – Szaktárs	15%	85%
Tinta Könyvkiadó – Szaktárs	15%	85%
Tinta Könyvkiadó – SzóTudásTár	15%	85%
Typotex	30%	70%
UpToDate	25%	75%
USC SOÁVHA	100%	0%
Web of Science – Clarivate	25%	75%
Wiley	50%	50%
World Politics Review	5%	95%

A tagintézmények köre

2022. évben 147 intézménnyel kötött éves szerződést az MTA KIK elektronikus információszolgáltatásra és 34 határon túli intézménynek biztosít magyar nyelvű tudományos tartalmakhoz való hozzáférést.

Szakmai tevékenység

Az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Titkárság működése a tavasszal kezdődő árfolyamnövekedés ellenére stabil maradt köszönhetően elsősorban a tagintézmények fegyelmezetttségének, a számlák időbeni befizetésének és az MTA Titkárság Gazdasági Igazgatóság rugalmasságának.

A 2022. évi adatbázis előfizetések előkészítése 2021. februárban kezdődött, az EISZ Nemzeti Programban résztvevő tagintézmények igényfelmérő ívet kaptak, amelyet két héten belül kellett visszaküldeniük kitöltve az MTA KIK EISZ Titkárság részére. A nyomtatvány tartalmazta mindazon elektronikus tudományos tartalmak listáját, amelynek szolgáltatói konzorciumi ajánlatot kívántak adni. A tagintézmények az igényfelmérőn jelezheték az arra rögzített részen, hogy az igényfelmérőn nem szereplő tartalom mellett, mely egyéb tartalmat javasolják beszerzésre. Ezt követően az EISZ Titkárság összesítette és feldolgozta az igényfelmérés eredményeit, majd indikatív árajánlat benyújtására hívta fel a szolgáltatókat. Az indikatív árajánlatok alapján, a 2021. évi támogatási arányokkal számolva újabb igényfelmérőt küldött az EISZ Titkárság a tagintézményeknek, melyek feldolgozása a június PT ülésig megtörtént.

Az igényfelmérés eredményei és a szolgáltatók által benyújtott indikatív ajánlatok alapján, valamint a rendelkezésre álló költségvetési keretösszeg figyelembevételével az EISZ Titkárság elkészítette a következő évre vonatkozó beszerzési és költségvetési tervnek két eltérő változatát. A júliusi Programtanácsi ülésen a képviselők a két változat egyikét elfogadták.

Az új, 2023. évre vonatkozó támogatási arányokkal július és augusztus hónapban elkészítettük az önrékszámításokat és kiküldtük az intézményi megrendelő nyilatkozatokat, melyeket 2022. október 1-ig kellett visszaküldeni a tagintézményeknek.

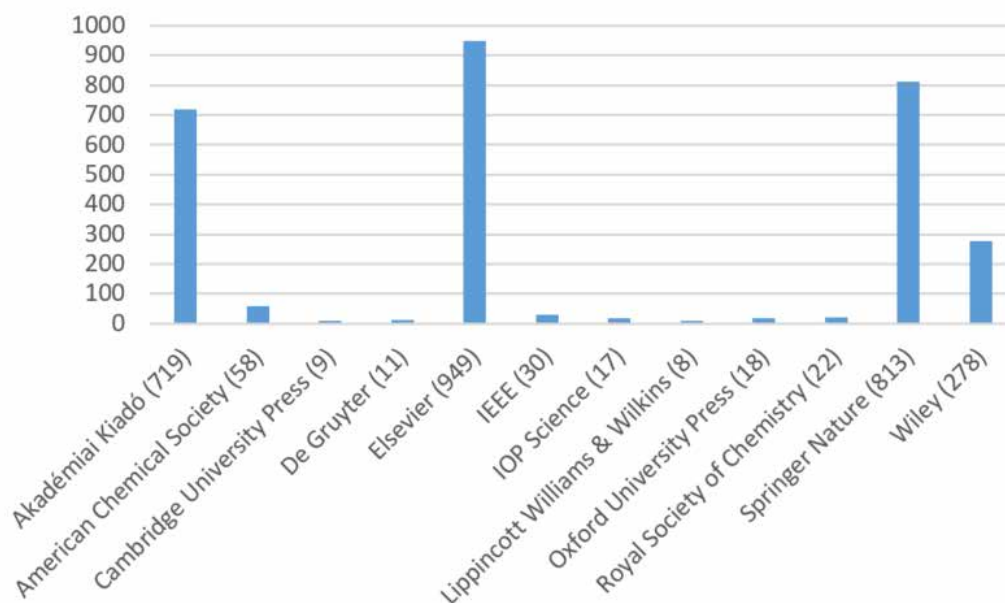
Október közepén Monok István főigazgató és Gaálné Kalydy Dóra főigazgató-helyettes részt vett a Frankfurti Könyvvásáron, több kiadóval is sikeres tárgyalásokat folytattak, konzorciumi kedvezményeket tudtak érvényesíteni.

A november 18-ei Programtanács ülésen a végleges beszerzési és költségvetési terv elfogadásra került.

A Határon túli projekt résztvevőinek 2022-ben budapesti közös tréninget tartott az EISZ Titkárság a magyar tudományos tartalmak kiadóival. A program keretében 34 határon túli intézmény fért hozzá 17 100, a magyar szolgáltatók által biztosított magyar nyelvű elektronikus könyvhöz.

Az év során kötött szolgáltatói szerződésekből 14 szolgáltatóval nyílt hozzáférésű publikációk megjelenését biztosító előfizetési szerződést kötött az MTA KIK, ennek alapján a publikációs díjakra a konzorciumban résztvevő tagintézményeknek nem kellett külön költeni. Az Oxford University Press-szel 2021-ben kötöttünk először átmeneti szerződést, akkor még meghatározott kvótára, 2022-ben az OA publikációk száma korlátlan lett. Számításaink szerint ez 2300 millió forint megtakarítást jelentett a tagintézményeknél. 2022. év során az EISZ konzorciumok read and publish szerződéseinek köszönhetően 2932 nyílt

hozzáférésű magyar tudományos közlemény jelent meg, ami 523 cikkel több, mint előző évben. A növekedés oka részben az Elsevier kiadó cikkfogadási szabályzati változása, így előző évben beadott cikkeket is 2022. évre számoltak, illetve a Wiley kiadónál 50 cikkel több jelent meg 2022. évben mint 2021-ben köszönhetően annak, hogy a konzorciumi intézmények kérése alapján nagyobb kiadási költséget vállalt az MTA Könyvtár. Emellett 47 nyílt hozzáférésű magyar nyelvű tudományos könyv jelenhetett meg a L'Harmattan és a Typotex kiadókkal kötött szerződéseinknek köszönhetően.

2022. évi OA publikált cikkek kiadónkénti megoszlása

Az év során több mint 50 kiadói webinarium szervezésében vett részt az osztály, egy COMPASS+ felhasználói tréninget személyes megjelenéssel tartottunk meg április folyamán. Folytattuk a Soá Vizuális Történelmi Archívum bemutatását, felhasználói tréninget viszünk az adatbázis elérési pontjaira, idén a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban és a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei Hatókörű Könyvtárban voltunk.

A 2022. évi, az NKFIH által pályázati úton finanszírozott Határon túli projekt keretében 34 határon túli intézménynek biztosítottunk hozzáférést az EISZ portfóliójában elérhető összes magyar szolgáltatáshoz. A határon túli kutatók számára a 2022. évtől vált elérhetővé az Akadémiai Kiadó Folyóiratcsomag-szolgáltatás, mely magában foglalja a nyílt hozzáférésű publikációk megjelenését.

Megegyeztünk a magyar szakkönyvkiadókkal arról, hogy, 2023. évtől az új tartalmak egyharmada már nyílt hozzáféréssel jelenik meg. A nemzeti nyílt tudomány állásfoglalásnak megfelelően bővíteni tudtuk az open access tartalmak mennyiségét.

Az év első negyedében számos elérési és szolgáltatási probléma merült fel az Elsevier kiadó Science Direct és Scopus adatbázisainál, a Programtanács felhatalmazása alapján tárgyalást kezdeményeztünk a kiadónál kompenzációra, a 2023. évi előfizetési összegből való jóváírásra. A tárgyalások sikeresek voltak.

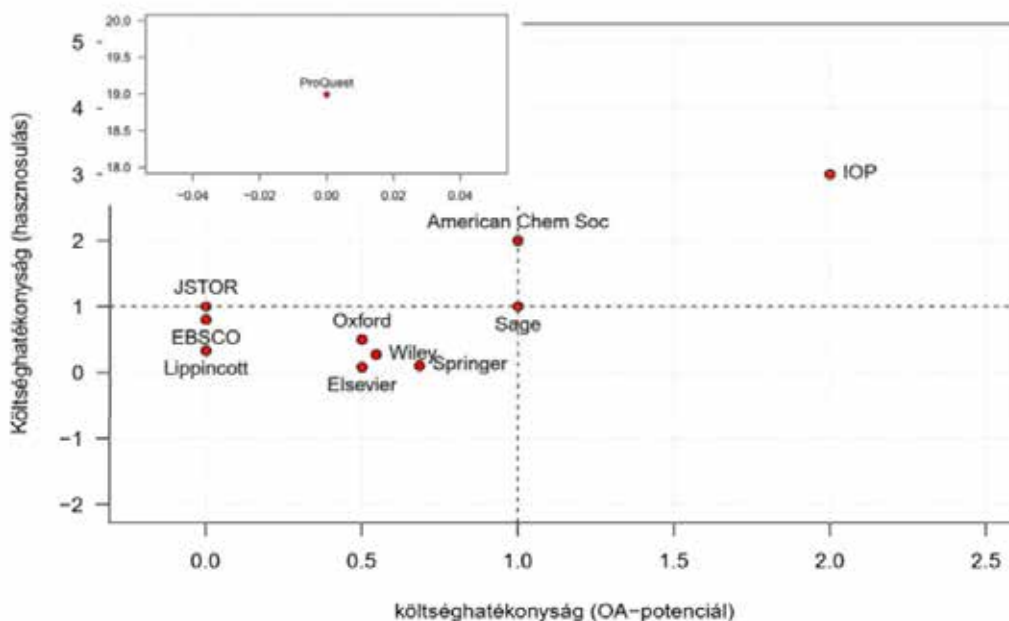
A COMPASS adatbázis fejlesztése érdekében 2022-ben a SKOLL Learning Technologies Kft-vel kötöttünk szerződést (ez a cég programozta a COMPASS adatbázist), a fejlesztés célja, hogy a magyar kibocsátás adatait a Dimensions adatbázis helyett az MTMT adatbázisból vegye a COMPASS+. Ez azt jelenti, hogy 2023-ban kb. 14 millió forintot spórolhatunk, nem kell előfizetni a Dimensions adatbázist és a teljes magyar tudományos kibocsátással tud dolgozni a COMPASS+ is.

Hasznosulási mutatók

Az MTA Könyvtár és Információs Központ Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztálya kísérletet tett arra, hogy feltérképezzük az EISZ kínálatában megjelenő szolgáltatók és termékek hazai hasznosulását a tudományos információ tényleges felhasználási szerkezete és az ún. „Open Access”-potenciáljuk kihasználása szempontjából egyaránt. Utóbbi szorosan kapcsolódik ahhoz a kurrens szakpolitikai támogatási elvhez, amely a hozzáférés kizárólagos finanszírozása helyett egyre inkább az OA-publikálási lehetőség (kvótavásárlás) pénzügyi támogatását helyezi előtérbe. Mindezen túl a kínálat hasznosulását és OA-potenciálját szisztematikusan összevetettük a szolgáltatókra vonatkozó hazai kiadásokkal, vagyis a jelenlegi költség szerkezettel, hogy a tényleges hazai fogyasztás költséghatékonyságát is jellemezni tudjuk. A vizsgálat sorozat legfontosabb általános megállapításai a következők:

- A kínálatot alkotó adatbázisok szintjén optimális felhasználás mellett a hasznosulási rangsorban első 17 adatbázis (min. 1% részesedés mellett) kiszolgálja a kibocsátás 98%-át, az 1% alatti részesedést is hozzávéve pedig kb. 40 adatbázisra van szükség. Ez rendre a kínálat (és többnyire a ténylegesen előfizetett) kör 17%-a, illetve 40%-a. Ebből a 17-ből (illetve 40-ből) is az első kettő képviseli a részesedés 70%-át, a továbbiak összesen 28%-ot. Az első kettő egy aggregátor, illetve egy Gold Open Access típusú lapkiadó
- A szolgáltatók szintjén a hasznosulás és OA-potenciál mentén a szereplők négy csoportba rendeződnek, amelyek vagy a hasznosulás, vagy az OA-potenciál szempontjából képviselnek nagyobb részesedést. A nagy kiadók közepes hasznosulással és jelentősebb OA-potenciállal jellemezhetők. A két dimenzió közötti alacsony korreláció arra mutat, hogy a szakpolitikának prioritizálnia szükséges: az OA-kvóták vagy a szükséges szakirodalom beszerzését tekintve elsődleges támogatást érdemlő célnak (illetve valamilyen optimum kialakítását teszi szükségessé a két cél együttes eléréséhez)
- A költséghatékonyság mutatói általában kedvezőtlenek, mind a hasznosulással, mind pedig az OA-potenciállal összevetett tényleges költségek esetében. A legtöbb szolgáltató, főként pedig a nagy kiadók az optimumtól lényegesen elmaradó hasznosulási költségekkel és attól kisebb mértékben elmaradó OA-potenciálra vetített költség hányaddal jellemezhetők. A kisebb kiadók egy köre azonban optimális vagy azt meghaladó pozíciót foglal el mindkét vonatkozásban (IOP, American Chemical Society, Sage). Az OA-potenciállal nem rendelkező szolgáltatók körében is megjelenik kiugró hatékonysággal (ProQuest) vagy közel optimálisan (EBSCO) hasznosuló szereplő.

A fenti eredmények aláhúzzák, hogy a hazai akadémiai szféra kommunikált, szolgáltatásokra vonatkozó igényei, illetve a szolgáltatók marketingtevékenysége, valamint az ezek által nagyban befolyásolt ráfordítások számos ponton erős kontrasztot alkotnak a hasznosulás mintázataival. Célszerű ennek fényében a kettő közötti távolságot egyrészt további vizsgálatokkal pontosítani, másrészt az eredményeknek az érintettek körében való kommunikációja és tervezésbe való beépítése révén is csökkenteni.

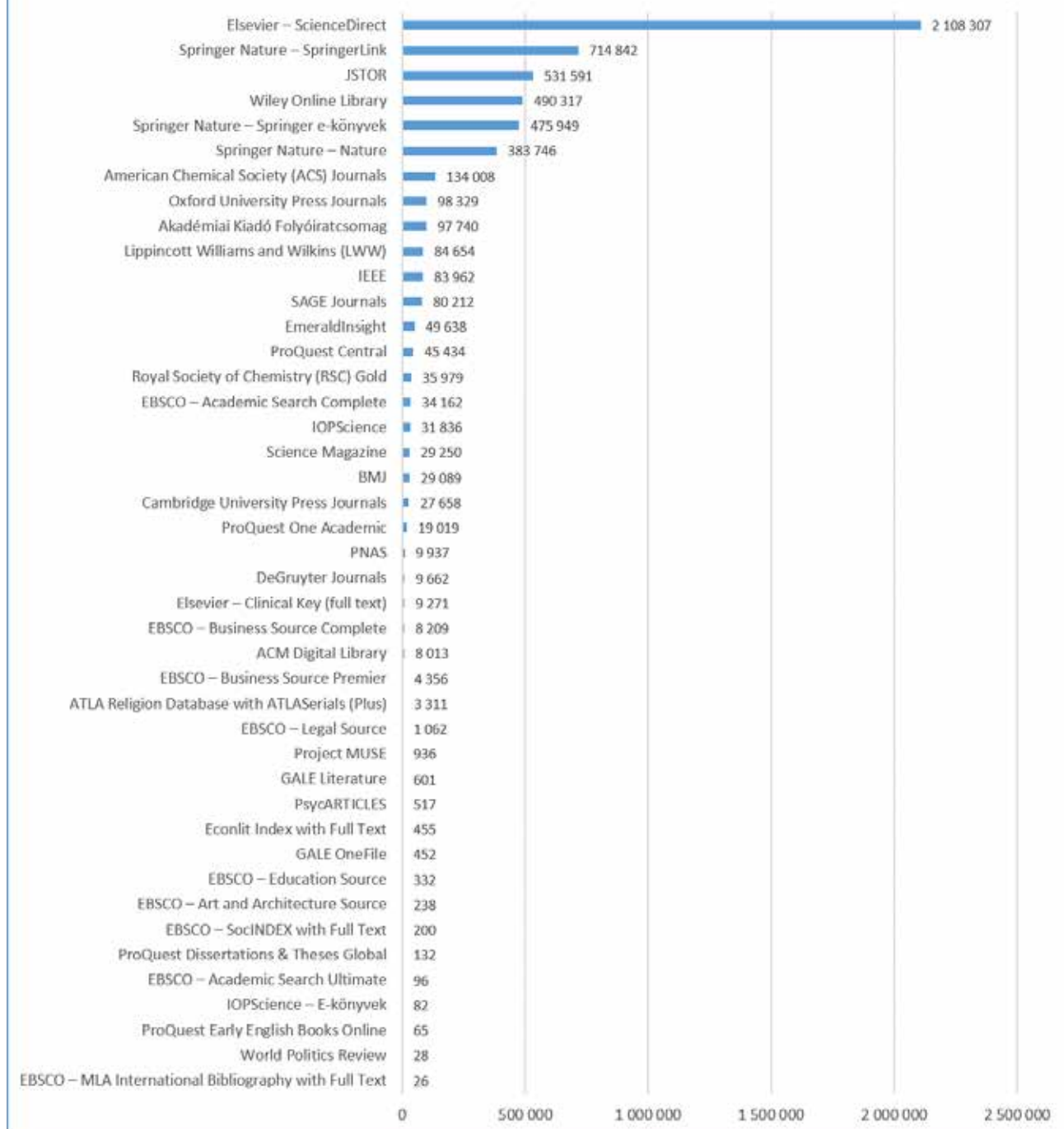

A szolgáltatók megoszlása költséghatékonysági mutatók szerint (hasznosulás, OA-potenciál)

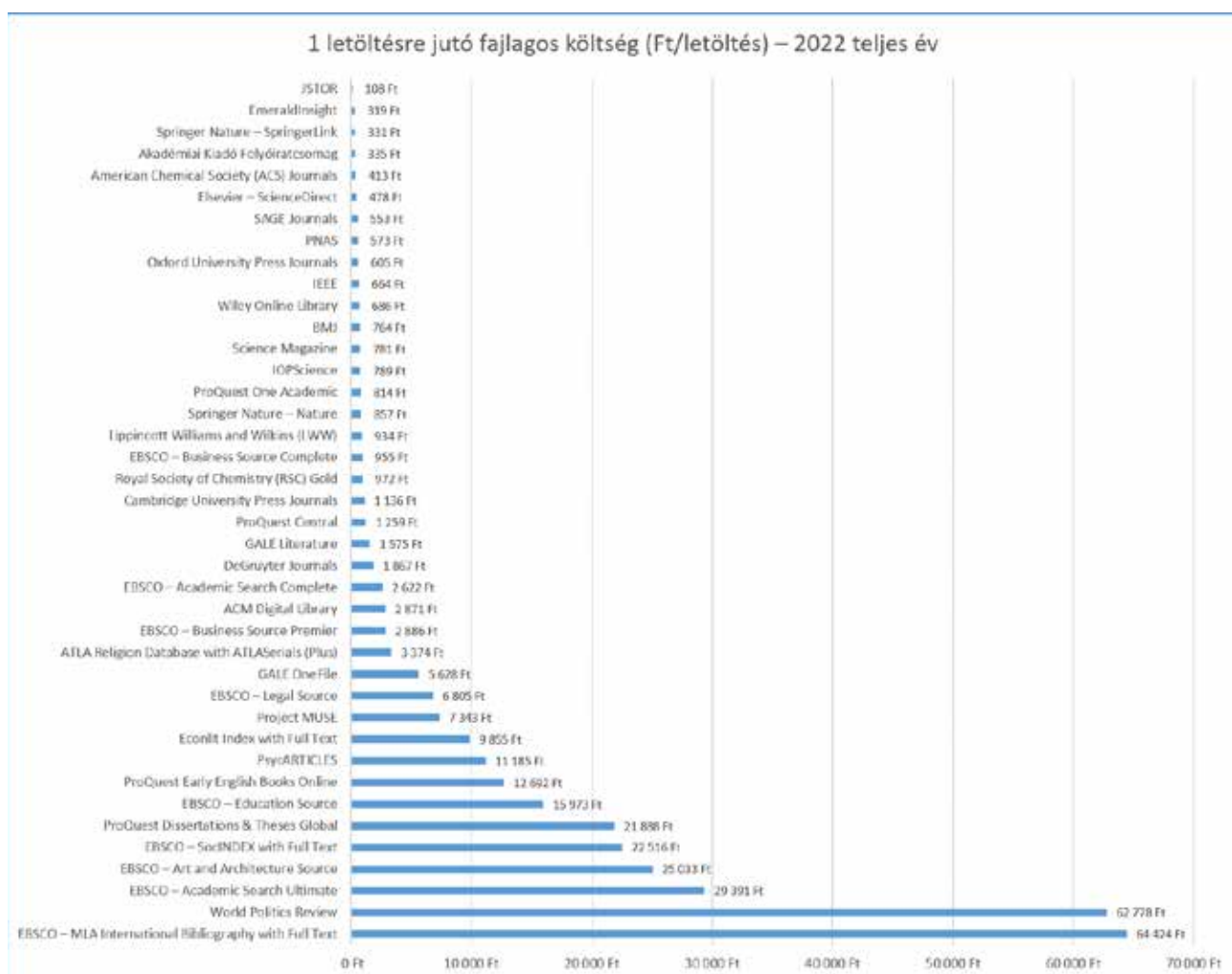
Használati statisztika

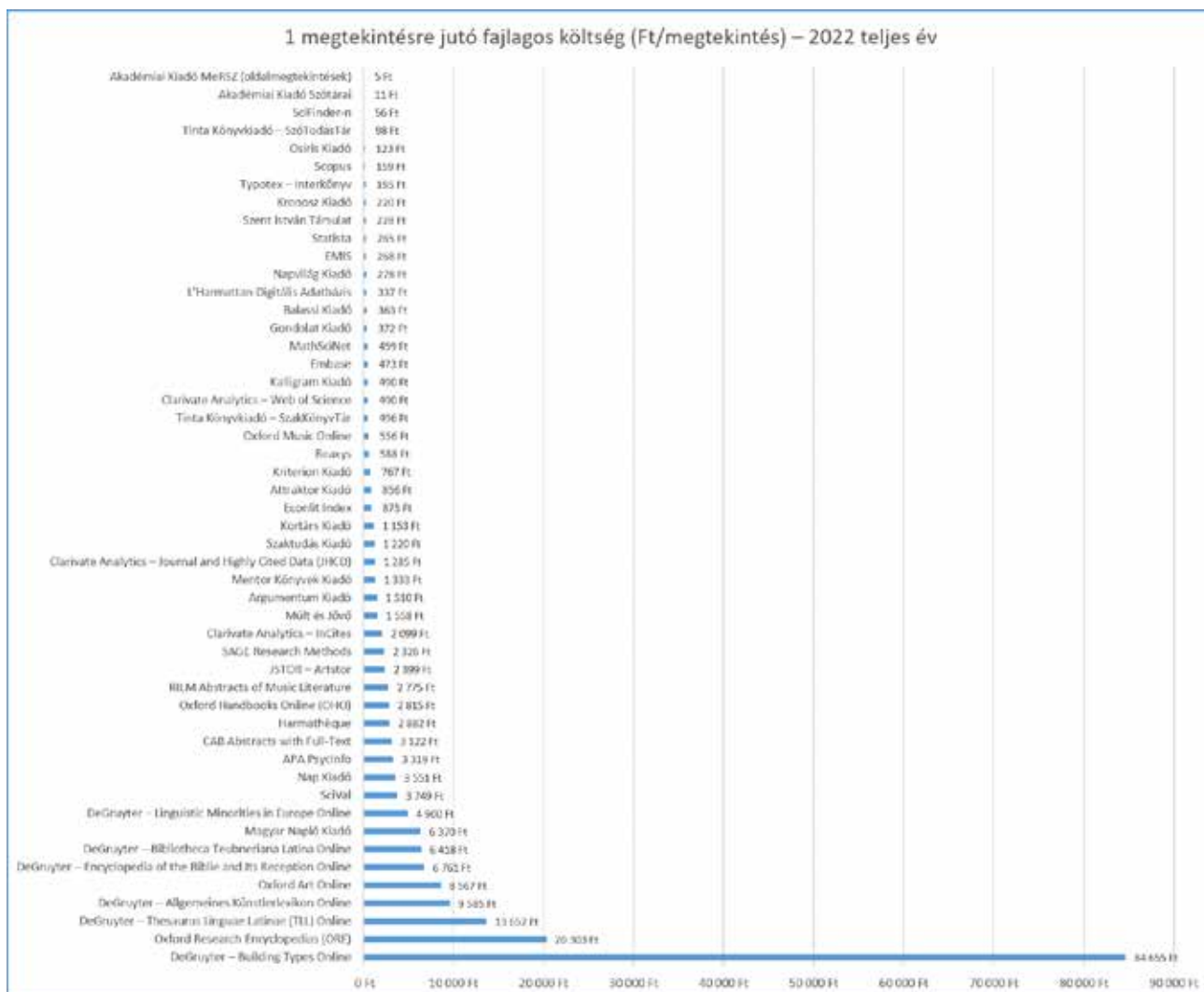
A 2022. évi teljes használati statisztikát az alábbi ábrák mutatják. Azonban az előzőekben leírt hasznosulási mutatókkal összevetve érdemes a letöltésekre szánt összegeket is megfigyelni és az intézményeknek későbbiekben megfontolandó az adatok tudatában dönteni a megrendelésről és a folyamatos, ismétlődő felhasználóképzésekről.

Letöltések száma (teljes szövegű adatbázisok) – 2022 teljes év

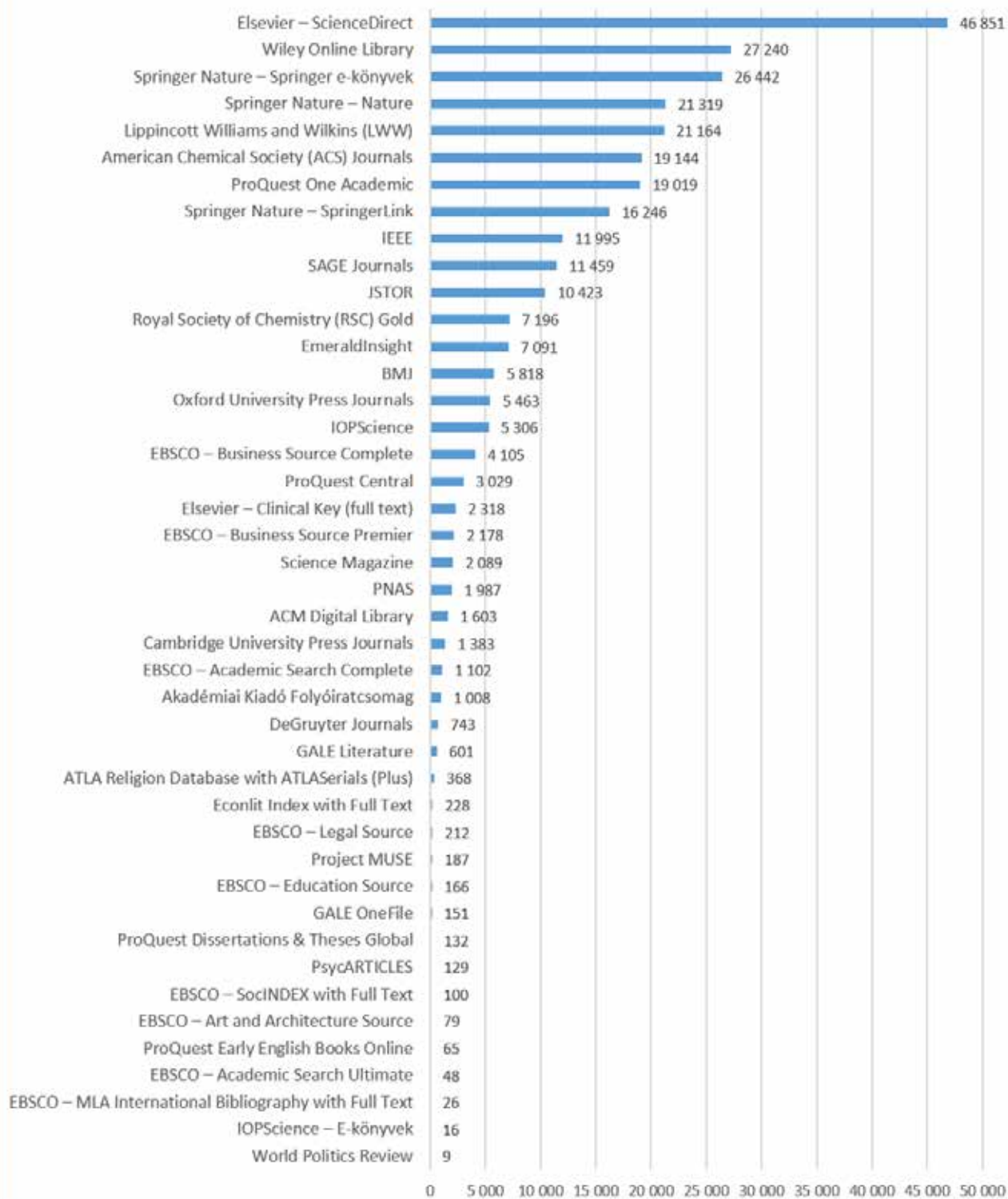

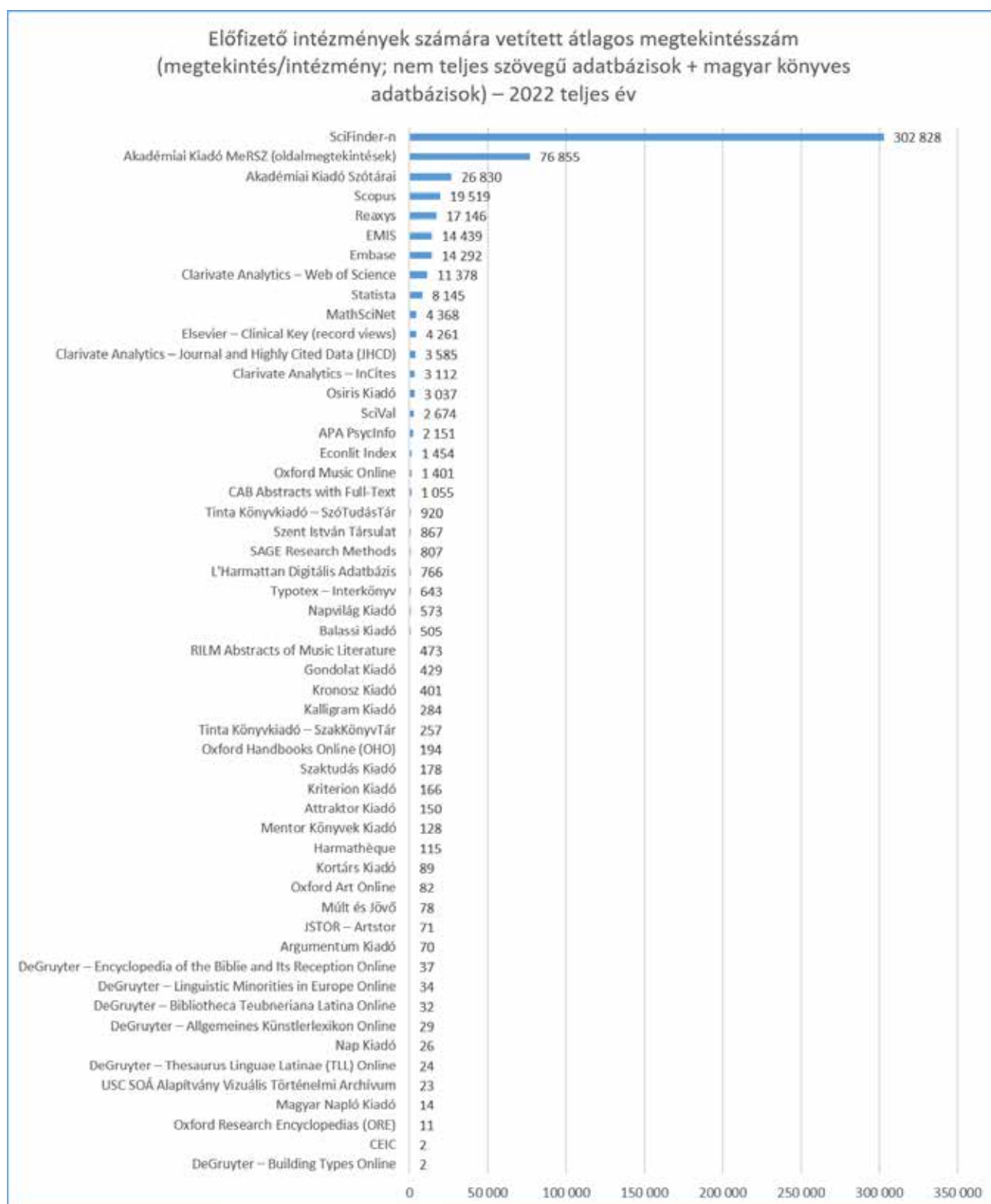

Előfizető intézmények számára vetített átlagos letöltésszám (letöltés/intézmény; teljes szövegű adatbázisok) – 2022 teljes év

7. AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

A Levéltár ebben az évben is tovább gyarapította állományát, folytatta a begyűjtött anyag feldolgozását és ellátta a levéltári kutató- és ügyfélszolgálatot (az utóbbit leginkább az MTA Titkársága részére).

Az iratállomány növekedése az előző évekhez képest csökkent, 9,12 ifm anyagot vettünk át, mert 2021. január 1-jétől már létrejött az MTA Titkárság Jogi és Igazgatási Főosztályán belül a központi irattár, így csak néhány régi anyagot vettünk át az MTA Titkárság Fejezeti és Intézeti Pénzügyek Osztályáról és a Doktori Tanács Titkárságáról. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 3 903,37 ifm-t.

Folytatódott a Borospincében levő anyag (főtitkárhelyettesek iratai és a Társadalomtudományi Főosztály iratai) fertőtlenítése, november-december folyamán kiválogattuk a fertőtlenítésre küldendő anyagot, kiszedtük a fém tűzőket és a műanyag dossziékat, illetve a fölös példányokat az anyagból, és előrendezve küldtük az anyagot a Pre-Con Kft-nek. Így sikerült 13 ifm anyagot fertőtleníttetni.

Az év folyamán NKA pályázatból digitalizáltuk a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi ülésének 1950-1958 közötti iratait. Ez az anyag jól mutatja be az Akadémia 1950-58 közötti történetét, mivel az 1949-es akadémiai törvénnyel átszervezett Akadémián az Elnökség lett az MTA vezető szerve. Az Elnökség felügyelte a tudományos osztályok munkáját, és az Akadémia gazdasági ügyeinek intézése, a költségvetés osztályok közötti szétosztása szintén az elnökség hatáskörébe tartozott. A digitalizálással – a közelgő 200 éves évfordulóra készülve – a kutatók széles rétege kapott segítséget az Akadémia történetének kutatásához.

2022-ben megindult a Magyar Tudományos Akadémia és Könyvtára 200 éves évfordulójának megünneplését előkészítő kutatómunka, az első kötetek szerkesztése és megírása, így az MTA elnökeit és főtitkárait bemutató kötethez komoly kutatások folytak a levéltárban. A kötethez a levéltár munkatársai közül Zsidi Bernát Láng István főtitkári tevékenységéről készített tanulmányt.

A levéltár rendező munkája is az MTA 200 éves évfordulójához kapcsolódott, a régi, nem megfelelő és félig tele dobozokból új savmentes dobozokba tettük a főtitkári anyag 1950-1970 közötti részét, és elkészült ehhez az új raktári jegyzék is. Folytattuk az 1970 utáni elnöki anyag rendezését is, és a főtitkári értekezletek rendezését, amelyet kiegészít a főtitkári értekezlet napirendi pontjainak jegyzéke.

Hay Diana felkérést kapott a *NŐK A TUDOMÁNY FELLEGVÁRÁBAN Kutatói életutak a Magyar Tudományos Akadémián 1951-2021* munkacímmel készülő kötet szerkesztésére (Palasik Máriaival és Schadt Máriaival együtt). A kötetben a Magyar Tudományos Akadémián fokozatot (tudomány doktora, illetve MTA doktora) szerzett nők pályaképei lesznek. Az életrajzok megírásához szintén sok kutató használta a levéltár anyagát.

Az előbb említett kutatási témák mind növelték a levéltári kutatóforgalmat, így 2022-ben 52 kutató (ebből 6 külföldi) kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 218 alkalommal 742 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez és 34 oldal másolatot készítettünk részükre. 6 fotójegyet állítottunk ki és 104 esetben írásbeli választadtunk nekik.

Az ügyfélszolgálati statisztika a következő volt: az MTA Titkárságának (és más érdeklődőnek) 65 esetben (ebből 58 esetben írásban is) adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő iratot. Munkaviszony-igazolásához 12 esetben kerestünk elő anyagot vagy írtunk levelet arról, hogy hol található az anyag.

Az év folyamán sikerrel lezajlott – ELTE BTK Modernkori Magyarország Doktori programja keretében – Zsidi Bernát PhD dolgozata egyik fejezetének a bemutatása (címe: Rehabilitáció az Akadémián 1988-1994). A dolgozat elsősorban az Akadémiai Levéltár anyagára épül.

Hay Diana és Zsidi Bernát július 11-13-a között részt vett Székesfehérváron a Levéltáros vándorgyűlésen.

A Levéltári Szakfelügyelet 2022. évi ellenőrzési programjának megfelelően lezajlott a levéltári raktárak minősítése. A szakfelügyelő a Levéltár törökbálinti raktárait, illetve a MTA székházában található kutatódolgozószobának is használt raktárat megfelelőnek, levéltári anyag tárolására alkalmasnak minősítette. Az MTA Székház alagsori raktárát (Borospince) továbbra is levéltári anyag tárolására alkalmatlannak minősítette, de örömmel vette tudomásul, hogy az iratanyag fertőtlenítése folyik és folyamatosan kerül ki az anyag a törökbálinti raktárba.

8. TUDOMÁNYOS ÉS SZAKÉRTŐI MUNKA

8.1 MUNKATÁRSÁK TAGSÁGA, TESTÜLETI TEVÉKENYSÉGE

BABUS ANTAL

MTA Köztestülete

Magyar Írószövetség Felügyelő Bizottsága tagja

Magyar Írószövetség Arany János Alapítvány kuratóriumi tagja

BEDACS LÁSZLÓ

Szépírók Társasága

BEREINÉ VASAS ANDREA

Magyar Irodalomterápiás Társaság

DÉVÉNYI KINGA

MTA Köztestülete

MTA Orientalisztikai Bizottság

Kőrösi Csoma Társaság, választmányi tag

UEAI (Union Européenne des Arabisants et Islamisants)

TIMA (The Islamic Manuscript Association)

Magyar-Egyiptomi Baráti Társaság

Magyar-Iráni Baráti Társaság

Journal of Arabic and Islamic Studies című folyóirat szerkesztőbizottság tagja

The Arabist. Budapest Studies in Arabic című folyóirat társszerkesztője

FEJŐS EDINA

Magyar Irodalomterápiás Társaság

FERENCZI ROLAND

Magyar Ókortudományi Társaság

Magyar-Indiai Baráti Társaság tagja

European Network of Dravidian Studies (ENDS)

Kőrösi Csoma Társaság

FÓRIS-PALÁDI RENÁTA

Magyar Levéltárosok Egyesülete

GAÁLNÉ KALYDY DÓRA

MKE Társadalomtudományi Szekció tag
MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció elnöke
Hungarnet Díj Bizottsági tag
LIBER Citizen Science Working Group tag
LIBER Executive Board tag (2022. július 7-től)

GYURICZA ANDREA

RDA-HU Munkacsoport (OSZK)

HAY DIANA

Magyar Levéltárosok Egyesülete

HOLL ANDRÁS

Nemzeti Open Science Tanácsadó Testület tagja
HUNGARNET elnökségi tagja
NETWORKSHOP Program Bizottság tagja
HRDA koordinátor
EOSC Task Force Long Term Data Preservation tagja
ALLEA (All European Academies) Permanent Working Group Intellectual Property Rights (PWGIPR) tagja

HORÁNYI KÁROLY

Szabó Lőrinc Alapítvány kuratóriumának tagja

ISZTRAY SIMON

Magyar Goethe Társaság

JABLONKAY JUDIT

Kőrösi Csoma Társaság

KASZA ZSÓFIA

RDA-HU Munkacsoport (OSZK)
MARC21 Munkacsoport (OSZK)
Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság
MOKKA Egyesület (titkár)

KELECSÉNYI ÁGNES

Kőrösi Csoma Társaság
Magyar-Indiai Baráti Társaság

KORDICS NOÉMI

Romániai Germanisták Társasága
MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság

KOVÁCS NÁNDOR

Kőrösi Csoma Társaság
Magyar-Török Baráti Társaság
The Islamic Manuscript Association

KRÄHLING EDIT

Ókortudományi Társaság
Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae szerkesztőbizottsági tag, technikai szerkesztő

MOLNÁR ANDREA

Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund kuratóriumi tagja
Európa Mozgalom Magyar Tanácsa főtitkára
Európai Utas Alapítvány felügyelőbizottsági tagja
Magyar Goethe Társaság tagja

MONOK ISTVÁN

Acta Comeniana (Praha), Tudományos Tanács tagja
Associazione Culturale Italoungherese del Friuli Venezia Giulia „Pier Paolo Vergerio” (Trieste), socio onorario
Bibliotheca Apostolica Vaticana, BAVIC tudományos tanács tagja
Centro di Studi Adria-Danubio (Trieste), socio onorario
Crisopoli. Bolletino del Museo Bodoniano di Parma, Tudományos Tanács tagja
Erdélyi évszázadok. A Kolozsvári Magyar Történeti Intézet Évkönyve, szerkesztőbizottsági tag
Erdélyi Múzeum, Kolozsvár, szerkesztőbizottsági tag
Evangélikus Országos Gyűjtemények, Országos Igazgatótanács, elnök
Gesellschaft für Buchforschung in Österreich, Wien-Heidelberg tagja
Gróf Mikó Imre Alapítvány az Erdélyi Múzeum Egyesület támogatására, elnök
Histoire et civilisation du livre. Revue internationale, Genève, Droz, szerkesztőbizottsági tag
Kaleidoscope – Integrált Művelődés- Tudomány- és Orvostörténeti Lap. Kaleidoscope – Integrated Magazine of History of Science, Culture and Medicine, szerkesztőbizottsági tag
Livraisons d'histoire de l'architecture (Paris), Tudományos Tanács tagja
Livro, Revista do Núcleo de Estudos do Livro e da Edição, Sao Paulo, Brazília, Tudományos Tanács tagja
Lymbus. Magyarságtudományi forrásközlemények, szerkesztőbizottsági tag
Magyar Elektronikus Könyvtár Egyesület, elnök
Magyar Irodalomtörténeti Társaság tagja
Magyar Könyvszemle, főszerkesztő

Magyar Történelmi Társulat tagja

MTA Irodalomtudományi Bizottság tagja

MTA Könyv- és Folyóirat Kiadást Támogató Bizottság tagja

MTA Könyvtártörténeti és Bibliográfiai Munkabizottság, elnök

MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság tagja

MTA Székház Rekonstrukciós Szakértői Elnöki Bizottság tagja

Nemzetközi Magyarástudományi Társaság, társelnök

Per aspera ad astra. A Pécsi Tudományegyetem egyetem- és művelődéstörténeti folyóirata, Tudományos Tanács tagja

Polymatheia. Művelődés- és Neveléstörténeti Folyóirat, szerkesztőbizottsági tag

Revista Română de istorie a Cărtii. București, Biblioteca Natională a României, szerkesztőbizottsági tag

Studia historica Adriatica ac Danubiana. Periodico delle relazioni storico-culturali tra i paesi dell'area adriatico-danubiana (Trieste), Tudományos Bizottság tagja

Ungarn Jahrbuch, München, szerkesztőbizottsági tag

WEB-FU – Elektronische Beiträge des Instituts für Finno-Ugristik, Universität Wien, Institut für Europäische und Vergleichende Sprach- und Literaturwissenschaft, Tudományos Tanács tagja

NAGY ÁGNES

MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció

NOVÁK BÉLA

Magyar Levéltárosok Egyesülete

OROSZ GERGELY

Kőrösi Csoma Társaság

Tibet Társaság

International Association of Tibetan Studies

ROTTÁR MÁTÉ

Kőrösi Csoma Társaság

SALLAI ÁGNES

Magyar Biológiai Társaság: Állattani Szakosztály, Ökológiai Szakosztály

SZABÓ ÁDÁM

IANLS: International Association for Neo-Latin Studies (Nemzetközi Neolatín Társaság)

MTA Köztisztviselői, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

SZEGEDI NÓRA

MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció
Magyar Fenomenológiai Egyesület
Magyar Filozófiai Szemle szerkesztőségi tag

SZIKLAY Cs. MÓNIKA

Csokonai Vitéz Mihály Irodalmi és Művészeti Társaság (Hévíz)
Magyar Történelmi Társulat

TATÁR SÁNDOR

Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület
Magyar Műfordítók Egyesülete
Szépírók Társasága
Die Kogge (nemzetközi írószervezet)

VÁGVÖLGYI DÁVID

Pro Regno Hungariae Alapítvány

ZSIDI BERNÁT

Magyar Levéltárosok Egyesülete

8.2 SZAKMAI PROGRAMOK KÜLFÖLDÖN

Ferenczi Roland, a Keleti Gyűjtemény munkatársa 2022. augusztus 1–5. között Hamburgban tamil workshop-on vett részt a Könyvtár támogatásával.

8.3 KÖNYVKIADÁS

Intézményi- és magángyűjtemények 1617–1750. Könyvjegyzékek bibliográfiája, összeáll. és szerk. Monok István, Budapest, MTA KIK, 2022 (Könyvtártörténeti füzetek, XV).

Babus Antal, Mázi Béla: *Felvidéki tájakon. Thomas Ender akvarelljei*, Budapest–Sárospatak, MTA KIK–Tokaj Hegyalja Egyetem–Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, 2022.

Görög Demeter (1760–1833) grinzingi birtokán ültetett szőlőfajták, 1829. A Bécsben 1829-ben kiadott könyv hasonmása, Zvara Edina tanulmányával, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Fontes, I.) <https://doi.org/10.56037/978-963-414-907-1>

Laurentis Eiseler Epinicion carmen in laudem... Caroli Rueberi. A bécsi Lorenz Eiseler győzelmi éneke a nemes báró, Karl Rueber úr dicséretére és annak diadalára a török felett. A Strasbourgban 1581-ben kiadott könyv hasonmása,

ford. és jegyzetek Molnár Dávid, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Fontes, II.) <https://doi.org/10.56037/978-963-414-906-4>

Szalai Béla: *Ad jobbat az Isten. A magyar történelem kortárs metszeteken 1604–1660*, Budapest, MTA KIK, 2022.

Esterházy Pál és Thököly Éva iratai. I. levelezés, sajtó alá rend. Viskolcz Noémi, Zvara Edina, közrem. Király Péter, Kiss Erika, Budapest, Kossuth Kiadó–MTA KIK, 2022 (Esterhazyana. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Esterházy-közleményei, 5.)

Domby Sámuel: *De vino Tokaiensi. A tokaji borról 1758. Az Utrechtben 1758-ban kiadott könyv hasonmása*, ford. Pető Gábor, jegyz. és tanulmány N. Kiss Tímea, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Fontes, III.) <https://doi.org/10.56037/978-963-414-923-1>

Fábri Anna: *Arany idők. Eszmék és emberek gróf Teleki László neveltetésében*, Budapest, Kortárs Könyvkiadó, 2022.

A mikházi és szárhegyi ferences kolostorok régi könyvei. Katalógus, összeáll. Bányai Réka, Marosvásárhely–Budapest, Teleki Téka Alapítvány–MTA KIK, 2022 (A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei, 14.)

Borsos Balázs: *Az ökológiai lábnyom mint kultúrák összehasonlításának eszköze?*, Budapest, MTA KIK, 2022 (Székfoglaló előadások a Magyar Tudományos Akadémián)

Sárga istenek és ritka nyelvek nyomában. Ligeti Lajos (1902–1987), az iskolateremtő tudós, összeáll. Rottár Máté, Budapest, MTA KIK, 2022.

Monok István: *A Bibliotheca Corvina. Egy könyvtár sorsa, küldetése és végzete*, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Dissertationes, I.) <https://doi.org/10.56037/978-963-414-924-8>

Szirmay Antal: *Notitia montium et locorum viniferorum Zempleniensis, 1798. A tokaji, vagy is hegyaljai szőlőknek ültetéséről, 1810*, ford. Pető Gábor, jegyz. és tanulmány Orbán Áron, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Dissertationes, IV.) <https://doi.org/10.56037/978-963-414-939-2>

Francisci Hunniadini poemata Latina omnia, edidit, introduxit et commentariis instruxit Dávid Molnár, Budapest–Sárospatak, L'Harmattan–MTA KIK–Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini–Patrimonium culturale–Dissertationes, V.)
<https://doi.org/10.56037/978-963-414-957-6>

Kun dga' chos legs rdo rje: Bevezetés a tibeti buddhizmusba. Válaszok Kőrösi Csoma Sándor kérdéseire, tibetiből ford., kritikai kiadás, bev. és jegyz. Orosz Gergely, Budapest, MTA KIK, 2022 (Keleti tanulmányok, 18.)
<https://doi.org/10.36820/Oriental.Studies.18>

Erdélyi könyvesházak VII. Magyar személyek és intézmények könyvtárai 1617–1777, s.a.r. Gordán Edina, Monok István, Budapest–Sárospatak, MTA KIK–THE, 2022 (Adattár a XV–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/7.)

Molnár Andrea: *Megőrizni és megváltoztatni. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a hozzá kapcsolódó alapszabály, ügyrend és módosításai, 1994–2022*, Budapest, MTA KIK, 2022 (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei, Új sorozat, 46(121))
<https://doi.org/10.36820/MTAKIK.KOZL.2022.MTAtorveny>

8.4 PUBLIKÁCIÓK

BABUS ANTAL

Könyv

Felvidéki tájakon. Thomas Ender akvarelljei. A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, Sárospatak kiállítás kísérőfüzetének szövegét írta és szerkesztette: Babus Antal, Mázi Béla. 31 p.

Cikk

Adalékok Illyés Gyula és Hidas Antal barátságához. Magyar Művészet (A Magyar Művészeti Akadémia lapja), X. évf., 6. szám, 2022/6. 4–11. pp.

BILICSI ERIKA

Hazai folyóiratok minősítése a Magyar Tudományos Művek Tára alapján, Belügyi Szemle: A Belügyminisztérium Szakmai Tudományos Folyóirata, 69. évf., 5. szám, 723–733. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.5.1>

BUDAI PETRA

Gyuricza, Andrea ; Budai, Petra: *Nemzeti Casino fennmaradt könyvtárának katalógusa: kézirat*, 1,486 p. (2022)

FEJŐS EDINA

Gyógyító irodalom. Könyv Könyvtár Könyvtáros, 30 (2021): 12, 42–45. (2022-ben jelent meg)

Életút. Egy biblioterápiás beszélgetéssorozat tanulságai. In: „Az olvasás segít élni – átélni és túlélni is”. Irodalomterápiás csoportok tapasztalatai. Szerk. Béres Judit. Phoenix Polgári Társulás – Womanpress, Pozsony, 2022. 229–242 p.

GYURICZA ANDREA

Gyuricza, Andrea ; Budai, Petra: *Nemzeti Casino fennmaradt könyvtárának katalógusa: kézirat* , 1,486 p. (2022)

The National Casino: Its history, library, members and future. Bene, Sándor; Dobos, István (szerk.) Folytonosság és megszakítottság a magyar kultúrában : A doktoriskolák VI. nemzetközi magyarságtudományi konferenciája. Budapest, Magyarország : Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság (2022) 664 p. pp. 154–169.

HOLL ANDRÁS

Tanulságok az ELKH-HRDA adatrepozitórium pilot projektek végrehajtása alapján. Holl, András; Maróthy, Szilvia (szerk.) A kutatásiadat-kezelés gyakorlata: Bevett eljárások és kísérleti projektek. Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ (2022) pp. 9–14.

Kutatásiadat-kezelés a csillagászat területén. Holl, András; Maróthy, Szilvia (szerk.) A kutatásiadat-kezelés gyakorlata: Bevett eljárások és kísérleti projektek. Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ (2022) pp. 121–128.

Holl, András (szerk.) ; Maróthy, Szilvia (szerk.): *A kutatásiadat-kezelés gyakorlata: Bevett eljárások és kísérleti projektek.* Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ (2022)

Repozitóriumok - különleges terület a könyvtárak világában. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 69 : 7 pp. 358–365.

IBVS Data Files - Case Study of a Small Data Journal. Bulletin of the American Astronomical Society 54 : 2 p.

A hazai tudományos eredmények láthatóvá tétele, kiaknázása és megőrzése modern eszközökkel. Magyar Tudomány 183 : 1 pp. 69–78.

Tick, József (szerk.) ; Kokas, Károly (szerk.) ; Holl, András (szerk.): *Valós térben – az online térért: Networkshop 31: országos konferencia. 2022. április 20–22. Debreceni Egyetem.* Budapest, Magyarország : HUNGARNET Egyesület, MTA Könyvtár és Információs Központ (2022) , 364 p.

HORVÁTH DÁNIEL

Horváth, Dániel ; Pálincó, Éva: *BOLYAI25: Összehasonlító vizsgálat a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesült kutatók körében.* Kiss, Mihályné Németh Ágnes (szerk.) Kiválóság a kutatásban : A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj 25 éve. Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia (2022) 247 p. pp. 123–175.

Horváth, Dániel ; Pálinkó, Éva: *BOLYAI25: Felmérés a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj nyertesei körében*. Kiss, Mihályné Németh Ágnes (szerk.) *Kiválóság a kutatásban : A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj 25 éve*. Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia (2022) 247 p. pp. 111–122.

Horváth, Dániel ; Pálinkó, Éva: *BOLYAI25: A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj nyerteseinek életpályája és a támogatás megítélése*. In: Kiss, Mihályné Németh Ágnes (szerk.) *Kiválóság a kutatásban : A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj 25 éve*. Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia (2022) 247 p. pp. 82–110.

KAPUS ERIKA

Emlék – más: Ismétlődő és új elemek Czóbel Minka emlékalakjában. Bene, Sándor; Dobos, István (szerk.) *Folytonosság és megszakítottság a magyar kultúrában : A doktoriskolák VI. nemzetközi magyarságtudományi konferenciája*. Budapest, Magyarország : Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság (2022) 664 p. pp. 390–404.

KELECSÉNYI ÁGNES

Rottár, Máté ; Kelecsényi, Ágnes ; Rottár, Máté (szerk.) ; Korvin, Gábor (Fordító): *Sárga istenek és ritka nyelvek nyomában : Ligeti Lajos (1902–1987), az iskolateremtő tudós = On the track of yellow gods and rare languages Louis Ligeti (1902–1987), the outstanding scholar*. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ

KIS IVÁN

Hunyadi János 1446. évi stájerországi-ausztriai hadjárata. A hadjárat forrásainak kritikája és az esemény sor rekonstrukciója. *Hadtörténelmi Közlemények* 135. (2022) 1. sz. 117–146. pp.

Új szempontok az 1041–1044-es évek magyar–német konfliktussorozatához. *Századok* 156. évf. (2022) 4. sz. 667–690. pp.

A huszita betörés a Magyar Királyságba 1428 februárjában. *Belvedere Meridionale: történelem és társadalomtudományok* 34. évf. (2022) 4. sz. 56–72. pp. <https://doi.org/10.14232/belv.2022.4.4>

KÓNYA FRANCISKA

1800 előtti magyarországi imádságok és elmélkedések szakirodalmi bibliográfiája 2020-ig, összeáll. Kónya Franciska, Budapest, ELKH-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, 2022.

Tudományos recenzió

Kónya Franciska: *Maczák Ibolya: Kölcsönzés és kompozíció: Szövegalkotás 17–18. századi szerzők prédikációiban*, *Reciti.hu*, 2022. szept. 19. <https://www.reciti.hu/2022/7098>

Kónya Franciska: *Az idő és tér szerepe a barokk kori lelkiség alakulásában*, *Napút Online*, 2022. január 29. <http://www.naputonline.hu/2022/01/29/az-ido-es-ter-szerepe-a-barokk-kori-lelkiseg-alakulasaban/>

KORDICS NOÉMI

Egy barátság története. Thomas Mann és Arthur Holitscher müncheni évei. Magyar Napló, Budapest, 2022. 49–54. pp.

Arthur Holitscher irodalomtörténeti szerepéről – életútjának és autobiografikus írásainak tükrében – In *Nyelv-és Irodalomtudományi Közlemények.* Kolozsvár, 2022.

KRÄHLING EDIT

„...igyekszem élni miattad...” Radnóti Miklós és Gyarmati Fanni kéziratos hagyatéka. *Lyukasóra* XXXI. évf. III. 2022/3. sz., 8–11. pp.

„Ha megmaradt a víztől, megmaradt-e az emberektől?” – *Dokumentumok Radnóti Miklós elveszett könyvtáráról.* Magyar Könyvszemle 138. évf. 2022/3, 368–381. pp., <https://doi.org/10.17167/mksz.2022.3.368-381>

Szerkesztés

Acta Antiqua Hung. technikai szerkesztése, 2022-ben megjelent: *Acta Antiqua Hung.* 61 (2021) 1–4 füzet

MÁTÉ ÁGNES

Il re che parla, il re che tace. La figura di Luigi il Grande fra la tradizione italiana trecentesca e l'epica di János Arany. Baldissin Mollí, Giovanna; Benucci, Franco; Dolso, Maria Teresa; Ágnes, Máté (szerk.) *Luigi il Grande Rex Hungariae. Guerre, arti e mobilità tra Padova, Buda e l'Europa al tempo dei Carraresi.* Roma, Olaszország : Viella (2022) 604 p. pp. 217–231.

Baldissin Mollí, Giovanna (szerk.) ; Benucci, Franco (szerk.) ; Dolso, Maria Teresa (szerk.) ; Ágnes, Máté (szerk.). *Luigi il Grande Rex Hungariae. Guerre, arti e mobilità tra Padova, Buda e l'Europa al tempo dei Carraresi.* Roma, Olaszország : Viella (2022) , 604 p.

A sienai teve és a meztelen fecske: a lectio faciliior csodálatos életéből. *Antikvitás és Reneszánsz 2022 : Ünnepi különszám* pp. 105–116.

Vígh, Éva (szerk.) ; Máté, Ágnes (szerk.) ; Kasza, Péter (szerk.): *Antikvitás és Reneszánsz: Ünnepi különszám Lázár István Dávid 60. születésnapjára* , 374 p

MOLNÁR ANDREA

Molnár Andrea, *Az Elischer-féle Goethe-gyűjtemény a Magyar Tudományos Akadémián, Hagyományok és kihívások IX., Országos Könyvtárszakmai Nap, 2021, szerk. Szabó Panna, Székelyné Török Tünde, ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár, Budapest, 2022, 103–113.*

Molnár Andrea, *Megőrizni és megváltoztatni. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a hozzá kapcsolódó alapszabály, ügyrend és módosításai, 1994–2022.* A Magyar tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei 46 (121) Új sorozat, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, Budapest, 2022, 493. <https://doi.org/10.36820/MTAKIK.KOZL.2022.MTAorveny>

Megőrizni és megváltoztatni - Bevezető tanulmány. Molnár, Andrea (szerk.) *Megőrizni és megváltoztatni : A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a hozzá kapcsolódó alapszabály, ügyrend és módosításai, 1994–2022.* Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ (2022) pp. 11–59. <https://doi.org/10.36820/MTAKIK.KOZL.2022.MTAtorveny>

MONOK ISTVÁN

Könyvek

Intézményi- és magángyűjtemények 1617–1750. Könyvjegyzékek bibliográfiája. Összeáll. és szerk. Monok István. Budapest, MTA K, 2022 (Könyvtártörténeti Füzetek, XV.), XII, 84 p.

A Bibliotheca Corvina. Egy könyvtár sorsa, küldetése és végzete. Budapest–Sárospatak, L'Harmattan, THE, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini – Patrimonium culturale – Dissertationes, I.), 237 p.

Erdélyi könyvesházak VII. Magyar személyek és intézmények könyvtárai 1617–1777. Sajtó alá rend. Gordán Edina, Monok István. Szerk. Monok István. Budapest–Sárospatak, MTA KIK, THE, 2022 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/7.), 159 p.

Könyvszerkesztés

Görög Demeter (1760–1833) grinzingi birtokán ültetett szőlőfajták, 1829. A Bécsben 1829-ben kiadott könyv hasonmása Zvara Edina tanulmányával és Balling Péter, Kneip Antal László és Monok István szőlészeti mutatóival. Szerk.: Monok István. Budapest–Sárospatak, L'Harmattan, Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini – Patrimonium culturale – Fontes, I.), 261 p. <https://doi.org/10.56037/978-963-414-907-1>

Laurentius Eiseler Epinicion carmen in laudem... Caroli Rueberi. A bécsi Lorenz Eiseler Győzelmi éneke a nemes báró, Karl Rueber úr dicséretére és annak diadalára a török felett. A Strashourghan 1581-ben kiadott könyv hasonmása Molnár Dávid fordításában és jegyzeteivel, Molnár Dávid, Monok István és Tózsá-Rigó Attila tanulmányaival. Szerk.: Monok István. Budapest–Sárospatak, L'Harmattan, Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini – Patrimonium culturale – Fontes, II.), 131 p. <https://doi.org/10.56037/978-963-414-906-4>

Németh Gábor: Padányi Biró Márton könyvtára. Szerk. és lektorálta Monok István, Zvara Edina. Budapest, MTA KIK, Kalligram, 2022, 231 p.

Tanulmányok, adatközlések

A könyvgyűjtő és az olvasó Zrínyi Miklós. In: Zrínyi Miklós emlékkönyv. Szerk. Bódvai András. Budapest, Bethlen Gábor Alapkezelő, 2022, 181–197. p.

Balling Péter–Kneip Antal László–Monok István: *A Magyar Királyságban és Erdélyben honos szőlőfajták Görög Demeter kertjében*. In: *Görög Demeter (1760–1833) grinzingi birtokán ültetett szőlőfajták, 1829*. A Bécsben 1829-ben kiadott könyv hasonmása Zvara Edina tanulmányával és Balling Péter, Kneip Antal László és Monok István szőlészeti mutatóival. Szerk.: Monok István. Budapest–Sárospatak, L'Harmattan, Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini – Patrimonium culturale – Fontes, I.), 171–206. p. <https://doi.org/10.56037/978-963-414-906-4>

Az ottománokkal kapcsolatos elzászi és bázeli kiadványok – a Laurentius Eiseler-nyomtatvány tágabb információ-történeti összefüggésben. In: *Laurentius Eiseler Epinicion carmen in laudem... Caroli Rueberi. A bécsi Lorenz Eiseler Győzelmi éneke a nemes báró, Karl Rueber úr dicséretére és annak diadalára a török felett. A Strasbourgban 1581-ben kiadott könyv hasonmása Molnár Dávid fordításában és jegyzeteivel, Molnár Dávid, Monok István és Tóza-Rigó Attila tanulmányaival*. Szerk.: Monok István. Budapest–Sárospatak, L'Harmattan, Tokaj-Hegyalja Egyetem, 2022 (Europica varietas Tokajensis, Acta Universitatis Tokajensis Sárospatakini – Patrimonium culturale – Fontes, II.), 83–112. p.

Naldo Naldi, Peter Jänichen, Martin Schmeizel és Bél Mátyás. *Antikvitás és Reneszánsz*, 9(2022), Ünnepi különszám (Lázár István Dávid 60), 257–265. p.

A Magyar Királyság és az Erdélyi Nagyfejedelemség könyvtári rendszerének felépítése új birodalmi keretben (1686/1690–1815). – *Magyar Könyvszemle*, 138(2022), 218–229. p. <https://doi.org/10.17167/mksz.2022.2.218-229>

Ungarische Reisende über den europäische Bibliotheken im 16. und 17. Jahrhundert. *Hungarian Studies*, 36(2022), 51–67. p. <https://doi.org/10.1556/044.2022.00172>

Ein Kulturmäzen dreier Nationen: Balthasar III. Batthyány (†1590). In: *Region der Vielfalt. Wechselbeziehungen im burgenländisch-westungarischen Raum in Geschichte und Gegenwart*. Hrsg. von Márta Csire, Ernő Deák, Károly Kókai, Andrea Seidler. Wien, Praesens, 2022. 15–28. p.

Püspöki könyvtárak a XVIII. század közepén a Magyar Királyságban és Erdélyben. – *The Library of Márton Padányi Biró (1696–1762) Compared with the Contemporary Hungarian Prelat Collections*. In: Németh Gábor: *Padányi Biró Márton könyvtára*. Szerk. és lektorálta Monok István, Zvara Edina. Budapest, MTA KIK, Kalligram, 2022, 11–14., 50–56., 203–206. p.

Jedna knižnica – viacero mýtov: kultová knižnica Bibliotheca Corvina. – *Historický Časopis*, 70(2022), 715–738. p.

Lexikonok, enciklopédiák

Diplomáciai lexikon. A nemzetközi kapcsolatok kézikönyve. 2. kötet. Főszerk. Bába Iván, Sáringer János. Kulturális diplomácia. Szerk. Csernus Sándor. Budapest, 2022, Khairosz Könyvkiadó. Címző: magyarságtudományi stratégia, 215. p.

Könyvbírálatok

Szepesi Zsuzsanna: *A Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet Könyvtárának Rácz Aladár hagyatéka*. Budapest, ELKH BTK ZTI, 2021. – Magyar Könyvszemle, 138(2022), 143–144. p.

<https://doi.org/10.17167/mksz.2022.1.143-144>

Oláh Róbert: *Miskolci Csulyak István és Tofeus Mihály könyves műveltsége*. Lektorálta Monok István. Sárospatak, Hernád Kiadó, 2022 (Hit és kultúra, 7.) – Zempléni Múzsza, 22(2022), Nr. 87., 92–94. p.

Megemlékezések, nekrológok

A Nyírő-réselő brigádtól a nyugodt munka lehetőségéig. Illúzióinkról Hubert Gabriella nyugdíjba menetele kapcsán. In: Cantio optima. Emlékkönyv Hubert Gabriellának. Szerk. Zászkaliczky Zsuzsanna, EOGY, Luther Kiadó, Budapest, 2022 (Evangélikus Gyűjteményi Kiadványok, Új sorozat. B-sorozat), 279–281. p.

Előszavak, kiállítások megnyitói, beszámolók, beszédek

Egy gondolat Thomas Ender életműve kapcsán. In: Felvidéki tájakon. Thomas Ender akvarelljei. Kiállítás Sárospatakban a Rákóczi Múzeumban, 2022. március 19. – május 8. Kísérőfüzet. Szerk.: Gaálné Kalydy Dóra. Sárospatak, 2022. borító verso.

A Magyar Könyvszemle szerkesztőbizottságának átalakulása. Főszerkesztői utószó. – Magyar Könyvszemle, 138(2022), 145–146. p.

Előszó. In: Szalai Béla: *Ad jobbat az Isten. A magyar történelem kortárs metszeteken 1604–1660*. Budapest, MTAK, 2022. 2–3. p.

Speculum Kutatócsoport. In: *A Tokaj-Hegyalja Egyetem évkönyve 2021–2022*. Főszerk. Toma Kornélia. Sárospatak, 2022, THE, 2022. 153–155. p.

Lektorálások

Oláh Róbert: *Miskolci Csulyak István és Tofeus Mihály könyves műveltsége*. Lektorálta Monok István. Sárospatak, Hernád Kiadó, 2022 (Hit és kultúra, 7.), 380 p.

Doktori értekezések bírálata

Buzási Enikő: *A reprezentáció színterei és gyakorlata Nádasdy Ferenc országbíró és a 17. századi főnemesi elit műpártolásában*. Budapest, 2022, MTA doktori értekezés.

Sánta Sára: *A tudományos igényű ókorkutatás és régészet első jelentős magyar képviselője: Schönvisner István élete és munkássága*. Budapest, 2022, ELTE PhD értekezés.

PÁLINKÓ ÉVA

Horváth, Dániel ; Pálinkó, Éva: *BOLYAI25: Összehasonlító vizsgálat a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesült kutatók körében*. Kiss, Mihályné Németh Ágnes (szerk.) *Kiválóság a kutatásban : A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj 25 éve*. Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia (2022) 247 p. pp. 123–175.

Horváth, Dániel ; Pálinkó, Éva: *BOLYAI25: Felmérés a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj nyertesei körében*. Kiss, Mihályné Németh Ágnes (szerk.) *Kiválóság a kutatásban : A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj 25 éve*. Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia (2022) 247 p. pp. 111–122.

Horváth, Dániel ; Pálinkó, Éva: *BOLYAI25: A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj nyerteseinek életpályája és a támogatás megítélése*. In: Kiss, Mihályné Németh Ágnes (szerk.) *Kiválóság a kutatásban : A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj 25 éve*. Budapest, Magyarország : Magyar Tudományos Akadémia (2022) 247 p. pp. 82–110.

ROTTÁR MÁTÉ

Rottár, Máté ; Kelecsényi, Ágnes ; Rottár, Máté (szerk.) ; Korvin, Gábor (Fordító): *Sárga istenek és ritka nyelvek nyomában : Ligeti Lajos (1902–1987), az iskolateremtő tudós = On the track of yellow gods and rare languages Louis Ligeti (1902–1987), the outstanding scholar*. Budapest, Magyarország : MTA Könyvtár és Információs Központ

SALLAI-TÓTH LÁSZLÓNÉ MEZEY MÓNIKA

A csúfolódók széke. A Zsolt 1,1 és a látványosságok a rabbinikus iratokban és Tertullianus De spectaculis című írásában. Református Szemle 115 : 2 pp. 109–118.

SOÓS SÁNDOR

Vida, Zsófia Viktória ; Borsi, Balázs ; Soós, Sándor: *Science Mapping of Interdisciplinary Domains: a Geographical Approach for Smart City Research*. 61st ERSAC Congress : Disparities in a Digitalising (Post-Covid) world – Networks, Entrepreneurship and Regional Development – Abstrakt Book p. 619

SZABÓ ÁDÁM

Három egy ellen: Antonio Possevino és az erdélyi antitrinitáriusok. Antikvitás és reneszánsz. (Ünnepi különszám Lázár István Dávid 60. születésnapjára), 2022. 186–195. pp. <https://doi.org/10.14232/antikren.2022.k.185-195>

„Catholic Reformation and Radical Heterodoxy in Central-East Europe: Antonio Possevino against Antitrinitarism,” In Orbán Áron (szerk.), *Hungarian Studies 36* (Budapest: Akadémiai Kiadó, 2022), 149–157. pp. <https://doi.org/10.1556/044.2022.00202>

Fordítás

Augustinus: *Levelek a donatisták ellen*. (Ford. Hamvas Endre & Szabó Ádám), Budapest: Szent István Társulat, 2022, 373 p. http://real.mtak.hu/143195/1/augustinuspdf_a.pdf

SZEGEDI NÓRA

Az, evangélikus s katolikus teológusok Ökumenikus Munkaközössége ; Forczek, Ákos (Fordító) ; Szegedi, Nóra (Fordító). *Az evangélikus és katolikus teológusok Ökumenikus Munkaközösségének (ÖMK) állásfoglalása válaszul a Hittani Kongregáció 2020. szeptember 18-án kelt írására, az „Együtt az Úr asztalánál” című dokumentumra reflektáló „Doktrinális észrevételekre”*. Béres, Tamás; Mártonffy, Marcell (szerk.) *Együtt az Úr asztalánál : A Német Evangélikus és Katolikus Teológusok Ökumenikus Munkacsoportjának állásfoglalása*. Budapest, Magyarország : Evangélikus Hittudományi Egyetem, Mérleg (2022) 138 p. pp. 101–138.

Hittani, Kongregáció ; Szegedi, Nóra (Fordító). *A Hittani Kongregáció doktrinális észrevételei a katolikus és evangélikus teológusok Ökumenikus Munkaközössége (Jäger–Stählin Kör) által kiadott Együtt az Úr asztalánál (EÚA) című dokumentummal kapcsolatban*. In: Béres, Tamás; Mártonffy, Marcell (szerk.) *Együtt az Úr asztalánál : A Német Evangélikus és Katolikus Teológusok Ökumenikus Munkacsoportjának állásfoglalása*. Budapest, Magyarország : Evangélikus Hittudományi Egyetem, Mérleg (2022) 138 p. pp. 89–99.

Az autonómia etikája és a morál autonómiája. Kant számvetése Baumgartennek és Crusiusszal. Loboczky, János; Torma, Anita; Vermes, Katalin (szerk.) *Tudomány és megértés - Schwendtner Tibor 60. születésnapjára*. Eger, Magyarország : Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Líceum Kiadó (2022) 299 p. pp. 113–124. <https://doi.org/10.46403/Tudomanyesmegertes.2022.113>

SZIKLAY Cs. MÓNIKA

Evelyn Birge Vitz: *Elszakadás és veszteség: Az érzelmek kötődésméleti megközelítése három tradicionális francia chansonban*. In Csörsz Rumen István (szerk.) *Doromb: Közköltészeti tanulmányok 10*. Budapest, Magyarország: Reciti Kiadó (2022). 41–56. pp.

TATÁR SÁNDOR

Rajtam aztán nem múlik! (vers). 2000: Irodalmi és Társadalmi Havi Lap (0864-800X): 34 (4) pp. 27–28

Tatár, Sándor (Kollaborációs közreműködő) ; Ingo, Schulze (Az interjút adta): *„Elvben bármelyik könyvkereskedés megváltoztathatta az életedet”: (Beszélgetés Ingo Schulze német íróval "Jóraivaló gyilkosok" című regényének megjelenése alkalmából)* (

Tatár, Sándor (Műfordító) ; Alex, Capus: *Az élet szép (regényrészlet)*: Forrás: Irodalom-Művészet-Tudomány (0133-056X): 54 (12) pp. 9–13.

Tatár, Sándor (Műfordító) ; Leo, Perutz: *A svéd lovas (regényrészlet)*. LITERA.HU

Tatár, Sándor (Műfordító) ; Erich, Kästner: *Szilveszteréji tanács; Látomás a holnaputánról; December; Hotelszóló, férfigangra (versek)*. Pannon Tükör (1219-6886): 27 (4) pp. 9–11

- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Ralf, Rothmann: *A lélek árnyai (novella)*. Jelenkor: Irodalmi és Művészeti Folyóirat. (0447-6425): 65 (10) pp. 1161–1168
- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Leo, Perutz: *A svéd lovas (regény)*. Budapest, Magyarország: Múlt és Jövő Kiadó, p. 233
- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Alex, Capus: *A kínaiak (novella)*. 1749 : Online Világirodalmi Magazin
- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Necati, Öziri: *Holnap fölébredek, és akkor kezdődik az élet (novella)*. Tiszatáj: Irodalmi Művészeti és Társadalmi Folyóirat (0133-1167): 76 (6) pp. 21–27
- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Alex, Capus: *Idő kérdése (regény)*. Budapest, Magyarország: Gondolat Kiadó, p. 284
- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Leo, Perutz: *Az istenrablók (regényrészlet ("A svéd lovas" c. regényből))*. Múlt és Jövő (0864-8646): 23. ÚF (2) pp. 106–111
- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Alex, Capus: *Idő kérdése (regényrészlet)*. Népszava (0133-1701)
- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Ruth, Schweikert: *Ahogy öregszünk (regényrészlet)*. Forrás: Irodalom-Művészet-Tudomány (0133-056X): 54 (3) pp. 6–11
- Tatár, Sándor (Műfordító) ; Ingo, Schulze: *Már-már mese (novella)*. 1749 : Online Világirodalmi Magazin
- Isten? Csal a'! Hazard... (vers)*. Élet és Irodalom (0424-8848): 66 (51-52) pp. 38
- Tatár, Sándor ; Orbán, István (Műfordító): *Késleltetett... / Aufgeschoben... (vers)*. Mosaik (2409-0220): 38 pp. 44–47
- „add meg boldogabb énekem”; (Galamb II) (versek)*. Múlt és Jövő (0864-8646): 23 (ÚF) (4) pp. 56–57
- Az appok. Az Alpok (vers)*. Forrás: Irodalom-Művészet-Tudomány (0133-056X): 54 (12) pp. 8
- Mondatok (vers)*. Kalligram: Művészet és Gondolat (1335-1826): 31 (11) pp. 62–63
- Magához; Kedvszegi monumentum (versek)*. Műút: Irodalmi, Művészeti és Kritikai Folyóirat (1789-1965): 67 (2) pp. 6–7
- (nem)_búcsú (vers)*. Népszava (0133-1701)

›Talán behúzódnék a belső ruhatárba: (vers). Vigilia (0042-6024): 87 (9) pp. 740

Tatár, Sándor ; Frynia, Łukasz (Műfordító): *Wojna i pokój* (vers). Fabularie (2300-7281): 28 (1) pp. 42–43

EgyHatvan(ra) (vers). Híd (0350-9079): 86 (4) pp. 3–4

...halni élünk...; Hát nem akarni persze bármit lehet... (versek). Pannonhalmi Szemle (1216-9188): 30 (2) pp. 82–83

Elaggni (majd) milyen (lesz)?; Bagatellek (versek). Kortárs: Irodalmi és Kritikai Folyóirat (0023-415X): (5) pp. 25–26

Meg kell a szívnek szakadni! (vers). Népszava (0133-1701)

kismackód... ..haláloed; Ugyebár nem fanyalogsz?! (versek). Tiszatáj: Irodalmi Művészeti és Társadalmi Folyóirat (0133-1167): 76 (3) pp. 23–25

(fanyal)GO AWAY!; Katasztrófuturizmus (versek). Mozgó Világ (0324-4601): 48 (3) pp. 22–23

ÖrökMajdan (2022) (vers). Népszava (0133-1701)

„Más csak öregszik, te szenvedsz is”; „Csak az ősz fordultán, / Leveleid hulltán / Ne kívánj nyarat” (versek). Jelenkor: Irodalmi és Művészeti Folyóirat (0447-6425): 65 pp. 327–328

Értem én: az idillnek coki!; másképp talmi (versek). Népszava (0133-1701)

Halálmegvető kényelem; Az azért mégis...! (versek). Alföld: Irodalmi Művészeti és Kritikai Folyóirat (0401-3174): 73 (1) pp. 31–33

VIDA ZSÓFIA

Vida, Zsófia Viktória ; Borsi, Balázs ; Soós, Sándor: *Science Mapping of Interdisciplinary Domains: a Geographical Approach for Smart City Research*. 61st ERSACongress : Disparities in a Digitalising (Post-Covid) world – Networks, Entrepreneurship and Regional Development – Abstrakt Book p. 619

ZSIDI BERNÁT

Magyar Akadémikusok Névmutatója, Levéltári Szemle, 2021/2.

8.5 ELŐADÁSOK, PREZENTÁCIÓK, INTERJÚK

BABUS ANTAL

Előadás

Adalékok Illyés Gyula és Hidas Antal barátságához. Illyés 120 című konferencia. Magyar Művészeti Akadémia Székháza. 2022. szeptember 7.

TV

Az MTA KIK Kézirattárának kincsei. Duna TV, *Család-barát*, 2022. április 11. 10.35–11.55.

Rádió

Babus Antal Arany János Kapcsos könyvéről beszél. Felfedező (nyelvről, zenéről, irodalomról) c. műsor. Kossuth Rádió, 2022. 06. 22. 14.34–

Zenei barangolás. Babus Antal irodalomtörténezzel beszélget Máry Szabó Eszter. Katolikus Rádió, 2022. 09. 04. 20.04–21.00

Kiállítás

Felvidéki tájakon. Thomas Ender akvarelljei. A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, Sárospatak. (2022. március 19. – augusztus 10.) A kiállítást rendezte: Babus Antal, Gaálné Kalydy Dóra, Mázi Béla, Tamás Edit.

FEJŐS EDINA

Üzenet a palackban. Biblioterápiás foglalkozások

FERENCZI ROLAND

Aranyban gazdag piac, hol a régi város zászlaja vet árnyat. Kereskedelem, piacok és pénz az ókori Délnyugat-Indiában. XIV. Magyar Ókortudományi Konferencia. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2022. május 21.

Aham: Egy órában a tamil szerelmi költészetről. ELTE BTK Indológia Tanszék és az Indiai Nagykövetség közös előadásorozata, 2022. október 20.

„A látnokokon kívül nem hódolsz senki másnak”: Az ókori Cēra királyság vallása az ótamil hősi költészet tükrében. Kőrösi Csoma Társaság, 2022. december 13.

FÓRIS-PALÁDI RENÁTA

„Az ukrán- és magyarságpolitika metszéspontján – Az ungvári konzuli képviselő 1991. augusztusi megalapítása”. „Modern Magyarország” doktorandusz konferencia, 2022. szeptember 22.

„A szovjet tagköztársaságok konfliktusai és a magyar diplomácia, 1990-1991”. „Konfliktusok a hidegháborúban online konferencia, 2022. október 12.

GAÁLNÉ KALYDY DÓRA

A helyi közösségek bevonása Tokaj-hegyalja településeinek értékmegőrzésébe, értékfeltárásába. Közösségi tudomány – értékörzés másképpen c. konferencia, Sárospatak, Tokaj-Hegyalja Egyetem 2022. április 4.

The role of a librarian, the role of the libraries in the age of Open Science; Wiley szakmai nap, Párizs, 2022. június 14.

Közösségi tudomány – Citizen Science – a Könyvtárak újabb lehetősége; Magyar Könyvtárosok Egyesülete, Vándorgyűlés, Tudományos és Szakkönyvtári Szekció 2022. június 15.

Citizen Science: strengthening the bridge between the academic community and the society; PubMet, invited speaker Zadar, 2022. szeptember 15.

HORVÁTH DÁNIEL

Összehasonlító vizsgálat a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesült kutatók körében. Bolyai nap, 2022. szeptember 23, MTA Székház, Budapest.

KELECSÉNYI ÁGNES

The Vámbéry and Kégl collections of the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Tajiks in the works of the Hungarian Orientalist Ármin Vámbéry c. kerekasztal megbeszélésen. Dusanbe, 2022. február 10., Zoom-on tartott előadás.

KISS ILDIKÓ

Két bemutató előadás a Visual History Archive-ről az EISZ rendezvények keretében. 2022. március 31. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest, 2022. szeptember 16., Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Zalaegerszeg

KRÄHLING EDIT

„Árnyékban éles fény vagy”. A Radnóti házaspár fényképei. Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár, Szentendre, 2022. március 23.

Radnóti Miklós és felesége kéziratos hagyatéka. Szántó Ima- és Emlékház, Szentendre, Nyitott Templomok Hétvégéje, 2022. szeptember 11.

MOLNÁR ANDREA

Az Akadémiai Könyvtári Hálózat – az Akadémiai Könyvtár és az akadémiai kutatóintézetek könyvtárainak együttműködése. Előadás a Mitől korszerű egy szakkönyvtár? A modern szakkönyvtár régen és napjainkban címmel 2022. október 13-án tartott konferencián.

Konferenciaszervezés:

Mitől korszerű egy szakkönyvtár? A modern szakkönyvtár régen és napjainkban című konferencia Rózsa György (1922–2005) születésének centenáriuma alkalmából 2022. október 13., az MTA KIK Konferenciatermében.

MONOK ISTVÁN

A mérleg nyelve a könyvtár. Publika kerekasztal konferencia: Az információszerzéstől a gyógyító olvasásig, MTA Könyvtár, Budapest, 2022. március 8.

Háportoni Forró Pál és Báthory András braunsbergi alumnusai. „Báthoryak kora”, Sárospatak, 2022. október 6–7.

La Bibliotheca Corvina et le vin de Tokaj – deux éléments historiques de l’image des Hongrois. Les racines des vignobles de Tokaj et Sauternes. Colloque international franco-hongrois, les 2–6 novembre 2022, Sárospatak.

Principles of discovering the written heritage of a wine region: Tokaj-Hegyalja before phylloxera. Tokaj Wine Congress, 13th–16th of November 2022. International Congress on Sustainable Viticulture and Oenology, Sárospatak.

Patriotica und der Sinn ihrer Erforschung im 21. Jahrhundert. Hungarologie im Wandel der Zeit. Symposium aus Anlass des 60. Jahrestages der Gründung des Ungarischen Instituts München e. V., Freitag, 25. November 2022. Regensburg.

Hozzászólások, közéleti szereplés, interjúk

2022. február 17. THE interjú: senior akadémia indult, Zemplén TV – <https://www.youtube.com/watch?v=au2KM39bBWA>

2022. március 30. Beszélgetés a Bibliotheca Corvináról, Zemplén TV – <https://www.youtube.com/watch?v=sTj1PjuDE0I>

2022. augusztus 23. THE Borkultúra szak, Zemplén TV – https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=IXLlg8goz_Q

2022. szeptember 1. Rólunk. Magazin – https://rolunk.at/aktualis/magyarsagtudomanyi-konferencia-at-hu/?fbclid=IwAR0cD_6DDQNQtUF3lGG9pszWlQuUKb3hLzP8XsGRW4xl3d6Hitsr4OJwCs

2022. október 20. THE Kulturális Örökség szak, HÍR TV – <https://www.youtube.com/watch?v=h8nsMQIZQfi>

2022. november 18. Könyvtárostanárok Egyesülete köszöntése – <https://www.youtube.com/watch?v=Y35h25MFPXA&list=PLfuD2X8yRjgnO4Ki7g12YNdjZvQcTtapj>

OROSZ GERGELY

Két gyermekgyógyító szertartás eredetéről. Buddhológiai konferencia az ELTE BTK, Buddhizmus-kutatás Központja szervezésében 2022. május 5.

Notes on the life of Kun dga' chos legs rdo rje. Az International Association for Tibetan Studies konferenciája, Prága, 2022. július 3–9.

ROTTÁR MÁTÉ

A Ligeti-hagyaték az Akadémiai Könyvtár Keleti Gyűjteményében. Kőrösi Csoma Társaság, 2022. április 12., online elhangzott, rögzített előadás

RUSVAI MÓNIKA

Interactions of Open Access and the Humanities – Evidence from Hungary. Focus on Open Science Conference, 2022. november 8., MTA Székház, Budapest,

Bölcsészek kontra open access: Drága-e a nyílt tudomány? – Az Open Access publikálási forma helyzete a bölcsészet- és társadalomtudományok területén. EISZ Programtanács ülés, 2022. március 25., MTA KIK, Budapest.

Bölcsészek kontra open access: Attitűdvizsgálat a magyar bölcsészek és a nyílt hozzáférésű publikálás viszonyáról. EISZ Programtanács ülés, 2022. november 18., MTA KIK, Budapest.

SOÓS SÁNDOR

A tudománymetria aktuális kérdései és új útjai. Előadás a Corvinus egyetem Kutatási hét c. programsorozatában, 2022. június 24., Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest.

Borsi Balázs, Vida Zsófia, Soós Sándor: Changing Discourse on Systems of Innovation: a Bibliometric Network Approach. 20th Annual Conference of The Hungarian Regional Science Association (HRSA), 6–7 October 2022, Budapest.

A 2023. évi EISZ-költségvetés támogatása: hasznosulási elemzések. EISZ Programtanács ülés, 2022. július 1., MTA KIK, Budapest.

Az EISZ-adatbáziskör hasznosulása költséghatékonysági megközelítésben. EISZ Programtanács ülés, 2022. november 18., MTA KIK, Budapest.

SZABÓ ÁDÁM

Kovács Zsuzsa – Orbán Áron – Szabó Ádám: *Nicasius Ellebodius levelezése: Egy magyarországi flamand humanista élete, munkássága és kapcsolati hálója.* A Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz Osztálya által szervezett vitaülés. Budapest, 2022. június 28.

<http://mtabtk.videotorium.hu/hu/recordings/46427>

Ellebodius' Correspondence: The Social Network of a 16th-century Humanist. The Eighteenth Congress of the International Association for Neo-Latin Studies. Leuven, 2022. augusztus 22.

Egy flamand humanista Magyarországon: Nicasius Ellebodius Polübiosz-fordítása. Janus Pannonius, Vitéz János és a humanista hagyomány továbbélése (1450–1630). Esztergom, 2022. szeptember.

<https://mtabtk.videotorium.hu/hu/recordings/46736>

SZIKLAY Cs. MÓNKA

Irodalmi hagyomány, tudománytörténet és a filológiai akribia energiája. Nemzeti örökségünk az Akadémiai Könyvtár Kézirattárában. Hévíz, Csokonai Vitéz Mihály Irodalmi és Művészeti Társaság által szervezett Hévízi Irodalmi Tanulmányi Napok. 2022. október 14–15.

TATÁR SÁNDOR

D. kisasszony és a csoda. Népszava: 286 pp. 4–4. Interjú.

TÖMÖRY PÁL

„Gyűjtemény- és vagyónvédelmi rendszer az MTA Könyvtár és Információs Központban” című előadás, X. Hagyományok és kihívások konferencia, ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár, 2022. szeptember 1.

VIDA ZSÓFIA

Borsi Balázs, Vida Zsófia, Soós Sándor: *Changing Discourse on Systems of Innovation: a Bibliometric Network Approach.* 20th Annual Conference of The Hungarian Regional Science Association (HRSA), 6–7 October 2022, Budapest.

Science Mapping of Interdisciplinary Domains: a Geographical Approach for Smart City Research. 61st ERSAC Congress, Pécs, 23–26 August 2022.

ZSIDI BERNÁT

„Dinamikus stabilitás vagy stabil dinamizmus – Láng István akadémiai működése különös tekintettel az 1989/90-es rendszerváltás időszakára”. „Modern Magyarország” doktorandusz konferencia. 2022. szeptember 22.

9. RENDEZVÉNYEK, ISMERETTERJESZTŐ, NÉPSZERŰSÍTŐ PROGRAMOK

Könyvbemutató

2022. február 7-én mutatta be az Erdélyi Múzeum-Egyesület a 2020-as és 2021-es kiadványait az MTA Könyvtár és Információs Központ konferenciatermében. A kiadványokat bemutatta Biró Annamária, felelős kiadó, Bitay Enikő, az EME főtitikára és Keszeg Vilmos, az EME elnöke. Köszöntőt mondott Monok István, az MTA KIK főigazgatója.

2022. április 6-án mutatta be az MTA Könyvtár és Információs Központ a kéziratári katalógusai sorozatában megjelent legújabb kétkötetes kiadványát, *Krähling Edit: Radnóti Miklós és Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni hagyatéka a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Kézirattárában*. Köszöntőt mondott Monok István, az MTA KIK főigazgatója. A köteteket bemutatta és a katalógus összeállítójával beszélgetett Ferencz Győző irodalomtörténész. A rendezvény házigazdája Babus Antal, az MTA KIK Kézirattárának vezetője.

2022. május 11-én az MTA Könyvtár és Információs Központ konferenciaterme adott helyett Pió Márta: *Titkok és történetek. Egy mázlista riporter naplójából* című kötetbemutatójának. Pió Márta vendége Várszegi Asztrik, püspök, em. pannonhalmi főapát volt.

A Balassi kiadó az év második felében többször is tartott az MTA Könyvtár és Információs Központban könyvbemutatót. 2022. szeptember 26-án Klaniczay Gábor: *A boszorkányüldözés története* és Éva Pócs–András Zempléni ED.: *Spirit possession* című kötetét; 2022. október 26-án Tamási Ildikó: *„Adj netet!”* című kötetét; 2022. november 2-án Dénes Iván Zoltán: *Választott nemzet* című kötetét; 2022. december 6-án Veres András: *És megint előlről... Ady, Kosztolányi, József Attila* című kötetét mutatták be.

Kiadói napok

Az Elektronikus Információs szolgáltatás keretein belül 52 alkalommal rendeztünk személyes és/vagy online felhasználóképzést, kiadói napot.

Konferenciák

2021-ben 7 kutatásiadat-archiválási pilot-projekt valósult meg a Research Data Alliance Hungarian National Node (HRDA) szervezet projektjének keretében, az ELKH Titkárság anyagi támogatásával: <https://openaccess.mtak.hu/hrda-2/> A projekt záró rendezvényére 2022. január 18-án került sor online formában.

Az ELKH BTK Irodalomtudományi Intézet 2022. május 26–27-én kétnapos nemzetközi (angol és német nyelvű) konferenciát rendezett *Aesthetic Communication in Europe 1700–1900 [Esztétikai kommunikáció Európában 1700–1900]* címmel. A tanácskozás témája a modern esztétika első két évszázada, az elméleti szövegek mellett az irodalmi és képzőművészeti gyakorlatra is koncentrálna.

2022. október 13-án rendezte meg a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Tudományos és Szakkönyvtár Szekciója a *Mitől korszerű egy szakkönyvtár? – A modern szakkönyvtár régen és napjainkban* című konferenciáját. A konferencia az Akadémiai Könyvtár egykori főigazgatója, Rózsa György (1922–2005) születésének centenáriuma alkalmából került megrendezésre. Köszöntőt mondott Monok István, az MTA KIK főigazgatója és Rózsa Dávid, az OSZK főigazgatója, Rózsa György unokája.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ és a Scientific Knowledge Services szervezésében 2022. november 8-án, a Magyar Tudomány Ünnepe programsorozathoz kapcsolódóan ötödik alkalommal került megrendezésre a *Focus on Open Science* konferencia. A rendezvény célja az volt, hogy bemutassa az európai intézmények miként kezelik a nyílt tudomány térnyerésével kapcsolatos kihívásokat. A konferencia meghívott előadói kitűnő szakemberek voltak.

Szakmai nap

Információzzunk együtt! címmel a Könyvtárostanárok Egyesülete az MTA Könyvtár és Információs Központban rendezte meg tavaszi szakmai napját 2022. április 22-én, pénteken.

	Rendezvények	Rendezvények száma	Részvevők száma (fő)
1.	Kulturális, közművelődési, közösségi rendezvények	30	1050
2.	Olvasáskultúra-fejlesztő programok		
	Üzenet a palackban (biblioterápia)	9+9 (online)	144
3.	Konferenciák	11	715
4.	Egyéb rendezvények	EISZ: 13 Értekezletek: 19 Science Meetup: 7	EISZ: 325 Értekezletek: 380 Science Meetup: 420
5.	Online rendezvények	115	240
	Összesen	213	3274

9.1 PROGRAMSOROZATOK

Üzenet a palackban biblioterápiás beszélgetéssorozat – online és élőben (vezeti: Fejős Edina főkönyvtáros, biblioterapeuta)

Januári téma: Kosztolányi Dezső *A patikus meg ő* című novellája
 Februári téma: Szlukovényi Katalin *Robotpilóta* című verse
 Márciusi téma: Ludwik Askenazy *A tojás* című novellája

Áprilisi téma:	Szabó T. Anna <i>A belső mosoly</i> című verse
Májusi téma:	Kosztolányi Dezső <i>Vendég</i> című novellája
Júniusi téma:	Kosztolányi Dezső <i>Szeretet</i> című verse
Szeptemberi téma:	Csukás István <i>Ki ette meg a nyarat?</i> című verse
Októberi téma:	Sławomir Mrożek <i>Forradalom</i> című novellája
Novemberi téma:	Raymond Carver egyik verse
Decemberi téma:	Fekete István <i>A fa</i> című novellája

Budapest Science Meetup

2022. május 12.	Lakható világok nyomában – exobolygók a lakhatósági zónában Előadó: Boldog Ádám (CSFK Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézet)
2022. június 16.	Mesterséges intelligencia az onkológiában. Végső ütközet a rák ellen? Előadó: Dr. Peták István (Semmelweis Egyetem tudományos főmunkatársa, az Oncompass Medicine alapítója és tudományos igazgatója)
2022. szeptember 15.	Emberi betegségek állati modelljei – hogyan segíthet a zebrahal megérteni a Bloom szindróma kialakulását Előadó: Annus Tamás (ELTE TTK Genetikai Tanszék)
2022. október 20.	A muhi csata magyar, és nem csak magyar történeti szempontból Előadó: Nagy Balázs (ELTE BTK, Történeti Intézet, Középkori Történeti Tanszék)
2022. november 10.	Mi a közös az ingaórákban és az idegsejtekben? Előadó: Hangya Balázs (Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet, Rendszer-neurobiológia kutatócsoport)
2022. december 8.	Hogyan zajlott a James Webb űrtávcső beüzemelése? Előadó: Detre Örs Hunor (Max Planck Institute for Astronomy)

9.2 KIÁLLÍTÁSOK

Kézirattár

A Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, a Tokaj-Hegyalja Egyetem Kulturális Örökség Tudományok Tanszéke és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ 2022. március 19-én tartotta a Magyar Nemzeti Múzeum és a Tokaj-Hegyalja Egyetem szakmai együttműködési megállapodásának aláírását, valamint a Nemzeti Kastély- és Várprogram támogatásából megújult múzeumi jegypénztár megnyitását az MNM Rákóczi Múzeumában Sárospatakon.

Az ünnepi eseményen beszédet mondott L. Simon László főigazgató, miniszteri biztos, Hörcsik Richárd egyetemi tanár, parlamenti képviselő, Bolvári-Takács Gábor, a Tokaj-Hegyalja Egyetem rektora. Az eseményhez kapcsolódóan sor került a Felvidéki tájakon. Thomas Ender akvarelljei című kiállítás megnyitójára, melyet az MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattára készített el.

Keleti Gyűjtemény

A Magyar Tudomány Ünnepe 2021-es eseménysorozat keretében megrendezett *Szerezz bölcsességet, szerezz eszességet* című Goldziher Ignác centenáriumi kiállításunk 2022. február 15-ig volt látogatható.

Vámbéry Ármin kiállításunk a Múzeumok Éjszakáján, június 25-én nyílt meg Zircen, a Reguly Antal Múzeumban. A kiállítást egy hónapra kölcsönöztük.

A Magyar Tudomány Ünnepe 2022-es eseménysorozat keretében nyílt meg november 3-án a Sárga istenek és ritka nyelvek nyomában – Ligeti Lajos (1902–1987), az iskolateremtő tudós címmel az MTA székház aulájában a három hónapig nyitva tartó kiállítás. A kiállítást az MTA Könyvtár Keleti Gyűjteménye rendezte, a kiállításról virtuális séta is megtekinthető az alábbi címen: <https://ligeti.digitaliskepmuhely.hu/>

2022. október 5-én nyílt meg az MTA Könyvtár és Információs Központ Vasarely-termében a kiskunhalasi Thorma János Múzeum utazókiállítása, amely a 185 éve született és 100 éve elhunyt akadémikus, orientalista és református lelkész Szilády Áronra emlékezik. A kiállítást Dr. Kelecsényi Ágnes, az MTA KIK Keleti Gyűjteményének osztályvezetője és Prof. Dr. Vásáry István orientalista akadémikus nyitotta meg. Az október végéig nyitva tartó kiállításon Szilády életútját tekinthettük meg, néhány, az MTA KIK Kézirattára és a Keleti Gyűjtemény által őrzött ritka kézirat kíséretében.

9.3 VENDÉGEK, LÁTOGATÓK

Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály

A Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály november 17-én fogadta szakmai tájékozódásra Molnár Domonkost, aki az OSZK segédkönyvtáros képzésén vesz részt.

December 8-án vendégül láttuk a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemről Sorbán Angellát és kolléganőjét (Tudományos Kutatásszervezési Osztály).

Április 26-án William Holbrook, a Cambridge-i Egyetem hallgatója, december 9-én Patrick Eiden-Offe, a berlini Leibniz-Zentrum für Literatur- und Kulturforschung kutatója tett látogatást a Lukács Archívumban, az osztály munkatársainak kíséretében.

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

Március 22. Az MTA KIK önkénteseinek és egyéb személyeknek a Kézirattár gyűjteményének bemutatása. (15 fő, 60 perc, Babus Antal)

Április 13. A Jansenisms and Literature in Central Europe című konferencia résztvevői megtekintették a Kézirattár, valamint a „nagy” Könyvtár gyűjteményben található, a témával kapcsolatos könyveket. Bemutatót tartott Tüskés Anna. (25 fő, 120 perc, francia nyelv).

Július 26. A Gyűjteményszervezési Osztályon dolgozó Erasmus-ösztöndíjas diákok. (2 fő, 60 perc, Babus Antal)

Október 5. „Könyvtár, ami összeköt” program könyvtáros résztvevői. (Babus Antal, 11 fő 45 perc)

Október 20. Sarnyai Csaba Máté egyetemi docens és a Károli Gáspár Református Egyetem diákjai. (Babus Antal, 25 fő 45 perc)

November 29. Diákok az Akadémián. (Babus Antal, 3x20 fő 3x30 perc)

December 19. MTA Könyvtári Bizottsága tagjainak bemutató az MTA Alelnöki irodájában (Babus Antal, 8 fő 40 perc)

Lukács Archívum

Április 26. William Holbrook, a Cambridge University PhD-hallgatója tekintette meg a Lukács Archívum és Könyvtárat. (1 fő, 60 perc, Isztray Simon, Kiss Ildikó, Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály)

Keleti Gyűjtemény

Január 17-én a Palesztin Ügyvivőnek mutatta be a kiállítás kurátora a Goldziher centenáriumi kiállítást.

Május 30-án a Gyűjteménybe látogatott Michele Shedlin, Goldziher Ignác rokona, aki híres elődje kéziratait tekintette meg.

Szeptember elsején Koreai Köztársaság nemzeti könyvtárának delegációja látogatott a Gyűjteménybe.

Október 5-én a Könyvtár, ami összeköt programsorozat keretében fogadtunk kollégákat a határon túlról és hazai könyvtárak képviselőit.

Október 12-én Üzbegisztán hazánkba is akkreditált nagykövete látogatta meg a Gyűjteményt.

Október 19-én az ELTE Belső-Ázsia Tanszéke nemzetközi Ligeti konferenciájának előadói számára a mongol kéziratokból rendeztünk bemutatót.

November 21-én a Gyűjteménybe látogatott a marokkói nagykövet asszony.

November 29-én Diákok az Akadémián program keretében három középiskolai osztályt fogadtunk.

December 13-án a Gyűjteménybe látogatott a Mongol Nemzeti Levéltár vezetője, akít a követség attaséja kísért.

Igazgatóság

November 21-én Monok István és Kalydy Dóra egyeztetett Karima Kabbaj marokkói nagykövet asszonnyal a Marokkói Nemzeti Könyvtárral kötendő együttműködési szerződésről.

9.4 DOKUMENTUMOK KÖLCSÖNZÉSE KIÁLLÍTÁSOKHOZ

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

„Békeidőben a zene uralkodik” – a magyarországi evangélikusok zenéje. Evangélikus Országos Múzeum, Budapest, Deák tér 4. (2022. 03. 3. – 2022. 06. 11.) Kölcsönzött műtárgy: 2 db könyv.

Ave spes nostra. A Váradi díszkódextól a Zalka-antifonálig. Győri Egyházmegyei Könyvtár és Kiállítótér, Győr, Gutenberg tér 2. (2022. 03. 11.– 2022. 08. 30.) Kölcsönzött műtárgy: 3 db kódextöredék

Királyok és szentek. Az Árpádok kora. Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár, Fő u. 6. (2022. 03. 15 – 2022. 06. 15.) Kölcsönzött műtárgy: 2 db kódextöredék

- Szilády Áron emlékkiállítás.* Thorma János Múzeum, Kiskunhalas (2022. 03. 18. – 06. 12.) Kölcsönzött műtárgy: Szilády Áronnal kapcsolatos digitális másolatok.
- Felvidéki tájakon – Thomas Ender akvarelljei.* MNM Sárospataki Rákóczi Múzeuma. (2022. 03. 19.– 2022. 08. 10.) Kölcsönzött műtárgy: 48 db akvarell.
- Jurták és kolostorok.* Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (2022. 03. 24. – 2023. 01. 15.) Kölcsönzött műtárgy: Ligeti Lajossal kapcsolatos dokumentumok.
- Himnusz, Szózat, Nemzeti dal.* Országos Széchényi Könyvtár (2022. 03.–) Kölcsönzött műtárgy: a Szózat digitális másolata.
- Kiválóság a kutatásban. A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj 25 éve.* MTA palotája, Díszterem. (2022. 04. 28.) Kölcsönzött műtárgy: Bolyai János: Appendix.
- Gróf Lónyay Menyhért születésének 200. évfordulójára rendezett emlékülés.* MTA, Díszterem. (2022. 05. 17.) Kölcsönzött műtárgy: Lónyay Menyhérttel kapcsolatos eredeti dokumentumok.
- Jó emberek léteznek, hogyan lehetőségek?* Budapest Főváros Levéltára. (2022. 05. 30.–) Kölcsönzött műtárgy: Heller Ágnessel kapcsolatos digitális dokumentumok.
- Az idő metszeteiben Vas István (1910–1991).* Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre. (2022. 06. 17.– 10. 14.) Kölcsönzött műtárgy: Eredeti kéziratok, 10 tétel.
- Nagyvázsonyi vár turisztikai célú fejlesztése. Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság. (2022–) Kölcsönzött műtárgy: Wathay-kódex két képe.
- Szilády Áron emlékezete.* MTA KIK Vasarely-terem. (2022. 10. 05.–2022. 10. 20.) Kölcsönzött műtárgy: 9 tétel.
- A Báthoryak.* MNM Rákóczi Múzeuma, Sárospatak. (2022. 10. 06.–2023. 10. 31.) Kölcsönzött műtárgy: 4 könyv.
- Lépcsőszeminárium.* MTA Művészeti Gyűjtemény (2022. 10. 21.) Kölcsönzött műtárgy: Kisfaludy Károly kézfejsontja, perzsa, kézzel festett szantálfa tolltartóban.
- Sárga istenek és ritka nyelvek nyomában – Ligeti Lajos (1902–1987), az iskolateremtő tudós.* MTA KIK Keleti Gyűjtemény, MTA Palota bejárati aulája. (2022. 11. 03.–2023. 02. 15.) Kölcsönzött műtárgy: 25 tétel.

Költő lenni vagy nem lenni c. állandó Petőfi-kiállítás. Petőfi Irodalmi Múzeum (2022. 11. 15. – 2025. 12. 12.)
Kölcsönzött műtárgy: Vörösmarty Mihály sakk-készlete.

Keleti Gyűjtemény

Március 24-én nyílt meg a Hopp Ferenc Ázsiai Múzeum *Jurták és Kolostorok* című kiállítása. Ennek Ligeti Lajosra vonatkozó része a Keleti kölcsönzésein alapul.

Augusztus 17-én visszakaptuk Kölnből a Misné Tóra két kötetét. A 13. századi kézirat mind a négy kötete fél éves váltásban az Erzbistums Köln, Kolumba Múzeumában volt kiállítva.

9.5 KÖNYVTÁRI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Együttműködési megállapodást kötöttünk a Tokaj-Hegyalja Egyetemmel. A Könyvtár különböző kutatástámogatási szolgáltatásokat (könyvtári képzés, DOI, OJS, MTMT, REAL használat) nyújt az újonnan alakult egyetemnek.

Aláírtuk a LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries) és az MTA KIK együttműködési megállapodását a 2023. évi LIBER konferencia szervezéséről és lebonyolításáról.

9.6 RÓLUNK ÍRTÁK, RÓLUNK SZÓL

A Kőrösi Csoma Sándorról Orosz Gergellyel készített interjú az *Álmok álmodói* sorozatban március 31-én volt látható.

Szeptemberben az M5 csatorna *História* című sorozat utazókról szóló részében Kelecsényi Ágnes és Orosz Gergely közreműködésével a Kőrösi Csoma- és Stein-gyűjtemények kiemelkedő darabjai kerültek bemutatásra.

A Könyvtár honlapjára felkerült a Goldziher és a Csoma kiállításokhoz készített virtuális séta.

Az MTA KIK Kézirattárának kincsei. Duna TV, *Család-barát*, 2022. április 11. 10.35–11.55.

Babus Antal Arany János Kapcsos könyvéről beszél. Felfedező (nyelvről, zenéről, irodalomról) c. műsor. Kossuth Rádió, 2022. 06. 22. 14.34–

Zenei barangolás. Babus Antal irodalomtörténésszel beszélget Máry Szabó Eszter. Katolikus Rádió, 2022. 09. 04. 20.04–21.00

10. GAZDÁLKODÁS

Bevételek (E Ft)	
Megnevezés	Összeg
NAV 2021. évi SZJA átutalása	70
NKFIH EISZ támogatás	1 950 000
NKFIH EISZ határon túli támogatás	54 500
NKFIH MTMT támogatás	0
NKFIH FÖCIK támogatás	15 850
OTKA Monok István	7 455
OTKA Szabó Ádám	8 407
OTKA Tubay Tiziano	15 000
NKA levéltári pályázat	431
NKA restaurálás pályázat	900
KIM MTMT támogatás	30 000
Átvett pénzeszköz összesen B16 - B25	2 082 613
Készlet értékesítés (könyv,folyóirat,egyéb)	177
Könyvtári szolgáltatások bevétele	4 078 070
Ingtalan bérbeadás bevétele (Softlink,Ráday,rendezvények)	17 383
Kiszámlázott ÁFA bevétel	1 101 755
NAV ÁFA visszatérítés	67 397
Árfolyam nyereség bevétele	94 599
Költségek visszatérítései	10
Saját működési bevétel összesen B4	5 359 391
Rothschild támogatás	7 525
Átvett működési támogatás összesen B65	7 525
2021. évi pénzmaradvány igénybevétele	405 285
2021. évi pénzmaradvány igénybevétele	405 285
MTA eredeti előirányzat	1 671 900
MTA béremelés támogatás	141 250
MTA - PM béremelés támogatás	103 372
MTA - PM béremelés támogatás visszautalása	-8 614
MTA akadémikusválasztás	4 000

Bevételek (E Ft)	
Megnevezés	Összeg
MTA 200 éves ünnep támogatása	21 100
MTA Török Ádám kutatás támogatás	17 500
MTA MTMT támogatás	40 000
MTA Székfoglaló támogatás	4 500
MTA - ELKH MTMT támogatás	20 000
MTA - ELKH Fiatal kutatók támogatása	8 672
MTA - Nyelvtudományi Kutatóintézet	15 060
EMMI - ODR támogatás	0
MTA központi támogatás	2 038 740
Bevétel összesen	9 893 554

Kiadások (E Ft)	
Megnevezés	Összeg
Személyi juttatások	737 576
Munkaadókat terh.járulékok	102 325
Személyi juttatások + járulékok össz	839 901
Állománygyarapítás: könyv, folyóirat	98 658
Üzemeltetési anyagok beszerzése	20 560
Informatikai szolgáltatások	6 955 256
LGK üzemeltetési kiadások	174 720
Szakmai tevékenységet segítő szolg.	113 183
Egyéb szolg.posta,szállítás,bankktg.	15 244
Kiküldetések	7 310
Egyéb kiadás összesen	12 447
ÁFA	1 145 793
Árfolyamvesztés	56 957
Dologi kiadások	8 600 128
Nemzetközi tagdíjak	22 857
Átadás fejezetnek	17 692
Egyéb műk.kiadások	40 549
Beruházások	14 794
Beruházások ÁFÁ-ja	3 994
Intézményi beruházás ÁFÁ-val	18 788
2021. decemberi bérelőleg	28 650
2021. decemberi bérelőleg	28 650
Kiadás összesen	9 528 016

Maradvány (E Ft)	
Bevételek összesen	9 893 554
Kiadások összesen	9 528 016
Módosított pénzmaradvány	365 538
MTA 200 éves ünnep	6 676
MTA Székfoglaló	3 969
OTKA Monok István	8 845
OTKA Szabó Ádám	9 184
OTKA Tubay Tiziano	14 372
MTA - Nyelvtudományi Kutatóintézet	15 060
KIM MTMT támogatás	30 000
LIBER támogatás	250
KIK + EISZ saját bevétel kötvállal terhelt maradv.	277 182
Módosított pénzmaradvány összesen	365 538

10.1 GAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS ESEMÉNYEK

Létszámváltozások bemutatása

Az engedélyezett létszámkeret 2022. évre 116 fő volt, amelyhez 3 fő fiatal kutató csatlakozott. Előző évben 109 fő volt az engedélyezett létszám. 2022. évben a kilépő dolgozók száma 8 fő, ugyanannyi mint tavaly. A belépő dolgozók száma 10 fő, előző évhez képest 1 fővel több. A 3 fő fiatal kutatóból idén 2 főnek lejárt a fiatal kutatói státusza, de átvettük őket állandó munkatársnak.

A statisztikai átlagléttség 106 fő, nem számolva a szülési szabadságon és a fizetés nélküli szabadságon lévőkkel, illetve átszámítva a részmunkaidős kollegák számát. A munkajogi létszám teljes létszám főre számolva 115 fő. A redukált munkajogi létszám 110 fő, átszámítva a részmunkaidősöket is. A teljes munkaidős munkatársak száma 103 fő, részmunkaidős munkatársak létszáma 13 fő. Az állományi létszám évvégén 116 fő volt. Jubileumi jutalomban 6 fő részesült ebben az évben. Jelenleg 1 fő van fizetés nélküli szabadságon és 2 fő van szülési szabadságon. 2022-ben is, ahogy előző évben, több munkatárs engedélyt kapott otthoni munkavégzésre.

Összességében elmondható, hogy az intézetben tulajdonképpen nincs fluktuáció.

Az intézmény által kiemelésre érdemes megjegyzések a bevételi és kiadási tételekkel kapcsolatban, kiemelten a személyi juttatásokra

2022. évben a Könyvtár pályázati rendszere nem volt annyira biztos lábon álló, mint előző években. A Magyar Tudományos Akadémia támogatta Török Ádám volt főtitkár úr kutatását 17,5 mFt-tal, a

Székfoglalói kötetek kiadását 4,5 mFt-tal, az MTA200 ünnepet 21,1 mFt-tal. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatta volna a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) Programot 90 mFt-tal, de ezt év végére végül is visszamondta sajnos, így az MTA sietett a segítségünkre 40 mFt-tal. Az MTMT Program további 30 mFt-os támogatást kapott a Kulturális és Innovációs Minisztériumtól, de ez 2023. évre húzódott át maradványként. Az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivaltól kapta a támogatását: az 1950 mFt-ot, továbbá a határon túli EISZ tagintézetek támogatására 54,5 mFt-ot. Az NKFIH támogatta a FÖCIK Földtudományos rendezvényeinket 15,8 mFt-tal. Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat pályázataival az MTMT és a fiatal kutatók munkáját segítették, összesen 28,6 mFt értékben. Két Nemzeti Kulturális Alap pályázat futott az évben 1,3 mFt összegben, digitalizálás és restaurálás témában. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma az éves ODR pályázatot (3 mFt) sajnos ez évben nem adta meg. Két sikeres OTKA kutatás (Monok István és Szabó Ádám) mellé megnyílt egy újabb kutatás (Tubay Tiziano) is az évvégén (összesen 43,5 mFt). Nyáron elnyertünk egy Rothschild pályázatot 7 mFt értékben, mely a Keleti Gyűjtemény anyagainak digitalizálásával foglalkozik. A Nyelvtudományi Kutatóintézetrel együtt zajlik egy több éves nyelvtudományi projekt, évre bontva 15 mFt összegben.

A 2022. évi eredeti előirányzat 7798 mFt, a módosított előirányzat összesen 9893 mFt, ami 18,8%-kal növekedett az előző évben képest. Saját bevételünk (5359 mFt) előző évhez képest 4,8 %-kal növekedett. A személyi jellegű kifizetések (738 mFt) 32,7 %-kal haladták meg az előző évit, a járulékok (102 mFt) 16 %-kal lettek magasabbak. Ez köszönhető a Pénzügyminisztérium egységes 20%-os béremelésének, illetve az Magyar Tudományos Akadémia is hozzájárult a további bérrendezéshez. A személyi jellegű kifizetések közül kiemelve a törvény szerinti illetmény 633 mFt, a megbízási díjak 37 mFt és a reprezentációs költségek pedig 16 mFt. Fiatal kutatók bére és járuléka az ELKH támogatási szerződések alapján kiutalásra kerültek, összesen 8,6 mFt. Dologi kiadások 8641 mFt, a beruházások pedig idén 19 mFt értékben kerültek be, ez összesen 1381 mFt-tal több mint előző évben volt, ez betudható minimális részben a több beszerzésnek is, illetve a magasabb árfolyamnak is.

Kutatási projektek gazdálkodásának összefoglaló értékelése

2022. évben két sikeres NKFIH- Országos Tudományos Kutatási Alapprogram pályázat futott, egyik Dr. Monok István „Levelek, könyvek, kincsek: Esterházy Pál barokk udvarának emlékei” kutatása, összesen 4 évre 25,2 mFt értékben, másik Dr. Szabó Ádám „Nicasius Ellebodius levelezésének kritikai kiadása és kapcsolatrendszerének vizsgálata” 3 év 29,8 mFt értékben, ez utóbbi zárult volna, de kértünk rá hosszabbítást. Ezekhez jött harmadikként decemberben Dr. Tubay Tiziano projektje „Pietro Ranzano, egy itáliai humanista Mátyás udvarában: Magyar történelem az Epithoma és az Annales szemszögéből” címmel 3 év 28,4 mFt értékben.

Vagyoni helyzet, ezen belül a beruházás és felújítás alakulásának bemutatása

A vagyoni helyzetünk 31,3 mFt Ft, ami előző évhez képest csökkenést mutat. Az immateriális javak értéke 21 mFt, a gépek, berendezések, felszerelések pedig jelenleg 10,3 mFt.

Ebben az évben tárgyi eszköz 1,5 m Ft értékben került selejtezésre.

Egyéb, az előzőekben nem ismertetett témakörök, melyeket az intézmény fontosnak ítél (pl.: maradvány alakulása, vállalkozási tevékenység alakulása)

A 2021. évben keletkezett maradvány 405 mFt volt, ennek felhasználása, mint pályázati maradvány és szállítói tartozás, 2022-ben megfelelően megtörtént. Könyvtárunk 2022. évi maradványa 365,5 mFt, mely az átfutó pályázati összegből és a szállítói maradványból áll.

Két hosszútávú bérleti szerződésünk van, egyik a Softlink Kft. irodabérlete, másik a Ráday Gyűjtemény raktárhelyiség bérlése. Az erről szóló egyeztetés az MTA LGK-val megtörtént.

Fontos megemlíteni, hogy az egyik nemzeti programunk, az MTMT, idén nem kapta meg az NKFIH-tól az éves támogatást, ami 90 mFt lett volna. Ez egész évre kiható bizonytalanságot okozott, végül az MTA segítette ki a programot év végén 40 m Ft-tal, illetve a KIM 30 mFt-tal, bár ez 2023. évre áthúzódó tétel lett. A másik nagy nemzeti programunk, az EISZ, jóllehet egész évre nézve teljesen stabil pénzügyi helyzettel bírt, mégis a nyári időszakban minimálisan labilis helyzet alakult ki. Ezt az okozta, hogy az MTA-tól érkező éves 1000 mFt-os költségvetési keret havi szintre leosztva érkezett a kincstári szabályozásnak megfelelően, míg az EISZ-be érkező szállító számlák legnagyobb része már az első félévben megérkezett, így kincstári előrehozási kérelemmel sikerült lehívunk az átmenetileg hiányzó összeget. A velünk szerződésben álló intézmények rendben fizették az előfizetéseiket és hiánytalanul beérkezett az összes árfolyam különbözetből eredő önrész kiegészítés is.

Pályázataink segítségével számos könyvünk jelenhetett meg.

Vállalkozási tevékenységet továbbra sem folytatunk.

10.2. EGYÉB PÁLYÁZATOK

A Rothschild Foundation Hanadiv Europe-hoz nyújtottunk be sikeres pályázatot, amelynek keretében 2022-2024 között külföldi szakértő végzi a Kaufmann-gyűjtemény 15-18. századi könyveinek leírását az általunk megosztott digitális anyag alapján. Az eredmény katalógusunkba és a Real-ba is bekerül.

10.3 SZERZŐDÉSEK ALAPJÁN LÉTREJÖTT PROJEKTEK

Az MTA Titkárságával megkötött szerződés alapján készítettük el az idei Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódó Ligeti emlékkiállítás.

A Tajvani Nemzeti Könyvtárral kötött megállapodás alapján, mint TRCCS társintézmény 120 ajándékkönyvet kaptunk, és olvasóink változatlanul hozzáférhetnek az általuk biztosított sinológiai adatbázisokhoz.